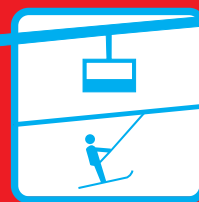

LAVEX info magazín

ROČNÍK XXXIV • 3/2007

LANOVÁ DOPRAVA • CESTOVNÝ RUCH
MANAŽMENT • MARKETING

40
rokov
ZDRUŽENIA LANOVIEK A VLEKOV

INTERLAVEX 2007

24-FUN Galzigbahn
St. Anton am Arlberg

Doppelmayr®

“Niektó to rád horúce!” PistenBully 600

Budúcnosť v úprave lyžiarskych tratí je tu!

“**FIRE IN RED**” - najnovšia technológia v kombinácii s ohnivým dizajnom.

Dotkni sa ohňa! Čo chýba? Len Ty! Inak nič!

www.pistenbully.com

Generálne zastúpenie pre Slovensko:

TERMONT s.r.o.

Nálepkova 4419
SK-03601 MARTIN

Ing. Dušan MIKLOŠ
Tel: +421 43 400 1004
Fax: +421 43 400 1000
e-mail: termont@termont.sk

PistenBully®

LAVEXinfo • ROČNÍK XXXIV • 3/2007

Vydáva

LAVEX, Lanovky a vleky,
záujmové združenie na Slovensku,
Liptovský Mikuláš vo vydavateľskej
a reklamnej agentúre STEFANI,
Junácka 6, Bratislava.
tel./fax: 02/49249590
mobil: 0903 165 032
e-mail: m.stefanickova@zoznam.sk

Šéfredaktorka

Miroslava Čerňanská

Redakčná rada

Ing. M. Grešo – predseda
členovia: M. Čerňanská,
A. Červenková, Ing. J. Gavalier,
Ing. arch. V. Horák, Ing. J. Hulla,
Ing. J. Kríž, CSc., Ing. L. Mačičák,
Ing. V. Obdržálek, M. Sumka,
M. Štefaničková

Adresa redakcie

LAVEX, Ul. M. Pišúta č. 5,
031 01 Liptovský Mikuláš
tel.: 044/5520 460, 5621 682
fax: 044/5522 017
e-mail: lavex@slovanet.sk
internet: www.lavex.sk

Tlač

REPROservis
Liptovský Mikuláš
www.repro.sk

Registračné číslo

396/91

Ročné predplatné na 4 čísla:

300 Sk

ISSN č. 1336-1953

Inzerenti čísla:

AUDRY	5
AUTORASTER	22
B-ROLL	7
DOPPELMAYR	ob. str. 1
FINSO	23
HIGH SPORT	18
KÄSSBOHRER	ob. str. 2
MADAST	27
MICHÁLEK	44
B+J MIKESKA	39
NESSY	20
NILS	12
OL TRADE	24, 25
POMA	ob. str. 4

17

Z činnosti združenia

26

Zo života našich stredísk

28

Lanovkári, ako ich nepoznáme

OBSAH

Príhovor	2
Náš hosť	3, 4
K jubileu ZZ LAVEX	6
Osobnosti, ktoré stáli pri zrode združenia.	8
Z názorov na činnosť ZZ LAVEX	9, 10
Katalóg vystavovateľov INTERLAVEX 2007	11-16
Z činnosti združenia.	17, 18
Oznamy a informácie ..	19, 21, 22
Zo života našich stredísk .	26, 27
Lanovkári, ako ich nepoznáme	28-30
Kässbohrer informuje	30, 31
Tatrapoma informuje.	32
Doppelmayr info.	34, 35
Poma info	36, 37
UTair Europe	41, 42
Prinoth zodpovedný v službách zákazníka	42, 43

Inzerenti čísla:

PRINOTH	ob. str. 3
REK LUBOMÍR	37
SIGN	41
SKI SYSTEM PLUS	33
SNOWTECH	39
SNOWWORK	38
SUFAG SLOVAKIA	40
TATRAPOMA	29
TECHMONT HELICOPTER	33
TECHNOALPIN EAST EUROPE	33
UTair EUROPE	23
VANCL Radek PRO-V	7
WIEGAND	41
ŽIVA	20

Reklamné strany neprešli jazykovou úpravou v redakcii.

INTERLAVEX

2007

Vážení priatelia!

Dovoľte mi, aby som vás, všetkých prevádzkovateľov lanoviek, lyžiarskych vlekov a lyžiarskych tratí, na začiatku môjho príhovoru srdečne pozdravil a poprial veľa zdravia, šťastia, osobných i pracovných úspechov. Toto číslo nášho časopisu dostávate do rúk práve v čase konania 11. ročníka medzinárodnej výstavy horskej techniky Interlavex 2007 a 36. ročníka Dní lanoviek a vlekov.

Predchádzajúci - 10. jubilejný ročník výstavy Interlavex, bol vyhodnotený ako najúspešnejší v svojej histórii. Na výstave sa zúčastnilo 80 vystavovateľov, z toho 45 zahraničných, ktorí vystavovali na 1 000 m² vnútornej a 500 m² vonkajšej plochy hotela Permon. Sme veľmi radi, že úroveň tohto nášho najvýznamnejšieho podujatia stále stúpa, že to nie je len výstava pre výstavu, ale je to podujatie predovšetkým o obchodných kontaktoch, obchodných rokovaniach a výberoch technológií pre zábery investícií v oblasti zimného cestovného ruchu na Slovensku. Napríklad v roku 2005 sa na Slovensku vybudovalo 7 lanových dráh a množstvo ďalších technológií pre rozvoj zimných stredísk a služieb s tým spojených. Veríme, že v tomto trende sa bude na Slovensku pokračovať a práve 11. výstavou Interlavex naštartujeme ďalší investičný boom v tejto oblasti.

Teší nás, že sa konečne vláda Slovenskej republiky a najvyššie štátne orgány už začali zamýšľať nad tým, prečo má Slovensko taký malý objem tvorby HDP z cestovného ruchu v porovnaní s krajinami V4 alebo ďalšími európskymi krajinami. Je dobré, že sa začal prehodnocovať rozsah a počet národných parkov a chránených krajinných oblastí. Je neúnosné, že takmer štvrtina rozlohy Slovenska sú národné parky a CHKO. Potom to vyzerať tak, že chceme veľkoplošne chrániť všetko, ale v skutočnosti nechráňme takmer nič.

Myslíme si, že je načase riešiť chyby minulosti, keď sa bez zodpovedného prehodnotenia, bez rokovania s neštátnymi vlastníkmi národné parky vyhlasovali veľkoplošným spôsobom, keď do vznikajúcich národných parkov a CHKO boli zahrnuté dávno existujúce, na tú dobu už vysoko urbanizované strediská zimného cestovného ruchu napr. vo Vysokých Tatrách, Nizkých Tatrách, vo Veľkej Fatre, Malej Fatre, v Roháčoch a pod. Logika i sedliacky rozum hovoria, že už vtedy mali byť vyňaté z hraníc územia tvoriacich sa národných parkov, aby mohol byť zabezpečený ich trvalo udržateľný rozvoj. Nestalo sa tak! Zostáva nám len veriť, že súčasná vláda a štátne orgány budú pokračovať v započatej činnosti v tejto oblasti a začnú šartovať rozvoj cestovného ruchu na Slovensku, v našom prípade rozvoj zimného cestovného ruchu.

V tomto roku si pripomíname aj veľmi

významné jubileum, a to 40. výročie založenia Zájmového združenia lanoviek a vlekov na Slovensku. Na tú dobu bol vznik združenia priekopníckym činom. Štyridsať rokov jeho existencie potvrdzuje oprávnenosť a potrebu takejto organizácie tak pre prevádzkovateľov stredísk zimného cestovného ruchu, ako aj pre štátne orgány v rámci celého cestovného ruchu. Organizácia sa od svojho začiatku aktívne a pružne orientovala na potreby riešenia aktuálnych otázok rozvoja lyžiarskych stredísk na Slovensku.

Aj v súčasnosti sa snažíme aktuálne reagovať na potreby riešenia problematiky v danej oblasti. Či už je to účasť v medzirezortných komisiách, kde ZZ LAVEX pracovalo so štátnymi a samosprávnymi organizáciami na tvorbe legislatívy, ktorá by rozvoju zimného cestovného ruchu výrazne pomohla, prípadne na prehodnotení legislatívy a iných okolností, ktoré tomu bránia. ZZ LAVEX pochopilo, že jeho parketou je nielen technicko-prevádzková činnosť. Na srdci mu leží rozvoj zimného cestovného ruchu na Slovensku i skutočnosť, že s úrovňou a tempom rozvoja nemôžeme byť spokojní.

Naše združenie sa dostalo do užšieho výberu subjektov, ktoré prostredníctvom Ministerstva hospodárstva SR pripravili Návrh systémových opatrení na riešenie obmedzení rozvoja podnikateľského prostredia a cestovného ruchu z pohľadu ochrany životného prostredia.

Medzi ďalšie významné aktivity patrí aj kategorizácia stredísk zimného cestovného ruchu, ktorú ZZ LAVEX v spolupráci so spoločnosťou Sitour vykonáva už 5 rokov. V tomto roku združenie, tiež v spolupráci so Sitourom, riešilo normu Značenie lyžiarskych tratí. Nechcem tu vymenúvať všetky ostatné, možno už rutinné činnosti, ani množstvo školení, škúšok, revízií, posudkov, tvorbu predpisov a pod., iba zdôrazním:

LAVEX, zájmové združenie lanoviek a vlekov na Slovensku, je tu už 40 rokov a je tu pre vás, prevádzkovateľov lanoviek, vlekov a lyžiarskych tratí.

Na záver môjho príhovoru chcel by som vás všetkých, ktorí v tejto oblasti pôsobíte, požiadať o aktívnu spoluprácu pri našej práci, pretože podnety na činnosť, ktoré dostaneme priamo od vás, prevádzkovateľov a pracovníkov stredísk, sú pre nás najdôležitejšie a problémy, ktoré trápia väčšinu prevádzkovateľov, môže ZZ LAVEX ľahšie a účinnejšie riešiť, či už v rámci štátnych orgánov, samosprávnych orgánov, v technicko-prevádzkovej oblasti, v oblasti zákonov, predpisov, noriem a pod. ako samotné jednotlivé organizácie.

Tiež chceme poprosiť všetkých čitateľov nášho časopisu LAVEX-info o väčšiu dopisovateľskú aktivitu, o vaše postrehy, nápady, fotodokumentáciu atď. Je to náš časopis a je tu široký priestor a možnosti zviditeľnenia sa a medializovania našej

problematiky, či už ide o technicko-prevádzkovú, marketingovú, informačnú alebo reklamnú oblasť. Som presvedčený, že je to jeden z mála, ak nie jediný časopis, ktorý sa aktívne a pravidelne zaoberá všetkými otázkami rozvoja zimného cestovného ruchu na Slovensku.

Všetkým spoločne nám predsa ide o to, aby sme mohli v krátkom čase konštatovať, že ľady sa v tejto oblasti konečne pohli a pre Slovensko sa v zimnom cestovnom ruchu blýska na lepšie časy.

Ing. Ján Gavalier
predseda predstavenstva ZZ LAVEX

ZUSAMMENFASSUNG

Anrede des Vorsitzenden des Interessenverbandes LAVEX Dipl. Ing. Ján Gavalier zum 11. Jahrgang der Ausstellung INTERLAVEX und zu den 36. Tagen der Seilbahnen und Skilifte. In diesem Jahr feiert der Verband ein bedeutendes Jubiläum, 40 Jahre seiner Tätigkeit. Er wurde im September 1967 gegründet und die Entstehung einer solchen Organisation war damals eine bahnbrechende Tat. Die 40-jährige Existenz des Verbandes bestätigte die Berechtigung und Notwendigkeit dieser Organisation für Betrieb der Winterzentren sowie für die Staatsorgane im Rahmen des Fremdenverkehrs. Im Zeichen dieses Jubiläums wird auch der 11. Jahrgang der internationalen Ausstellung der Bergtechnik INTERLAVEX 2007 und der 36. Jahrgang der Tage der Seilbahnen und Skilifte stattfinden. Ohne Zweifel gaben auch diese bedeutenden Veranstaltungen einen Impuls zum Zuwachs am Investitionsausbau im Bereich des Winterfremdenverkehrs in der Slowakei in den letzten Jahren.

SUMMARY

A speech of the chairman of the interest association LAVEX Dipl. Ing. Ján Gavalier on the occasion of the 11th year of the exhibition INTERLAVEX and the 36th Days of Cableways and Ski-Lifts. This year the association celebrates 40 years of its existence. It was founded in September 1967 and given the then political situation, the foundation of such an organization was kind of pioneer act. Four decades of the association's existence have confirmed the justification and the need of this organization for both operators of winter resorts, and state authorities dealing with tourism. The 11th year of the international exhibition of mountain equipment INTERLAVEX 2007 and the 36th Days of Cableways and Ski-Lifts will be also held under the sign of this anniversary. There's no doubt that these two important events gave rise to the investment building in the field of winter tourism in Slovakia in the last years.

Náš hosť

Sme radi, že pozvanie do rubriky Náš hosť prijal štátny Stajomník Ministerstva životného prostredia SR Ing. JAROSLAV JADUŠ, ktorý pre ZZ LAVEX, ako zástupcu asi 200 prevádzkovateľov lanoviek, vlekov a lyžiarskych tratí na Slovensku, je najkompetentnejšou osobou, ktorá sa zodpovedne môže vyjadriť k problematike vzťahu ochrany prírody a rozvoja cestovného ruchu všeobecne a osobitne k zimného cestovného ruchu.

■ Ing. Jaroslav Jaduš

■ Takmer všetky najvýznamnejšie strediská zimného cestovného ruchu na Slovensku sa nachádzajú v národných parkoch a chránených krajinných oblastiach. Pritom treba zdôrazniť, že strediská v prevažnej miere existovali už pred vyhlásením národných parkov a CHKO a boli na svoju dobu pomerne vysoko urbanizované. Aj napriek tomu boli začlenené do národných parkov či CHKO, napr. vo Vysokých Tatrách až do národných prírodných rezervácií. Aký je Váš názor na túto skutočnosť a aké by mohlo byť riešenie tohto problému v najbližšom čase?

To, že strediská cestovného ruchu vznikali v rokoch socializmu alebo ešte pred ním, je skutočnosťou. Je však neakceptovateľné, že po veľkej zmene, ktorá nastala v roku 1989, boli národné parky prevzaté s takou istou úrovňou ochrany a s tým istým režimom ochrany ako to bolo predtým. Mám pocit, že po roku 1989 sa stala základná chyba v tom, že sa ani po zmene spoločenských podmienok neakceptovalo to základné, k čomu mala smerovať táto veľká zamatová revolúcia, a to je rešpektovanie vlastníckych vzťahov. A práve rešpektovanie vlastníckych vzťahov je podľa mňa kľúčom k realizácii ochrany prírody na území Slovenska, pretože jedine v dohode so súkromnými vlastníckymi pozemkami je možné zabezpečiť efektívnu ochranu nielen územia, ale aj ochranu jednotlivých druhov či biotopov.

Pre mňa je nepochopiteľné, že minulá garitúra dokázala najvyšší stupeň ochrany akceptovať aj na lyžiarskych svahoch, na zjazdovkách, tam, kde existovali zariadenia cestovného ruchu, kde existovali dopravné uzly či rôzne technické zariadenia. Podľa môjho názoru už v pôvodnom zákone 543 boli tieto plochy v rozpore s vtedajšou dikciou zákona. Toto nerešpektovanie zákona viedlo potom k abnormalitám, ktoré musíme riešiť až v tejto chvíli. Môj osobný názor na budúcnosť koexistencie lyžovania či iných športových aktivít v národných parkoch je veľmi jednoznačný. Po prehodnotení jednotlivých území národných parkov a CHKO musíme zdefinovať plochy, ktoré sú mimoriadne vzácne, ktoré potrebujú najprísnejšiu ochranu, ale musíme zdefinovať aj plochy v týchto chránených územiach a národných parkoch, ktoré budú rešpektovať záujem občana využívať tieto lokality aj pre športový, ozdravný a iný účel. Kľúčom k úspešnej koexistencii ochrany prírody a športovo-rekreačných aktivít je dobre vykonaná zonácia.

■ Naša organizácia završila v tomto roku 40 rokov svojej činnosti. Myslíme si, že za toto dlhé obdobie máme už dostatok informácií a skúseností práve v otázkach ochrany prírody vo vzťahu k rozvoju stredísk zimného cestovného ruchu. Považujeme rozsah národných parkov a CHKO, ktorý predstavuje 23-24 % z rozlohy Slovenska za nadštandardný napríklad v porovnaní s európskymi krajinami. Domnievame sa, že veľkoplošný prístup k tejto otázke neprispieva pozitívne k ochrane prírody. Niekedy to vyzerá tak, že chceme chrániť všetko a v konečnom dôsledku, vzhľadom na rozsah územia, nemôžeme dôsledne chrániť nič. Ved' aj ochrana prírody je o finančných možnostiach štátu.

Väčšina chránenej sústavy vznikala v období socializmu a máme dôkazy o tom, že často sa práve vyhlasovanie národných parkov a CHKO dialo v záujme riešenia neposlušných vlastníkov pôdy, ktorí nechceli vstupovať napr. do poľnohospodárskych družstiev. Dialo sa to aj v oblasti Vysokých Tatier, kde bol veľký odpor voči poľnohospodárskym družstvám. Žiaľ, takéto vyhlasovanie veľkoplošných chránených území nemalo nič spoločné s odbornou stránkou vecí.

V súčasnosti preto pred štátnymi orgánmi stoja úlohy, ktoré vedú k tomu, aby sme prehodnotili jednotlivé chránené krajinné oblasti a územia národných parkov, aby sme vytipovali, čo je najvzácnejšie v týchto oblastiach, aby sme definovali, akou formou, akým spôsobom môžeme túto vzácnosť, tento dar prírody chrániť. Potrebujeme zároveň definovať vhodné manažmentové opatrenia, aby sa predmet našej ochrany nestrácal.

Podľa mojich doterajších skúseností však musím povedať, že mnohé odborné organizácie a orgány, ktoré spadajú pod rezort životného prostredia, si veľmi zľahčujú úlohu tzv. pasívnou ochranou prírody. Máme indície, že v niektorých lokalitách sa stratil predmet ochrany práve pre neodborný prístup k riešeniu problematiky ochrany druhov alebo ochrany územia. Domnievam sa, že nie je doba, ktorá svedčí extenzívnym prístupom k ochrane prírody a nie je doba, ktorá svedčí tzv. pasívnej ochrane prírody.

Slovensko nie je taká bohatá krajina, aby si mohla dovoliť pasívne chrániť štvrtinu svojho územia. V otázke ste definovali 23-24 %, lenže aj s inými druhmi ochrany územia chránime na Slovensku viac ako 50 % územia. To je pre slovenskú ekonomiku úplne

nezvládnuteľná úloha. Musíme si skutočne hlboko siahnúť do svedomia, aj do svedomia odborníkov, ktorí mnohí participovali na zedefinovaní týchto plôch, najnovšie napr. Natura 2000, zoznam vtáčích území a zoznam biotopov. Musíme v najbližšom čase urobiť veľmi veľa pre odbornú revíziu a pre akceptáciu našej revízie najmä smerom k Bruselu.

■ Pri zámeroch rozvoja stredísk zimného cestovného ruchu často rezonuje otázka tzv. území európskeho významu, Natura 2000, ochrana biotopov. Pri rôznych rokovaníach sa však stretávame so skutočnosťou, že nahlásenie území Natura 2000 do Bruselu prebehlo netransparentne, že rozsah týchto území nebol vôbec prerokovaný s nešťastnými vlastníckymi, ktorých je napr. v TANAP-e asi 50 %. Vie sa o tomto postupe v Bruseli? Možno to ešte prehodnotiť a ako?

Pokiaľ ide o problém prehodnotenia národnej sústavy, vidím ho zložitý, ale dá sa na národnej úrovni vyriešiť. Vo vzťahu k Nature 2000 som trochu skeptickejší, pretože procesy, ktoré boli začaté minulou vládou, sa nedajú veľmi ľahko a veľmi rýchlo napraviť. Existuje tu určitý postup, ktorý akceptuje Európska únia. Nami odovzdané zoznamy Natura 2000, t. zn. zoznamy chránených vtáčích území a biotopov, nie je jednoduché z hľadiska systému a prijatých kritérií revidovať. Napriek tomu sme sa na rezorte rozhodli, že k tejto neľahkej úlohe prikrôčime, bude si to však žiadať pochopenie nielen domácich odborníkov a verejnosti, ale predovšetkým kvalifikovanú argumentáciu vo vzťahu k európskym úradníkom, ktorí síce neprišli prehodnotiť stav našej prírody priamo k nám na Slovensko, ale vychádzajú z dokumentov, ktoré pripravila predchádzajúca vláda. A práve preto je to otázka nielen odbornosti, ale aj otázky diplomacie a zvolených postupov.

Z ústavy nám pre rezort životného prostredia vyplývajú priamo dve úlohy – prvou je rešpektovať súkromné vlastníctvo, čo sa doteraz mnoho ráz nedialo a druhou úlohou je ústavné právo občana na kvalitné životné prostredie. A s týmto právom sa spája aj ochrana prírody a ochrana kultúrneho a prírodného dedičstva. Preto musí vláda SR a, predovšetkým, vedenie Ministerstva životného prostredia SR urobiť všetko preto, aby tie hodnoty, ktoré slovenská príroda má, boli zachované a aby neutrpeli ujmu.

■ V súčasnosti prebieha zonácia TANAP-u. V akom štádiu sa nachádza, aká je jej filozofia? Môže byť prínosom aj pre rozvoj zimného cestovného ruchu?

Nielen zonácia TANAP-u, úlohou dňa je aj zonácia všetkých ostatných národných parkov a v ďalšom roku aj zonácia všetkých CHKO. Táto úloha tak v TANAP-e, ako aj v ostatných CHKO a národných parkoch, podlieha metodike, ktorú sme spracovali začiatkom roka 2007. Základným princípom, základným cieľom zonácie jednotlivých chránených území je scelfovanie týchto vzácnych území, ale súčasne popri scelfovaní jednotlivých území do zón sa sleduje ďalší cieľ, a to zdefinovať na území národných parkov oblasti, ktoré

sú mimoriadne vzácne, hodné najvyššej ochrany, ale zároveň zadefinovať aj oblasti tzv. ochranných pásiem a oblastí, v ktorých je možné rozvíjať socio-ekonomické aktivity. To znamená, že z hľadiska územia národných parkov budeme rozlišovať 4 zóny: A, B, C a D, kde zóna A znamená zónu, ktorá bude určená pre prísnu ochranu najzávažnejších druhov a vzácneho územia, zóna B bude znamenať ochranné pásmo medzi zónou A a C a zóna C bude priestorom pre rozvoj socio-ekonomických aktivít, napr. turistického ruchu, rozvoja dopravy, športových činností, priestor pre rozvoj podnikania. Zóna D bude zónou, ktorá je jednoznačne definovaná ako intravil a intravil bude ponechaný v celej svojej šírke len a len do kompetencie obecných zastupiteľstiev. Máme pocit, že práve definovaním zón docielime stav, kedy aj súkromný podnikateľ alebo investor bude vedieť, kde môže rozvíjať svoje aktivity a kde na rozvoj aktivít nedostane žiadne výnimky, kde už nebude môcť počítať s tým, že sa mu tu v budúcnosti podarí svoje podnikanie rozširovať.

Som presvedčený, že zonácia je veľmi potrebná pre efektívnu ochranu prírody, ale zároveň je to aj nástroj ako zastaviť obdobie neistoty pre budúci rozvoj týchto oblastí. Ľudí z týchto chránených prírodných území nemôžeme vyhnáť, ľudia sú súčasťou prírody, a preto je potrebné definovať hranice ľudských aktivít a hranice, kde ľudské aktivity škodia prírodným hodnotám. O nič iné tu nejde. Zonácia TANAP-u je uzatvorená z hľadiska odborného návrhu. Treba však zdôrazniť, že v žiadnom prípade rezort životného prostredia, ani vláda nie sú ochotní vyhlásiť zóny TANAP-u bez kontaktu a dohody s vlastníkmi. Zonácia má a bude mať zmysel len vtedy keď bude rešpektovaná všetkými účastníkmi. Znamená to, že súčasná vláda, súčasné vedenie rezortu životného prostredia si predsavzalo, že ak má byť zonácia všeobecne rešpektovaná, musí dôjsť k jasným dohodám so súkromnými vlastníkmi území a toto je úloha, ktorá nás ešte čaká. Máme však ambície, aby sme túto úlohu v horizonte polroka splnili tak, aby sme zonáciu TANAP-u mohli úradne vyhlásiť uznesením vlády niekedy začiatkom roka 2008. Domnievam sa, že táto zonácia je všeobecne rešpektovaná okrem niektorých predstaviteľov mimovládnych organizácií, ale len všeobecná dohoda so všetkými, ktorí majú záujem na Tatrách je krokom dopredu. Pretože sme si vedomí dôležitosti tejto zložitej úlohy, pripravili sme pre súkromných vlastníkov pozemkov rôzne druhy návrhov, z ktorých si vyberú ten, ktorý im bude najviac vyhovovať. Je to buď zmluvná ochrana, alebo to bude prenájom alebo odkúpenie pozemkov zo štátnych zdrojov, prípadne výmena pozemkov. Ale vždy základným cieľom bude, aby sme návrh, ktorý sme vypracovali na vedeckej báze, dokázali aj prakticky realizovať.

Návrhy sú pripravované aj pre ostatné národné parky. TANAP bol prvou lastovičkou, kde sa nová metodika uplatnila. Teraz stojíme pred úlohou, aby sme do konca t. r. urobili zonáciu pre ostatné národné parky. Tým, že sme získali skúsenosti praktickou aplikáciou metódy v TANAP-e, predpokladám, že vedecký

návrh, ktorý vznikol po dohode Ministerstva životného prostredia SR, Ministerstva pôdohospodárstva SR a Ministerstva hospodárstva SR, pôjde vo všetkých ostatných národných parkoch už podstatne rýchlejšie. Otázkou zostáva, ako sa budeme vedieť efektívne dohodnúť so všetkými vlastníkmi pozemkov. To je jediným možným časovým zdržaním.

■ Štatistiky jednoznačne potvrdzujú, že z krajín V4 má Slovensko najnižšie percento tvorby HDP z cestovného ruchu a pritom má na rozvoj cestovného ruchu najlepšie danosti a podmienky. Ak by sa tieto štatistiky v dohľadnom čase zlepšili, mohol by to byť finančný prínos aj pre ochranu prírody. Legislatíva by sa dala nasmerovať tak, aby časť prostriedkov z príjmu cestovného ruchu bola na regionálnej báze transparentne nasmerovaná práve na ochranu prírody. V zahraničí je veľa príkladov takéhoto riešenia. Ved' cestovný ruch, ktorý ponúka prírodu a služby v jej prostredí, má eminentný záujem na zachovaní, udržiavaní a ochrane prírody.

Po roku 1989 vznikol na Slovensku veľmi nepochopiteľný stav, kedy si jedna novovzniknutá skupina obyvateľov, ktorí sa združovali v niektorých mimovládnych organizáciách, uzurpovala právo na absolútny a jedine správny názor na ochranu prírody. Podľa môjho názoru každý, kto žije v tejto krajine, má záujem na kvalitnom životnom prostredí. To nie je záujem vymyslený, je to jednoducho životná potreba. Každý z nás chce dýchať čerstvý vzduch, každý potrebuje kvalitnú pitnú vodu, každý chce mať vytvorené také podmienky, aby to neohrozovalo jeho zdravie, jeho život, aby to neohrozovalo život jeho potomkov. Preto si myslím, že je v záujme každého občana Slovenska, aby príroda, ktorá nám bola zachovaná dedičstvom našich predkov, sa chránila, aby sa zefadzovala. Nielen samotní občania, ale aj podnikatelia v oblasti cestovného ruchu sú závislí od kvality prírody, kvality životného prostredia. Je celkom prirodzené, že kvalitné hory, krásna príroda sú jedným z atribútov, ktorý láka turistov na lyžiarske svahy, turistov stráviť istý čas v panenskej nedotknutej prírode, a preto som presvedčený, že je skutočne scestné si myslieť, že sú tu ľudia, ktorí chcú úmyselne devastovať prírodu. Práve niektoré skupiny mimovládnych organizácií za takýchto nepriateľov prírody označujú investorov v oblasti cestovného ruchu, lesníkov, poľovníkov, rybárov atď. S poslednou vetou otázky v plnej miere súhlasím. Je však potrebné aj mediálne presvedčiť slovenskú verejnosť, že je tomu tak a že všetky aktivity, ktoré sú v slovenskej prírode vyvíjané, sú dostatočne monitorované a kontrolované štátnymi orgánmi na základe platnej legislatívy. A čo je najpodstatnejšie, je viera v dobrý úmysel a v to, že žiadna investičná akcia, ktorá bude spĺňať všetky požiadavky zo strany prijatej legislatívy na ochranu prírody, skutočne nebude našu prírodu poškodzovať.

■ V mnohých krajinách s vyspelým cestovným ruchom je zakotvené, že z výnosov cestovného ruchu idú cielene a transparentne prostriedky na ochranu prírody na

regionálnej úrovni. Je stanovené určité percento z výnosov, prostriedky idú na osobitný účet v prospech ochrany prírody. Nedalo by sa aj u nás legislatívnu formou určiť takúto prax?

Z hľadiska čistoty a prehľadnosti daňového systému je veľmi zložité vypracovať zákon, ktorý by hovoril o povinnosti daňového systému je veľmi zložité vypracovať zákon, ktorý by hovoril o povinnosti odvádzať na ochranu prírody nejaké zdroje. Domnievam sa však, že ak by boli efektívne a funkčné regionálne združenia cestovného ruchu, tak už na základe určitých spolkových dohôd podnikateľských subjektov v rámci týchto združení, by mohli byť vypracované zásady, ktoré sú relevantné pre ten-ktorý región, že by sa podnikatelia zhodli na tom, že ak chcú v cestovnom ruchu čerpať aj z darov prírody, budú prispievať na ochranu tohto územia. V zahraničí je to normálne, myslím si, že by to mohlo byť normálne aj na Slovensku. Ale v tomto prípade je to skôr otázka vzťahov medzi podnikateľskými subjektmi v danej lokalite, vzťahov regionálneho združenia a VUC.

■ Ďakujeme za poskytnutý rozhovor a množstvo podnetných informácií.

Ján Gavalier, Miroslav Grešo

ZUSAMMENFASSUNG

Ein Gespräch mit dem Staatssekretär des Umweltministeriums der Slowakischen Republik Dipl. Ing. Jaroslav Jadaš über die Beziehung des Naturschutzes und des Fremdenverkehrs in der Slowakei. Die Situation in der Slowakei sieht so aus, dass sich fast alle bedeutendsten Winterzentren in Nationalparks oder Naturschutzgebieten befinden, wobei diese Zentren meistens schon vor der Erklärung der Nationalparks und Naturschutzgebiete existierten und waren schon hochurbanisiert. Der Staatssekretär deutete im Gespräch einige Schritte an, die das Umweltministerium für die Umwertung dieser Situation vorbereitet hat, konkret eine neue Definierung von Flächen, die äußerst wertvoll sind und den stärksten Schutz benötigen, sowie Definierung von Flächen in diesen Gebieten, die das Interesse der Öffentlichkeit, diese wertvollen Lokalitäten für Sport, Touristik, Rekreation und Erholung ausnutzen zu dürfen, respektieren werden.

SUMMARY

An interview with the state secretary at the Ministry of the Environment of the Slovak Republic Dipl. Ing. Jaroslav Jadaš about the relation between nature protection and tourist development in Slovakia. In Slovakia, almost all important winter resorts are situated in national parks or preserve areas. Nevertheless, the most of these resorts have existed long before the establishment of national parks and preserve areas and were highly urbanized for that time. In the interview the state secretary is lists steps that the ministry is going to undertake in relation to the reevaluation of this situation, new definition of especially rare areas that require the strictest protection, as well as definition of zones in these areas that will respect the public interest to use these places also for sports, relaxation and medical treatment.

AUDRY

ARECO SNOWSYSTEM

www.arecosnow.cz • areco@audry.cz

Naše trumfy

Oskara Nedbala 1131 • 500 02 Hradec Králové
Tel./Fax: +420 495 211 747 • Mobil: +420 603 226 386

K jubileu ZZ LAVEX

Záujmové združenie Lanovky a vleky na Slovensku vzniklo v roku 1967 a v súčasnosti združuje 200 členských organizácií, ktoré prevádzkujú osobné horské dopravné zariadenia – lanové dráhy, lyžiarske vleky a lyžiarske trate. Združenie v tomto roku zavŕšilo štyridsaťročnú záslužnú činnosť pre rozvoj členských organizácií a zimného cestovného ruchu na Slovensku.

Jeho zakladatelia si hneď na začiatku dali za cieľ pomáhať pri rozvoji lanovej dopravy na Slovensku a aktívne pôsobiť v oblasti cestovného ruchu. Ich vtedajší, takmer priekopnícky čin, bol jedným zo stimulujúcich faktorov rozvoja zimného cestovného ruchu na Slovensku. Svoju silu a opodstatnenosť preukázalo aj v zložitých obdobiach poznačených politickými a spoločenskými zmenami, ktoré so sebou priniesli aj zánik niektorých členských organizácií. Vo svojom pôvodnom poslaní združenie pokračuje aj v súčasnosti.

Počas pôsobenia záujmového združenia sa pre rozvoj lyžiarskych stredísk na Slovensku urobilo veľa práce, čo sa prejavilo na postupnom zvyšovaní nielen ich počtu, najmä však ich kvality. V súčasnosti možno na Slovensku lyžovať či jazdiť na snoubordoch v 20 veľkých, 45 stredných a viac ako 200 malých zimných strediskách. Vybavené sú 850 lyžiarskymi vlekmí a 45 lanovými dráhami. V posledných rokoch sa vo veľkej miere rozšírilo aj technické zasaňovanie. Takmer 100 lyžiarskych stredísk má už vybudované systémy zasaňovania, kde spolu zasaňujú takmer 150 km trati na celkovej ploche asi 500 ha. Preto dnes mnohé lyžiarske strediská na Slovensku sú z pohľadu ponuky a starostlivosti o návštevníka porovnateľné s menšími lyžiarskymi strediskami v alp-ských krajinách, pričom významnú úlohu v tom zohralo aj ZZ LAVEX. Združenie počas celej existencie aktívne vstupovalo do rozvojových plánov stredísk a riešilo mnohé problémy technického, legislatívneho či prevádzkového charakteru.

Vysoko pozitívne treba hodnotiť aj pôsobenie združenia v oblasti výchovy, odborného vzdelávania a budovania kvalitnej personálnej základne v lyžiarskych strediskách pri všetkých aktivitách, ktoré súvisia s prevádzkou lyžiarskych stredísk. Jedným

z najdôležitejších predpokladov dobrého prevádzkovania lyžiarskeho strediska a spokojnosti návštevníkov je kvalitný, kvalifikovaný a stabilizovaný obslužný personál.

Z hľadiska propagácie lyžiarskych stredísk na Slovensku a lepšej informovanosti o ich vybavenosti pristúpilo záujmové združenie ku kategorizácii lyžiarskych stredísk. Kategorizácia je vyjadrená jednou až piatimi hviezdikami, čo vyjadruje kvalitu lyžiarskeho strediska. Hlavnými kritériami kategorizácie sú úžitková a technická vybavenosť strediska, sprievodné vybavenie, služby, bezpečnosť a ochrana lyžiarov, homologizácia zjazdoviek, nadmorská výška strediska, kvalita nielen zjazdovčiek, ale už aj bežeckých tratí či dĺžka zjazdoviek. Pre päťhviezdikové stredisko je novou podmienkou mať minimálne dve lanové dráhy. Návštevník sa podľa počtu hviezdíčiek dozvie o vybavenosti strediska, akú kvalitu tam môže očakávať. Výhodou kategorizácie je aj to, že jednotlivé strediská sa snažia vylepšovať technickú základňu a posúvať sa vyššie. Projekt kategorizácie lyžiarskych stredísk začalo ZZ LAVEX v spolupráci so spoločnosťou Sitour uplatňovať v roku 2003. Doteraz sa do projektu kategorizácie zapojilo 83 lyžiarskych stredísk. Na Slovensku je v súčasnosti 5 stredísk s najvyšším počtom hviezdíčiek. Sú to Veľká Rača – Ošadnica, Jasná, Plešty, Štrbské Pleso a Donovaly. Už v tomto roku k nim má pribudnúť aj Vrátna. Predpokladá sa, že vzhľadom na zvýšené investície do vybavenosti stredísk bude postupne viac posunov z trojhviezdikových na štvorhviezdikové lyžiarske strediská.

Nezastupiteľnú úlohu v oblasti propagácie lyžiarskych stredísk a informovanosti členov združenia i odbornej a laickej verejnosti má vydávanie odborného časopisu LAVEX-info či vydávanie Ski-atlasov a ďalších tlačených materiálov vydávaných priamo združením alebo v spolupráci s inými odbornými subjektmi, pravidelne aktualizovaná informačná internetová stránka a pod.

A aké sú očakávania v činnosti ZZ LAVEX pre ďalšie roky? Pre zachovanie kvality lyžiarskych stredísk, ako aj zvyšovania úrovne ich vybavenosti treba pokračovať v osvedčených činnostiach združenia ako revízná činnosť, organizovanie odborných školení a preškoľovaní, v spolupráci v oblasti legislatívy pri novelizovaní technických predpisov, noriem a iných právnych predpisov, ktoré sa týkajú horských dopravných zariadení, rozvoja lyžiarskych stredísk a pod. S dôrazom na väčšiu bezpečnosť a lepšiu informovanosť návštevníkov v lyžiarskych strediskách je potrebné, aby združenie ešte v roku 2007 spracovalo národnú normu, ktorá

bude komplexnejšie riešiť problematiku značenia a zabezpečenia lyžiarskych tratí.

Treba pokračovať v organizovaní tradičných Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov, ktoré prevádzkovateľom lyžiarskych stredísk v rámci odborných seminárov poskytujú mnohé cenné informácie, pomáhajú pri riešení problémov, s ktorými sa strediská stretávajú a, najmä, v rokoch, v ktorých sa usporadúva medzinárodná výstava horskej techniky Interlavex, pomáhajú pri poznávaní svetových noviniek.

Zvýšenú aktivitu musí ZZ LAVEX zamerať aj na zabezpečenie úloh, ktoré mu vyplývajú zo strategických a koncepčných materiálov, predovšetkým z novej Stratégie rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2013 a nadväzujúcej štátnej politiky cestovného ruchu. Aktívne treba presadzovať aj záujmy a stanoviská záujmového združenia a jeho prostredníctvom aj záujmy členských organizácií v medzirezortnej komisii na vypracovanie systémových opatrení riešiacich obmedzenia podnikateľského prostredia a cestovného ruchu z pohľadu ochrany životného prostredia a riešiť všetky aktuálne problémy, ktoré v súčasnej situácii vznikajú.

Poprajme však ZZ LAVEX k jeho činnosti ďalšie úspešné roky, veľa obetavosti od jeho funkcionárov, pracovníkov i členskej základne, aby sa to, čo sa pred 40 rokmi začalo, naďalej úspešne rozvíjalo a skvalitňovalo.

Ing. Gabriel Kuliffay
generálny riaditeľ sekcie CR
Ministerstvo hospodárstva SR

ZUSAMMENFASSUNG

Bewertung der 40-jährigen Tätigkeit des Interessenverbandes LAVEX aus der Sicht des Generaldirektors der Fremdenverkehrssektion am Wirtschaftsministerium der Slowakischen Republik Dipl. Ing. Gabriel Kuliffay und seine Meinung zu der Tätigkeit des Verbandes in den kommenden Jahren. Diese Artikelserie schließt auch Erinnerungen an die Persönlichkeiten, Enthusiasten aus der ganzen Slowakei, die sich an der Gründung und Tätigkeit des Verbandes beteiligten, sowie Meinungen einiger Institutionen und Persönlichkeiten zu der Tätigkeit des Verbandes, ein.

SUMMARY

Evaluation of the 40-year-long existence of the interest association LAVEX by the general director of the Tourism Section at the Ministry of Economy of the Slovak Republic Dipl. Ing. Gabriel Kuliffay, and his view on the association's work in the next years. This article series includes also reminiscence of personalities, many enthusiasts from all over Slovakia, who contributed to the foundation and work of the association, as well as views of some institutions and personalities on the association's activities.

Stroje a zařízení pro servis lyží a snowboardů

PRODEJ ←

SERVIS ←

PORADENSTVÍ ←

MONTANA®

Obchodní a servisní partner pro CZ a SK

VANCL sport

Horská 117

543 02 Vrchlabí

Tel.: +420 499 422 090

Info: +420 736 756 736

e-mail: montana@montana-skiservis.cz

www.montana-skiservis.cz

powered by

MONTANA®
SWISS

MONTANA®
CRYSTAL GLIDE FINISH

B - ROLL

Výroba a dodávka zasnežovacích zařízení

B-ROLL, s.r.o.

Banícka 804/26, 058 01 Poprad

Tel./Fax: +421-52-7729449

Mobil: +421-905-326668

E-mail: b-roll@b-roll.sk

Zastúpenie pre ČR:

Lubomír Orel

Lískovec 118, 768 05 Koryčany

Mobil: +420-731-508341

E-mail: snih@quick.cz

www.b-roll.sk

Osobnosti, ktoré stáli pri zrode i činnosti združenia

V čísle 2/2007 nášho časopisu sme prisľúbili, že si menovite pripomenieme osobnosti, ktoré stáli pri zrode združenia a mnoho rokov mu pomáhali rozvíjať jeho činnosť. Svoj sľub plníme...

Pri príležitosti 40. výročia založenia Záujmového združenia Lanovky a vleky na Slovensku rekapitulujeme spomienky na začiatky združenia, mnohé problémy, ale aj úspechy v rozvoji lanovej dopravy na Slovensku, kde práve ZZ LaV, neskôr LAVEX, zohral rozhodujúcu úlohu. Pretože na založení a, najmä, na neskoršej bohatej a pestrej činnosti sa podieľalo množstvo nadšencov z celého Slovenska, chceme spomenúť aspoň časť z nich, hoci mnohí už, žiaľ, nežijú.

Záujmové združenie Lanovky a vleky na Slovensku založilo 35 organizácií z celého Slovenska. Iniciátorom založenia bol Vládny výbor pre cestovný ruch a menovite jeho pracovník Ing. Ivan Sutóris, vedúci ekonomického odboru.

Rozvoj lanovej dopravy na Slovensku bol spojený s desiatkami osôb – nadšencov lyžovania, turistiky i cestovného ruchu. Väčšina lyžiarskych stredísk je navždy spojená s osobou či osobami, ktoré boli priekopníkmi výstavby jednotlivých lyžiarskych vlekov, lanoviek a postupne celých stredísk. Medzi prvých priekopníkov lanovej dopravy na Slovensku patrili najmä:

- vo Vysokých Tatrách: Karol Medveď, Valér Pobeha, Ján Lampart, L. Harvan;
- v Kežmarku: Michal a Anton Šoltýsovcí, Oto Podolinský a bratia Krajnárkovci;
- v Jezerskom: Anton Šoltýs;
- na Kojšovskej holi: Ján Tichý;
- v Mlynkách a Dedinkách: Emil Novák, bratia Korfantovci;
- v Kavečanoch: Jozef Šoffa;
- v dvojstredisku Drienica – Lysá: Ján Medvec, Štefan Žemba;
- v stredisku Plejsy: J. Želasko, M. Duffer;
- v regióne Vysná Slaná a Rejdová: Jaro Breznen.

Východoslovenský kraj

V celom Východoslovenskom kraji rozvoj stredísk podporoval odbor obchodu a cestovného ruchu vtedajšieho Vsl. KNV a, najmä, jeho dlhoročný pracovník Ján Klesa.

Z organizácií, ktoré sa na rozvoji podieľali, treba spomenúť najmä Interhotely Tatry, Správu východnej dráhy (ktorá však nikdy nebola členom združenia), ďalej Tatranskú správu ÚZ ČSTV a po zakúpení licencie na výrobu lanoviek a lyžiarskych vlekov značky Poma bývalý Podnik miestneho priemyslu v Kežmarku, neskôr Tatrapomu. V Tatrapome

boli priekopníkmi najmä Pavol Husák, Ladislav Mačičák a Jozef Debre a po presťahovaní aj Štefan Wagner a Alexander Trančík.

Stredoslovenský kraj

Ziada sa spomenúť na úrovni celého kraja pracovníkov odboru obchodu a cestovného ruchu Ssl. KNV: Júliusa Tomka a Petra Patúša, ktorý bol neskôr aj podpredsedom združenia.

- v Jasnej: Jaroslav Žuffa, Pavel Ferencík, Ján Kresák, Slavomír Rozboril;
- na Kysuciach a Veľkej Rači: Milan Toman a Július Gánoczy;
- na Martinských holiach: Pavol Jaroš, Milan Novotný a Maximilián Kamenár;
- Chopok juh a Tále: Ladislav Muriňák a bratia Vengerovci, Piesocké strojárne a Podbrezovské železiarne;
- v regióne Dolný Kubín a Kubínska hoľa: Milan Juraško, Vladimír Medzihradský, J. Schurger;
- v Roháčoch: Július Šiška, Jozef Šuriňák, Stanislav Gejdoš, V. Urban, Alojz Koval';
- v regióne Tisovec a Bánovo: Gustáv Valent;
- okolie Banskej Bystrice (Šachtičky, Králiky, Harmanec, Donovaly): Jozef Dvoršťák, Eduard Longauer;
- stredisko Turecká – Krížna: Martin Vajs;
- Jasenská dolina: Michal Jesenský, Milan Sumka;
- Vrátna: Milan Šaradin, Alojz Matúšek, Viliam Sauer;
- región Kremnica: Miroslav Rolko;
- stredisko Krahule: Vlado Urblik;
- stredisko Mojtín: František Závodský.

Medzi najvýznamnejšie organizácie, ktoré prevádzkovali lanovú dopravu v bývalom Stredoslovenskom kraji, patrili najmä: Stredoslovenské hotely, neskôr Interhotely Ružomberok, Javorina PCR Liptovský Mikuláš a Stredoslovenská správa ÚZ ČSZTV Liptovský Mikuláš. Ich predstaviteľmi boli najmä: Michal Bartko a Anton Glút, František Šporer v Interhoteloch, Milan Bigda v Javorine a Ladislav Kormaňák v Ssl. Správe ÚZ ČSTV

Západoslovenský kraj

V Západoslovenskom kraji sa vzhľadom na jeho prírodné podmienky lanová doprava rozvíjala najmenej. Napriek tomu aj tu vznikli viaceré strediská.

- Veľká Javorina: členovia TJ Chirana Stará Tura;
- Bezovec: bratia Thomovci;
- Kalná – stredisko lyžovania na tráve: Miroslav Masár;
- Pezinská Baba: Ivan Skovajsa a TJ Lokomotiva Pezínok;
- Zochova chata – Piesky: Karol Ivčič, Karol Jelemenský.

Postupne najviac lanovkárske organizácie

patrilo do rámca SÚV ČSZTV. Boli to najmä mnohé telovýchovné jednoty, ale aj krajské správy účelových zariadení ČSZTV, menovite Tatranská správa ÚZ ČSZTV, kde pôsobil najmä Ladislav Harvan, Stredoslovenská správa ÚZ ČSZTV v Liptovskom Mikuláši, kde bol riaditeľom Ladislav Kormaňák. Nemožno obísť ani Slovsport v Žiline s riaditeľom Viktorom Šoškom, ktorý zaviedol výrobu malých lyžiarskych vlekov a ďalších zariadení pre lyžiarske strediská, Športprojektu Žilina s Jánom Krížom, ktorý určité obdobie zastával aj funkciu predsedu predstavenstva združenia.

Na úrovni centra pôsobila Ústredná správa zariadení a podnikov ČSZTV v Bratislave, kde sa vystriedal rad riaditeľov, ale ako odborný pracovník pre lanovú dopravu pôsobil trvale Viliam Maroš.

Iniciátorom a hlavným organizátorom kúpy licencie a zavedenia licenčnej výroby lanoviek a lyžiarskych vlekov bol Ivan Sutóris s kolektívom, ktorý tvorili revízní technici združenia František Schultz, Vladimír Obrdžálek, Rudolf Gaťa a pracovníci Výskumného ústavu dopravy Štefan Gaťa, Alexander Trančík, Alexander Jakubovský a z výrobného závodu v Kežmarku najmä Ladislav Mačičák.

Vo funkcii predsedu združenia po 27-ročnom pôsobení zakladateľa Ivana Sutórisa túto funkciu krátko zastával námestník ministra Gustáv Sládek (záver roka 1990 – september 1991), minister obchodu Jozef Chren (september 1991 – jún 1992). Od júna 1992 do novembra 1995 funkciu zastával Jozef Dvoršťák, po ňom štafetu prevzal Ján Kríž a od novembra 1998 Ján Gavalier.

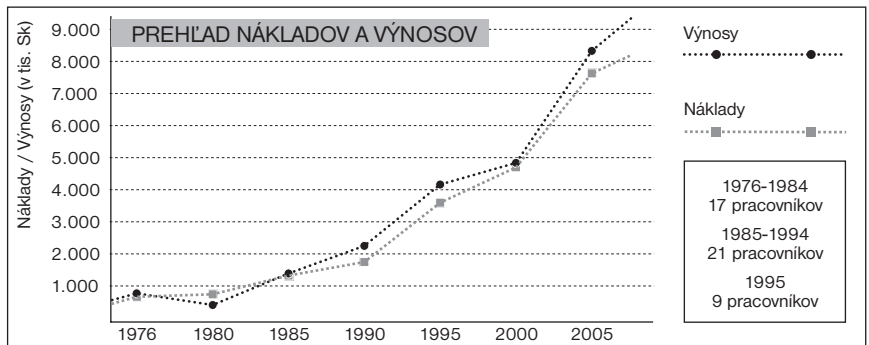
Riaditeľmi sekretariátu združenia boli postupne Ivan Tomašovič, Pavel Ferencík, Ľudovít Miša a od roku 1993 Miroslav Grešo.

Nemožno opomenúť ani výkonných pracovníkov združenia, ktorých sa za 40 rokov veľa vystriedalo. Preto spomenieme aspoň takých, ktorí v združení pracovali celé desaťročia, ako boli Ľubomír Mitz, Ján Vechter, Miroslav Grešo (súčasný riaditeľ), Ivan Dzurík, Vladimír Droppa, Peter Lovas, Jozef Rojček, Dušan Horváth, Peter Grieš, Miroslav Lajda, Tibor Novajovský, Vlasta Gejdošová, Mária Lamyová.

K najznámejším náčelníkovi lanoviek patrili: Oldrich Bublik, Milan Šaradin, Daniel Šlachta, Milan Janičina, Viliam Sauer, Martin Vajs, Jozef Slabý, Ján Novák, Jozef Valkošiak.

Zoznam určite nie je komplexný, ale 40 rokov je dlhý čas a ľudskou vlastnosťou je aj zabudlivosť. Prosíme o pochopenie

Ivan Sutóris

Z názorov na činnosť ZZ LAVEX

Pri príležitosti 40. výročia vzniku ZZ LAVEX viaceré organizácie i osobnosti vyjadrili názor na doterajšiu činnosť združenia. Z viacerých ohlasov sme vybrali:

Slovenská agentúra pre cestovný ruch: LAVEX, Lanovky a vleky, záujmové združenie na Slovensku v tomto roku oslavuje 40. výročie vzniku. Je to 40 rokov tvorivej činnosti pri budovaní, modernizácii a popularizácii zimných lyžiarskych stredísk. A práve pri propagácii a popularizácii zimných stredísk cestovného ruchu spolupracuje ZZ LAVEX so Slovenskou agentúrou pre cestovný ruch (SACR) už od jej vzniku. Výstupom dvanásťročnej vzájomnej spolupráce boli tlačené a audiovizuálne propagačné materiály, SKI ATLAS, mnohé zahraničné prezentácie a workshopy zimných stredísk na rozhodujúcich zdrojových trhoch pre zimný cestovný ruch v Českej republike, Poľsku, Maďarsku, v Ruskej federácii a na Ukrajine, ako aj projekty, realizované s finančnou podporou Európskej únie.

Stále silnejúca konkurencia na medzinárodnom trhu cestovného ruchu, ako aj klimatické zmeny nútia všetkých zainteresovaných hľadať nové možnosti a využívať všetky príležitosti pre ďalší rozvoj zimných stredísk. Z pozície SACR je to predovšetkým využívanie nových informačných technológií, zavádzanie Národného jednotného informačného systému cestovného ruchu a využívanie možnosti rozširujúcej sa siete zahraničných zastúpení SACR.

Slovenská agentúra pre cestovný ruch žela ZZ LAVEX a všetkým zimným strediskám do ďalšieho obdobia veľa tvorivého potenciálu, disponibilných zdrojov a spokojných zahraničných a domácich návštevníkov.

Ing. Beáta Lukáčová
vedúca oddelenia vzťahov s VÚC

Univerzita Mateja Bela, Katedra cestovného ruchu a spoločného stravovania Ekonomickej fakulty, Banská Bystrica:

LAVEX – Lanovky a vleky, záujmové združenie na Slovensku, si v tomto roku pripomína 40 rokov aktívnej činnosti zameranej na rozvoj lanovej dopravy a cestovného ruchu na Slovensku. K určite početným gratulantom sa k tomuto výročiu pripája aj Katedra cestovného ruchu a spoločného stravovania Ekonomickej fakulty UMB v Banskej Bystrici.

Prejavom dlhoročného záujmu katedry o činnosť združenia je jej členstvo v združení trvajúce viaceré desaťročia, ktoré, veríme, je prospešným pre obidve zainteresované strany, prejavujúce sa vzájomným obohacovaním teórie a praxe. Katedra oceňuje činnosť združenia, ktorá súvisí s rozvojom technickej vybavenosti stredísk cestovného ruchu na Slovensku, so zvyšovaním úrovne vzdelávania a kvalifikácie zainteresovaných pracovníkov rôznymi formami vzdelávacích aktivít, starostlivosťou o bezpečnosť návštevníkov stredísk, ako aj aktivít súvisiacich s tvorbou legislatívnych noriem, technických noriem a ďalších predpisov.

Neprehliadnuteľná je aj činnosť združenia zameraná na propagáciu stredísk cestovného ruchu doma i v zahraničí.

Podakovanie katedry členom združenia patrí aj za ich ústretovosť a ochotu, ktorú venovali našim študentom pri spracúvaní tém seminárnych, najmä však diplomových prác zameraných na problémy rozvoja osobných horských dopravných zariadení v strediskách cestovného ruchu na Slovensku s ich prípadnou komparáciou so zahraničím.

Doc. Ing. Ján Oriška, PhD.
vedúci katedry

Tatranská horská služba –

– Dobrovoľný zbor vo Vysokých Tatrách:

Naša spolupráca so ZZ LAVEX trvá už niekoľko rokov a hodnotíme ju veľmi pozitívne. ZZ LAVEX ako združenie prevádzkovateľov lanoviek a vlekov značne prispieva k prijímaniu opatrení zaisťujúcich bezpečnosť lyžiarov a iných návštevníkov lyžiarskych stredísk, a to najmä po prijatí zákona č. 544 o Horskej záchrannej službe. Existenciu ZZ LAVEX považujeme za mimoriadne prospešnú a dôležitú, nakoľko je koordinujúcim prvkom aj v oblasti zaisťovania bezpečnosti návštevníkov lyžiarskych stredísk. Predpokladáme aj do budúcnosti úzku spoluprácu na tomto úseku, pričom považujeme za dôležité tieto úlohy:

- vypracovať komplexnú koncepciu lyžiarskej záchrany,
- vytvorenie (v rámci ZZ LAVEX) jednotnej lyžiarskej záchrannej služby s jednotným názvom, logom a uniformou,
- dopracovanie príslušných učebných textov, príp. vytvorenie odbornej publikácie – príručky pre potreby lyžiarskych záchranárov.

Hoci sa nepovažujeme za odborníkov v technickej oblasti lanoviek a vlekov, na základe pohybu našich členov po lyžiarskych strediskách vidíme neoceniteľnú úlohu ZZ LAVEX pri výmene skúseností medzi jednotlivými prevádzkovateľmi, organizovaní školení, výstav, odborných seminárov a ďalších činností.

Existenciu ZZ LAVEX preto považujeme za nevyhnutnú, veľmi prospešnú a potrebnú.

Dr. Jaroslav Švorc, predseda THS-DZ Tatrapoma Kežmarok:

Tatrapoma, a. s., (predtým TPMP Kežmarok) spolupracuje so Záujmovým združením Lanovky a vleky od roku 1974. V tom čase združenie, resp. jeho kmeňoví pracovníci, značne prispeli k úspešnému nábehu licenčnej výroby lyžiarskych vlekov

Rozvoj OHDZ na Slovensku

Rok	Lanovky	Lyžiarske vleky	Spolu
1967	11	38	49
1975	23	335	358
1980	26	522	548
1985	28	799	827
1990	33	1024	1057
1995	34	890*	1014*
2000	32*	930*	962
2006	44	950	994

*Vyradovanie zastaraných zariadení z prevádzky

zakúpenej od francúzskej firmy Pomagalski S.A. Kladne hodnotíme aj školenie obslúh lyžiarskych vlekov našej produkcie, aj keď v poslednom čase sa zdá, že do osnov školení nie sú zapracované nové technológie aplikované na našich výrobkoch, či už na lanovkách alebo vlekoch, a tak sú nepriamo propagované dopravné zariadenia ostatných výrobcov.

Pre našu organizáciu má značný význam aj zabezpečovanie kurzov spletania lán. Tvorbu a novelizáciu technických noriem v oblasti lanových dráh v minulom období hodnotíme tiež na dobrej úrovni. V súčasnosti, keď problematika tvorby noriem v oblasti lanovej dopravy je doménou európskej legislatívy, je potrebné zamerať sa na ich aplikáciu v národných predpisoch, napr. Pravidlá pre prevádzku, obsluhu, údržbu lanových dráh a pod.

Do budúcnosti prajeme združeniu veľa pracovných úspechov v jeho činnosti v prospech ďalšieho rozvoja cestovného ruchu.

Ing. Ladislav Mačičák
technický riaditeľ a. s. Tatrapoma

Úrad pre reguláciu železničnej dopravy, Bratislava:

Vznik a doterajšia činnosť organizácie LAVEX – Lanovky a vleky, záujmové združenie na Slovensku považuje Úrad pre reguláciu železničnej dopravy v Bratislave za mimoriadne veľký prínos pre rozvoj lanovej dopravy a z nášho pohľadu osobitne pre rozvoj lanových dráh na Slovensku. Záujmové združenie s ohľadom na rozsah všetkých vykonávaných činností je podľa nášho názoru nepochybne veľkým reálnym prínosom pre rozvoj cestovného ruchu na Slovensku.

Na prvý pohľad je možno aj dosť zvláštne, aby úrad, ktorý vznikol len v roku 2005, vyjadroval názor, alebo hodnotil doterajšiu dlhoročnú činnosť záujmového združenia zo svojho pohľadu, aj keď sa to týka spoločnej oblasti činnosti, ktoré súvisia s problematikou lanovej dopravy a osobitne lanových dráh na Slovensku.

Úrad pre reguláciu železničnej dopravy ako pokračovateľ predchádzajúcich inštitúcií, ktoré vykonávali uvádzané činnosti ako príslušné orgány štátnej správy vo vzťahu k lanovým dráham a, najmä, niektorí jeho terajší zamestnanci, majú však dlhoročné osobné skúsenosti a poznatky (najneskôr od roku 1979) zo spolupráce s príslušnými zamestnancami záujmového združenia v rôznych oblastiach činnosti, ktoré sa dotýkali najmä technickej, prevádzkovej alebo legislatívnej problematiky vo vzťahu k lanovým dráham.

V súčasnosti, keď je už úplne bežný dovoz vyspelej technológie zariadení osobnej lanovej dopravy na Slovensko, je vhodné si pripomenúť, že tomu vždy tak nebolo. Už v tom období veľmi významnú a nenahraditeľnú úlohu zohralo záujmové združenie okrem iného aj v oblasti udržania a, najmä, rozvoja technickej spôsobilosti zariadení lanových dráh prevádzkovaných v tom čase na Slovensku.

Z pohľadu pôsobnosti úradu chceme vyzdvihnúť a oceniť doterajšiu činnosť záuj-

mového združenia najmä v oblasti výchovy, vzdelávania a overovania odbornej spôsobilosti zamestnancov prevádzkovateľov lanových dráh a dopravcov na lanových dráhach, a tiež v oblasti získavania a overovania odbornej spôsobilosti na vykonávanie niektorých činností, pre ktoré sa vyžaduje príslušné osvedčenie o odbornej spôsobilosti (napr. zapletanie oceľových lán, zalievanie lanových koncoviek a spojok).

Za veľmi dôležitú a prospešnú považujeme celú doterajšiu a tiež súčasnú činnosť príslušných zamestnancov záujmového združenia v oblasti zaistovania a kontroly technickej bezpečnosti zariadení lanových dráh vykonávaním revízií, skúšok a iných druhov kontrol ich technického stavu.

Osobitné uznanie si zasluhuje aj doterajšia veľmi aktívna činnosť záujmového združenia v oblasti tvorby legislatívy, noriem a predpisov, ktoré sa týkajú zariadení osobnej lanovej dopravy alebo ich prevádzky. Súčasne veľmi oceňujeme veľmi aktívny prístup zamestnancov záujmového združenia pri zavádzaní príslušnej legislatívy, noriem alebo predpisov do reálnej praxe a v tejto súvislosti aj poskytovanie technickej a inej pomoci najmä novým investorom a budúcim prevádzkovateľom lanových dráh.

Bez dostupnosti uvedených činností vykonávaných záujmovým združením, ktoré poskytuje tiež novým podnikateľom v oblasti lanovej dopravy a začínajúcim prevádzkovateľom lanových dráh a dopravcom, nevieme si dosť dobre predstaviť ich reálne počiatočné kroky v danej oblasti.

Za veľmi dôležitú a veľmi prospešnú považujeme tiež činnosť záujmového združenia organizovaním rôznych podujatí zameraných na získavanie poznatkov o nových zariadeniach osobnej lanovej dopravy, ich technických riešeniach a novinkách, ako aj výmenu skúseností a poznatkov v tejto oblasti.

Jednoznačne môžeme konštatovať, že celý rozsah činnosti vykonávaný zamestnancami záujmového združenia v oblastiach, ktoré sa dotýkajú lanových dráh všeobecne, významnou mierou prispievajú k zaistovaniu bezpečnosti a spoľahlivosti ich prevádzky, a tým súčasne k zaisteniu bezpečnosti dopravy na lanových dráhach v Slovenskej republike.

Sme presvedčení o tom, že aj v nasledujúcich rokoch bude záujmové združenie, tak ako doteraz vo všetkých oblastiach svojej činnosti napomáhať zvyšovanie technickej bezpečnosti zariadení osobnej lanovej dopravy a zaistovanie ich bezpečnej prevádzky a celkového rozvoja cestovného ruchu na Slovensku.

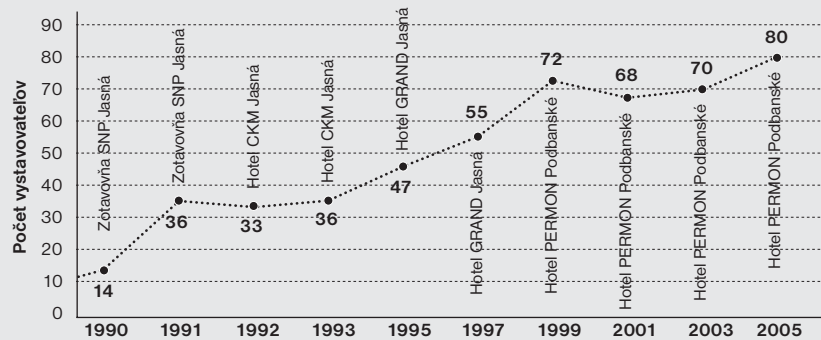
K tomu želáme všetkým zamestnancom záujmového združenia, najmä pevné zdravie, trpezlivosť a odhodlanie na prekonávanie ťažkostí a problémov, ktoré nepochybne ich zásluhou činnosť v tejto oblasti prináša. Súčasne sa tešíme na ďalšiu vzájomnú spoluprácu.

Ján Krajčí, vedúci odd. bezpečnosti a štátneho dozoru na dráhach

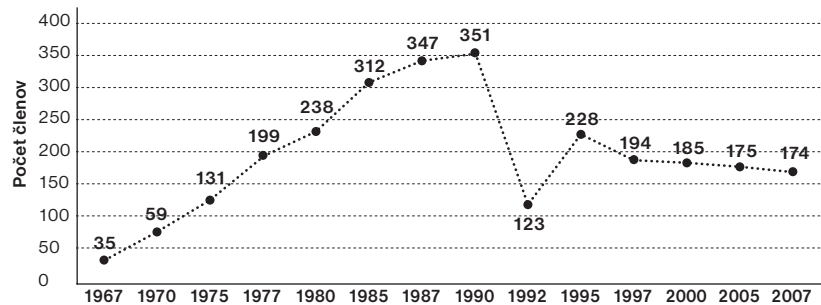
PREHĽAD – PRETEKY LANOVKÁROV A VLEKÁROV

Miesto	Ročník	Rok	Počet pretekárov	Počet účastníkov
Štrbské Pleso	I.	1982	37	45
Jasná – Chopok sever	II.	1983	34	50
Martinské hole	III.	1984	47	60
Vrátna	IV.	1985	52	65
Skalnate Pleso	V.	1986	82	100
Chopok – Juh	VI.	1987	75	94
Malá Lučivná	VII.	1988	72	88
Martinské hole	VIII.	1989	68	75
nekonali sa		1991		
nekonali sa		1992		
Jasná Chopok sever	IX.	1990	20	40
Jasná Chopok sever	X.	1993	34	50
Veľká Rača Laliky	XI.	1994	33	50
Kubínska hoľa	XII.	1995	61	80
Krompachy – Plejsy	XIII.	1996	128	160
Jahodná	XIV.	1997	112	170
Štrbské Pleso	XV.	1998	125	160
Malinô Brdo	XVI.	1999	187	200
Vyšná Boca	XVII.	2000	188	210
Drienica – Lysá	XVIII.	2001	89	150
Lopušná Dolina	XIX.	2002	193	220
Štrbské Pleso	XX.	2003	215	270
Zuberec – Spálená	XXI.	2004	226	290
Veľká Rača	XXII.	2005	273	300
Donovaly	XXIII.	2006	280	330
Štrbské Pleso	XXIV.	2007	173	300

MEDZINÁRODNÉ VÝSTAVY INTERLAVEX

PREHĽAD POČTU ČLENOV LAVEX OD ROKU 1967

ASTER, s. r. o.

Denisova 504
JIČÍN
CZ 506 01

Predstavitel' firmy:
Ing. Václav Dlouhý

Predmet činnosti:
Pokladničné a kontrolné systémy
Automatizácia zariadení na výrobu snehu

Tel.: +420 493 522 985, Fax: +420 493 522 995
www.aster-jc.cz info@aster-jc.cz
Expozícia č.: 23

B-ROLL, s. r. o.

Banická 804/26
POPRAD
SK 058 01

Predstavitel' firmy:
Ing. Ján Bekeš

Predmet činnosti:
Výroba zasnežovacej techniky

Tel./Fax: +421 52 7729 449 Tel.: 0905 326 668
www.b-roll.sk b-roll@b-roll.sk

Expozícia: **terasa**

AUDRY CZ, a. s.

Oskara Nedbala 1131
HRADEC KRÁLOVÉ
CZ 500 02

Predstavitel' firmy:
Ing. Ján Audrlický

Predmet činnosti:
Zasnežovacia technika Areco

Tel./Fax: +420 495 211 747
www.arecosnow.cz info@audry.cz, areco@audry.cz
Expozícia : **terasa**

DOPPELMAYR SEILBAHNEN GmbH

Rickenbachstrasse 8-10
Postfach 20
WOLFURT
A 6961

Predstavitel' firmy:
Dr. Michael Bitterl

Predmet činnosti: Výroba lanových dráh a lyžiarskych vlekov

Tel.: +43 5574 604 Fax: +43 5574 75590
www.doppelmayr.com dm@doppelmayr.com

Zastúpenie na Slovensku

Tel.: 0911 656 017 Fax: +421 2 5465 4502
jan.hulla@doppelmayr.sk
Expozícia č.: 17

AUTORASTER, s. r. o.

Neresnícka 3A
ZVOLEN
SK 960 01

Predstavitel' firmy:
Ing. Peter Erdely

Predmet činnosti:
Obchodné zastúpenie ARCTIC CAT,
snežné skútre a terénne štvorkolky, autoservis

Tel.: +421 903 810 149 Fax: +421 45 5321705
www.autoraster.sk erdely@autoraster.sk
Expozícia: **terasa**

FINSO, s. r. o.

Vysokoškolákov 4
ŽILINA
SK 010 08

Predstavitel' firmy:
Ing. Roman Baďura

Predmet činnosti:
Výroba ochranných matracov,
klzákov, sietí, oplotkov

Tel.: +421 41/7637 335 Fax: +421 41/7645 624
www.finso.sk finso@finso.sk
Expozícia č.: 3

BOHMANN DRUCK-UND VERLAG, ISR - INTERNATIONALE SEILBAHN-RUNDSCHAU

Leberstrasse 122
WIEN
A 1110

Ing. Roman Gric
Korešpondent pre Slovensko, Česko a Poľsko

Predmet činnosti:
Medzinárodný lanovkársky časopis ISR

Tel.: +420 5 41 637 297 Fax: +420 5 485 238 78
gric@povodi.cz

Expozícia č.: 7

FUCHS OIL CORP. (SK), s. r. o.

Štvrť kpt. Nálepku 755/5
DUBOVÁ NEMECKÁ
SK 976 97

Predstavitel' firmy:
Ing. Miroslav Kačmár

Predmet činnosti:
Predaj mazacích prípravkov a olejov
Poradenská činnosť

Tel.: +421 903 527 498 Fax: +421 48 619 2102
www.fuchs.sk kacmar@fuchs.sk, fuchs@fuchs.sk
Expozícia č.: 27

Lanové dráhy, lyžiarske vleky
a snežné pásové vozidlá

Analýza, kolaudácia, výskum, rozvoj ...
To všetko pre dosiahnutie technickej spoľahlivosti výrobkov

www.nils.eu • nils@nils.it

Výhody mazív Nils

- Kvalita na konštantne vysokej úrovni
- Mimoriadna spoľahlivosť a bezpečnosť
- Najvyššie technické parametre
- Kompletný poradenský servis
- Servisné analýzy a prediktívne analýzy
- Rešpekt voči životnému prostrediu
- Veľmi výhodný vzťah cena/kvalita

GGP CZ, s. r. o.

Kutnohorská 288
PRAHA 10
CZ 104 00

Predstavitel' firmy:
Daniel Čapla

Predmet činnosti:
Dovoz zimnej techniky, snežné frézy

Tel.: +420 602 339 908
www.stiga.cz dan.capla@stiga.cz

Expozícia: **terasa**

KSB ČERPADLÁ A ARMATÚRY, s. r. o.

Gagarinova 7/C
BRATISLAVA
SK 821 03

Predstavitel' firmy:
Ing. Peter Pajerchin

Predmet činnosti:
Predaj čerpadiel a armatúr

Tel.: +421 2 4333 3916, 0918 560 539
Fax: +421 2 4333 7444
www.ksb.sk, www.ksb.com, ksb@ksb.sk

Expozícia č.: **11**

HIGH SPORT, a. s.

Belopotockého 6
LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ
SK 031 01

Predstavitel' firmy:
Ing. Peter Antoška

Predmet činnosti:
Odevy a obuv do hôr
Výhradný distribútor pre SR značiek:
SCARPA STYL GRAND TRANGO WORLD

Tel.: +421 44 5621 511 Fax: +421 44 5522 306
www.alpinus.sk highsport@highsport.sk

Expozícia č.: **41**

LANEX, a. s.

Hlučinská 1/47
BOLATICE
CZ 747 23

Predstavitel' firmy:
Eva Wiedermanová

Predmet činnosti:
Výroba a predaj lán, vlákna a flexibilné obaly

Tel.: +420 553 751 288, 602 773 810, Fax: +420 553 654 110
www.lanex.cz eva.wiedermanova@lanex.cz

Expozícia č.: **32**

HOŘÍNEK MIROSLAV, zástupca DEMAC pre CZ a SK

Bobrová 249
BOBROVÁ
CZ 592 55

Predstavitel' firmy:
Miroslav Hořínek

Predmet činnosti:
Predaj a servis zasnežovacích technológií DEMAC

Tel.: +420 604 223 026
www.demacsnow.cz demacsnow@demacsnow.cz

Expozícia č.: **6**

MADAST, s. r. o.

Ovsištské nám. č.1
BRATISLAVA
SK 851 04

Predstavitel' firmy:
Ing. Slavomíra Straková

Predmet činnosti:
Predaj olejov a mazív

Tel.: +421 905 645 600
Fax: +421 2 65 440 446
strakova@madast.sk

Expozícia č.: **18**

KÄSSBOHRER Geländefahrzeug AG

Kässbohrerstr. 11
LAUPHEIM
D-88471

Predstavitel' firmy:
Susanne Polak

Predmet činnosti:
Výroba a predaj snežných pásových vozidiel

Tel.: +49 7392 900 115 Fax: +45 7392 900 100
www.pistenbully.com susanne.polak@pistenbully.com

Expozícia č.: **16**

MASTRA, s. r. o.

Matuškovo 901
MATUŠKOVO
SK 925 01

Predstavitel' firmy:
Ing. Ladislav Hubinák

Predmet činnosti:
Výroba zasnežovacích systémov

Tel.: +421 31 782 6479-80, Fax: +421 31 782 64 79 82
www.mastrasro.sk ladislav.hubinak@mastra.sk

Expozícia č.: **15**

MICHÁLEK, s. r. o.

Pišťovy 825
CHRUDIM
CZ 537 58

Predstaviteľ firmy:
Ing. Milan Licek

Predmet činnosti:
Dodávky lyžiarskych vlekov, lanových a bobových dráh

Tel.: +420 777 122 807 Fax: +420 469 681 232
www.michaleksro.cz info@michaleksro.cz

Expozícia č.: 13

OL TRADE, s. r. o.

Galvaniho 12
BRATISLAVA
SK 821 04

Predstaviteľ firmy:
Ondrej Lőrincik

Predmet činnosti:
Zasnežovacie systémy a mobilné ľadové plochy

Tel.: +421 2 4341 4039 Fax: +421 2 4341 4043
www.oltrade.sk oltrade@oltrade.sk

Expozícia č.: 19

B+J MIKESKA

Příčnice 1132
FRENŠTÁT p. R.
CZ 744 01

Predstaviteľ firmy:
Ing. Ján Mikeska

Predmet činnosti:
Výroba a predaj malých lyžiarskych vlekov

Tel.: +420 603838 760
Fax: +420 556835 924
info@vleky.cz

Expozícia č.: 5

POMAGALSKI S. A.

Rue Aristide Berges 109
VOREPPE
F 383 40

Predstaviteľ firmy:
Pierre RACT

Predmet činnosti:
Výroba a rekonštrukcie lanových dráh a lyžiarskych vlekov

Tel.: +33 4 76 28 70 00 Fax: +33 4 76 28 71 91
+33 4 76 28 71 43
www.poma.net, pierre.ract@poma.net, poma.info@poma.net

Expozícia č.: 22

NAVARIS, s. r. o.

Čajkovského 1833/31
ÚSTÍ nad Orlicí
CZ 562 01

Predstaviteľ firmy:
Vítězslav Vašek

Predmet činnosti:
Elektrotechnika

Tel.: +420 739 089 922 Fax: +420 465558 472
www.navaris.cz vitezslav.vasek@navaris.cz

Expozícia č.: 8

PRINOTH AG

Brennerstrasse 34

STERNZIG - VIPITENO
I-39 049

Zastúpenie na Slovensku:
Peter Horník

Predmet činnosti:
Výroba a predaj snežných pásových vozidiel

Tel.: +39 0472 722622 Fax: +39 0472 722618
www.prinoth.com prinoth@prinoth.com

Expozícia č.: 12

NESSY, s. r. o.

Hořická 28
HRADEC KRÁLOVÉ
CZ 500 02

Predstaviteľ firmy:
Ing. Milan Neškrábal

Predmet činnosti:
Pokladničné a turniketové systémy

Tel.: +420 603 498 005 Fax: +420 495 212 004
www.nessy.cz info@nessy.cz

Expozícia č.: 1

RB, s. r. o.

Priehradná 75
BRATISLAVA
SK 821 07

Predstaviteľ firmy:
Ing. Ladislav Bukvai

Predmet činnosti:
Meteo-merania Kriwan, racionalizácia spotreby energií

Tel.: +421 2 4020 1211 Fax: +421 2 4525 9520
www.RB.sk bukvai@rb.sk

Expozícia č.: 28

DISA PLUS, s. r. o., Senec

Dodávky čerpadiel pre zasnežovacie systémy
Tel.: +421 2 4564 9217
Fax: +421 2 4564 9219
Expozícia č.: 26

JOHAN ENVIRO, s. r. o., Bratislava

Poradenstvo • enviro • materiály na zachytávanie nebezpečných látok
Tel.: +421 903 502 856
Expozícia č.: 31

SITOUR, s. r. o.

T. Vansovej 10
BANSKÁ BYSTRICA
SK 974 01

Predstavitel' firmy:
Ing. Ladislav Jurdik

Predmet činnosti:
Reklama a informačné systémy v strediskách cestovného ruchu
Zastúpenie: Meingast

Tel.: +421 48 4144 081 Fax: +421 48 4142 197
www.sitour.sk sitour@sitour.sk

Expozícia č.: 2

SNOWSTAR, s. r. o.

Levočská 3312/27
POPRAD
SK 058 01

Predstavitel' firmy:
Ing. Vladimír Štefunko

Predmet činnosti:
Výhradné zastúpenie firmy SNOWSTAR v SR,
Stavebno-montážne práce na zasnežovacích systémoch

Tel.: +421 52 7721 669, +421 52 7894 281, 0905 695 062
Fax: +421 52 7721 649
www.snowstar.sk stefunko.vladimir@snowstar.sk

Expozícia č.: 22

SKI SYSTEM PLUS, s. r. o.

Na Horkách 870/25a
ČESKÝ TĚŠÍN
CZ 737 01

Predstavitel' firmy:
Jaromír Lukáš

Predmet činnosti:
Výroba a predaj lyžiarskych odbavovacích systémov

Tel.: +420 603 241 070
www.skisystem.cz skisystem@skisystem.cz

Expozícia č.: 4

SNOWTECH Bratislava, a. s.

Liščie Nivy 23
BRATISLAVA
SK 821 08

Predstavitel' firmy:
Ing. Ludovít Goga

Predmet činnosti:
Zariadenia na výrobu snehu LENKO
Pokladničné systémy SKIDATA, Potrubné systémy ALVENIUS

Tel.: +421 2 5564 2427 Fax: +421 2 5070 0218
www.snowtech.sk snowtech@snowtech.sk

Expozícia č.: 9

SNOWSERVIS, s. r. o.

P. Jilemnického 868/15
SVIT
SK 059 21

Predstavitel' firmy:
Ján Kozubík

Predmet činnosti:
Predaj a servis snežných skútrov a štvorkoliek

Tel.: +421 905 890 755 Fax: +421 52 7756 176
www.snowservis.sk snowservis@slovanet.sk

Expozícia: terasa

SNOWWORK, s. r. o.

Havránia dolina 314
MLYNKY
SK 053 76

Predstavitel' firmy:
Peter Horník

Predmet činnosti: Výroba a úprava snehu
Zastúpenie firmami: PRINOTH – snežné pásové vozidlá
GEMINI – zasnežovacia technika

Tel.: +421 53 449 3133 Fax: +421 53 449 3125
www.troyka.sk snowwork@troyka.sk

Expozícia č.: 12

SNOWSTAR SpA

Via Golgi 10
GUSSAGO (BS)
I 25064

Predstavitel' firmy:
Eddy Frère

Predmet činnosti:
Výroba zasnežovacích zariadení a inštalácia zasnežovacích systémov

Tel.: +39 030 229 5835 Fax: +39 030 242 6758
+39 3357878158
www.snowstar.it, info@snowstar.it, frere.eddy@snowstar.it

Expozícia č.: 22

SUFAG SLOVAKIA, s. r. o.

Partizánska cesta 3
BANSKÁ BYSTRICA
SK 974 01

Predstavitel' firmy:
Mgr. Ján Weiterschütz

Predmet činnosti:
Zasnežovacie systémy

Tel.: +421 907 602 566 Fax: +421 48 4144 874
www.sufag.sk info@sufag.sk

Expozícia č.: 10

LUBOMÍR REK, s. r. o., Žďár nad Sázavou

Letné využitie lyžiarskych vlekov
Príslušenstvá pre snežné delá

Tel.: +420 566 620 600 Fax: +420 566 629 566

Expozícia: terasa

SSZ BLAHUTA, s. r. o., Ostrava-Kunčice

Vývoj a výroba lyžiarskych vlekov, montáž a revízie
Osvetlenie lyžiarskych vlekov, lanoviek a svahov
Tel.: +420 59 5684 028 Fax: +420 59 5682 236

Expozícia č.: 30

TATRAPOMA, a. s.

Polná 4
KEŽMAROK
SK 060 01

Predstavitel' firmy:
Ing. Jaroslav Mačičák

Predmet činnosti:
Výrobca lyžiarskych vlekov a lanových dráh

Tel.: +421 52 787 7677 Fax: +421 52 452 2435
www.tatrapoma.sk service@tatrapoma.sk

Expozícia č.: 14

VANCL Radek PRO-V

Horská 117
VRCHLABÍ
CZ 543 02

Predstavitel' firmy:
Radek Vancl

Predmet činnosti:
MONTANA – servisné stroje pre lyže a snoubordy

Tel.: +420 499 422 090 Info: +420 736 756 736
www.montana-skiservis.cz montana@montana-skiservis.cz

Expozícia: terasa

TECHMONT SNOW, s. r. o.

Levočská 3312/27
POPRAD
SK 058 01

Predstavitel' firmy:
Ing. Vladimír Štefunko

Predmet činnosti:
Výhradné obchodné zastúpenie firmy POMAGALSKI v SR a ČR,
Stavebno-montážne práce na lanových dráhach

Tel.: +421 52 7721 669 Fax: +421 52 7721 649
+421 905 695 062
www.techmontsnow.sk poma@techmont.sk

Expozícia č.: 22

VIDEOCOM ŠTANCEL

Hlavné námestie 37
KEŽMAROK
SK 060 01

Predstavitel' firmy:
Jaroslav Štancel

Predmet činnosti:
Obchodná činnosť v rozsahu voľných živností

Tel.: +421 903 906 066, Fax: +421 52 452 4420
www.videocom.sk stancel@videocom.sk

Expozícia č.: 42

TECHNOALPIN EAST EUROPE, s. r. o.

Riečna 406/31
ŽILINA
SK 010 04

Predstavitel' firmy:
Ing. Ladislav Podmanický

Predmet činnosti:
Technické zasnežovanie

Tel.: +421 41 7002 644-5 Fax: +421 41 7002 616
www.technoalpin.sk technoalpin@technoalpin.sk

Expozícia č.: 21

WIEGAND – Josef Wiegand GmbH

Landstrasse 12
RASDORF
D-36169

Predstavitel' firmy:
Ing. Jiří Lhota – Mountain Service, s. r. o.
Olešovice 485, 251 68 ŠTÍŘÍN
Výhradné zastúpenie firmy Wiegand pre ČR a SR

Predmet činnosti:
Zariadenia pre voľný čas – bobové dráhy, viacúčelové lanové
dopravné zariadenia, klzačky, tobogany

Tel.: +420 602 341 226 Fax: +420 323 671 200
www.wiegandslide.com lhota@mountainservice.cz

Expozícia č.: 20

VALMAN SK, s. r. o.

Nový Svet 27
BANSKÁ BYSTRICA
SK 974 01

Predstavitel' firmy:
Róbert Tomiška

Predmet činnosti:
Distribúcia priemyselných mazív a olejov značky NILS

Tel.: +421 48 4112 201, 0903 806 206, Fax: +421 48 4147 205
www.valman.sk, www.nilsitalia.com, valman@valman.sk

Expozícia č.: 24

ŽIVA SK, s. r. o.

Kolárovska cesta 786
ZEMIANSKA OLČA
SK 946 14

Predstavitel' firmy:
Norbert Havran

Predmet činnosti:
Svahové nosiče, náradia pre zimnú a letnú údržbu

Tel.: +421 905 878 439 Fax: +421 35 7796 342
www.reform-sk.sk norbert.havran@ziva-sk.sk

Expozícia: terasa

STAVOINDUSTRIA, a. s., Liptovský Mikuláš

Stavebné práce pre zariadenie lanovej dopravy a technického
zasnežovania

Tel.: +421 44 5522 561

Expozícia č.: 29

TÜV SÜD CZECH, s. r. o., Praha

Certifikácia, inšpekčný orgán typu A, notifikovaná a autorizovaná
osoba

Tel.: +420 2 3904 6851

Expozícia č.: 25

Z činnosti združenia

Periodické kvalifikačné skúšky vedúcich prevádzky lanoviek na Slovensku

Nakoľko periodické kvalifikačné skúšky vedúcich prevádzky na lanovkách boli na Slovensku organizované naposledy v roku 2003 a platnosť vtedy vydaných Preukazov o odbornej spôsobilosti sa skončila v máji 2007, bolo potrebné aj v zmysle Pravidiel technickej prevádzky lanoviek školenie spojené so skúškami pre vedúcich prevádzky lanoviek na Slovensku zopakovať.

Po druhý raz organizovaného školenia a skúšok sa zúčastnil rekordný počet záujemcov, všetci vedúci prevádzky lanoviek na Slovensku bez výnimky, čo asi história pri organizovaní podobných podujatí si nepamätá.

Už pri príprave a úvahách, kde akciu realizujeme a po konzultáciách s vedúcim prevádzky Ing. Jánom Krištofíkom zo spoločnosti Omnitrade Bratislava, sme sa jednoznačne rozhodli pre známe stredisko cestovného ruchu Vrátna dolina. Aj pri prvých osobných rokovaníach s vedúcim hotela Boboty, sme nadobudli presvedčenie, že sme sa rozhodli správne. Termín 29. – 31. máj 2007 sme zvolili po dohode s pracovníkmi ÚRŽD-ŠOTD Bratislava i s niektorými vedúcimi prevádzok a bol pre väčšinu pozvaných najpriateľnejším.

Aj stredisko bolo zvolené na základe mnohých požiadaviek zámerne tak, aby sa účastníci školenia aj prakticky zoznámili s najnovšou 8-miestnou kabínkovou lanovou dráhou typu Doppelmayr 8-MGD, postavenou na Slovensku. Lanovú dráhu uviedli do prevádzky 4. marca 2006. Účastníci školenia sa všetko o lanovke (problémoch so začatím výstavby, priebehu výstavby, technických parametroch, skúsenostiach z prevádzky v prvom roku a pod.) dozvedeli z úst najpopulárnejšieho, Ing. Jána Krištofíka, počas exkurzie už v prvý deň školenia.

Pokiaľ ide o samotné školenie, jeho priebeh a neskoršie overovanie vedomostí, vychádzalo sa z toho, že v novembri 2005 vstúpili do platnosti nové európske normy, ktoré sa týkajú zariadení osobnej lanovej dopravy. Preto bolo potrebné aj program školenia prispôbiť tejto skutočnosti.

V prvom bloku prednášok vystúpili zástupcovia notifikovaných osôb – VÚD Žilina, TSÚ Košice, ktorí účastníkov oboznámili s najnovšími informáciami v oblasti technickej normalizácie platnej pre zariadenia osobnej lanovej dopravy.

Keďže počasie v prvý deň školenia bolo ideálne, na návrh prítomných sme program školenia operatívne zmenili a hneď po obede sme sa presunuli do priestorov úložnej stanice KLD 8-MGD Vrátna – Chleb, kde účastníci dostali základné informácie o histórii starej lanovky Von Roll Vrátna – Chleb, ktorú uviedli do prevádzky 5. marca 1950. Pretože lyžiarov stále pribúdalo, v roku 1997 sa rozhodlo o vybudovaní novej 4-miestnej sedačkovej lanovky s pevným uchytením vozňov na Pasekách. Avšak ani toto zariadenie nestačilo pokryť čoraz väčší prepravný záujem v stredisku, najmä v zimnej sezóne, a to najmä po tom, ako dňom 31. 12. 2006 prestala stará lanovka pre verejnosť premávať. Preto sa začalo uvažovať o výstavbe novej modernej kabínkovej lanovky. Po mnohých zdĺhavých rokovaníach sa predsa novú KLD podarilo spustiť do prevádzky. Samozrejme, účastníci sa na lanovke previezli a na vrcholovej stanici získali ďalšie informácie, ktoré sa týkajú ďalšieho rozvoja lyžovania v známej lokalite Oštiepková mulda, kde tiež vymenili starý lyžiarsky vlek za nový. Niektorí účastníci sa pešo presunuli aj k tomuto zariadeniu. Veľmi dobré počasie vyvolávalo na hrebeni Malej Fatry v Snilovskom sedle neopakovateľné pocity a zážitky.

Ale pred nami boli ďalšie bloky prednášok, preto bolo potrebné dodržať časový harmonogram a veľmi rýchlo zaujať miesta v konferenčnej miestnosti hotela Boboty.

Foto: I. Dzúrik
 ■ Inštruktáž na kabínkovej lanovke Vrátna – Chleb

Foto: I. Dzúrik
 ■ Otvorenie školenia vedúcich pracovníkov na LD

Foto: I. Dzúrik
 ■ Skúšobná komisia

Foto: I. Dzúrik
 ■ Účastníci školenia pri písomných testoch

Na druhý deň ráno dostali účastníci školenia skúšobné písomné testy, ktoré boli prispôbené novým legislatívnym predpisom platným v SR. Celkový počet 24 účastníkov bol rozdelený do dvoch skupín, boli stanovené dve skúšobné komisie, aby sa mohli v dostatočnej miere venovať každému účastníkovi. Aj tretí deň sa pokračovalo ústnymi skúškami. Po priebežnom hodnotení písomných a ústnych odpovedí členovia skúšobných komisií konštatovali, že všetci prítomní účastníci preukázali odborné vedomosti na vysokej úrovni a sú odborne spôsobilí vykonávať funkciu vedúci prevádzky lanoviek.

Treba poďakovať všetkým prítomným za ich aktívny a zodpovedný prístup k samotnému školeniu. Aj zo záverečného stanoviska, ktoré vyslovil jeden z účastníkov, vyplýva, že školenie splnilo svoj cieľ a je zdrojom informácií pre všetkých vedúcich pracovníkov na lanovkách pri výkone ich práce.

Ivan Dzúrik

Na skok k termálnej vode – Horné Saliby

Redakčná rada nášho časopisu sa pravidelne pri jeho príprave stretáva na zasadnutí, aby posúdila obsah daného čísla a pokiaľ je to možné, snaží sa, aby sa členovia redakčnej rady stretli vždy v inom lyžiarskom stredisku. Majú tak možnosť osobne sa zoznámiť s jednotlivými strediskami, ich súčasnou vybavenosťou a v rozhovoroch s predstaviteľmi stredísk aj dozvedieť sa o jeho ďalšom rozvoji.

V júni t. r. však urobili výnimku. Nestreli sa v žiadnom horskom stredisku, zavítali na juh Slovenska, do rekreačného strediska Horné Saliby. Napokon, prečo by náš časopis nemohol odporučiť pracovníkom horských lyžiarskych stredísk, ktorí sú počas zimnej sezóny vystavení tvrdým zimným podmienkam, aby si v letnom období oddýchli v teplej termálnej vode a vystavili ubolené telá hrejivým účinkom južného slnka?

Termálne kúpalisko Horné Saliby sa nachádza v rovinatej južnej časti Slovenska približne 9 km od okresného mesta Galanta. Pre milovníkov termálnej vody sú tu k dispozícii 3 bazény, 72 m dlhý tobogan s vlastným dojazdovým bazénom a relaxačno-rehabilitačné centrum s celoročnou prevádzkou. Pre športové vyžitie sú v areáli k dispozícii tenisové kurty, volejbalové a nohejbalové ihrisko, pre deti detské ihrisko.

Ubytovať sa možno v novopostavenom penzióne, v drevených chatkách Hargita a v chatkách Okal. Všetky ubytovacie zariadenia sú priamo v areáli kúpaliska, rovnako aj parkovanie áut je zabezpečené v blízkosti ubytovania. Stravovanie ponúkajú dve reštaurácie, štýlová vináreň s veľkou krytou terasou a ďalšie občerstvovacie bufety. Tu všade si možno pochutnať na dolnozemskej špecialitách ako pravé komlošské klobásky, pikantné paprikáše, guláše a iné tunajšie pochúťky.

Termálna voda vyviera z hĺbky 1 559 m, na ústí má teplotu 67°C. Ide o stredne mineralizovanú alkalicko-bikarbonátovú vodu, ktorá regeneruje a blahodarne pôsobí na pohybové ústrojenstvo. A keďže väčšina členov redakčnej rady sú tech-

nici, pri prehliadke areálu si so záujmom prezreli aj strojovňu, v ktorej sa vo veľkých expanzných nádržiach zmiešaním pripravuje voda pre bazény na požadovanú teplotu 28°C až 30°C.

Z kroniky lanovkárov

Pozdrav k životnému jubileu

V tomto roku sa krásneho životného jubilea 60 rokov dožila osobnosť, ktorej pracovná činnosť je dlhodobo spojená s lanovou dopravou na Slovensku. Je to **Ing. Peter Vrátny**, predseda Úradu pre reguláciu železničnej dopravy.

Jubilant s problematikou, ktorá sa týka lanovej dopravy na Slovensku, prišiel do styku už v roku 1985, kedy nastúpil do funkcie náčelníka odboru štátneho odborného technického dozoru bývalej Správy Východnej dráhy v Bratislave. Neskôr pôsobil v riadiacich funkciách na úseku štátneho odborného technického dozoru v rámci Štátnej dráhovej technickej inšpekcie. Od decembra 1992 zastával funkciu riaditeľa bývalého Štátneho dráhového úradu v Bratislave až do 1. ok-

tóbra 2005, kedy ho vláda Slovenskej republiky vymenovala do funkcie predsedu Úradu pre reguláciu železničnej dopravy so sídlom v Bratislave.

V celom spomínanom období pôsobil v riadiacich funkciách útvarov a inštitúcií, ktoré ako príslušné orgány štátnej správy vo veciach dráh pôsobili a rozhodovali najmä v oblastiach výkonu štátneho odborného technického dozoru na zariadeniach lanových dráh, v oblasti výkonu špeciálneho stavebného úradu vo veciach stavieb lanových dráh, výkonu štátneho odborného dozoru vo veciach lanových dráh, vydávania povolení na prevádzkovanie lanových dráh a udeľovanie licencií na prevádzkovanie dopravy na lanových dráhach. Ing. Peter Vrátny vytváral podmienky a úzko spolupracoval s výrobcami a dodávateľmi zariadení lanových dráh na Slovensko (napr. Doppelmayr, Pomagalski). Aktívne pôsobil pri riešení problematiky a usmerňovaní výkonu činnosti ním riadených inštitúcií v oblasti výstavby lanových dráh, výkonu štátneho odborného technického dozoru na dráhach.

Členovia predstavenstva i pracovníci ZZ LAVEX, ako aj náčelníci lanových dráh a zástupcovia prevádzkovateľov lanoviek na Slovensku úprimne blahoželajú Ing. Petrovi Vrátnemu k jeho životnému jubileu, prajú mu predovšetkým veľa zdravia, elánu a pohody v osobnom i pracovnom živote, aby ešte dlho napomáhal rozvoju lanovej dopravy na Slovensku.

■ Členovia redakčnej rady
v Horných Salibách

High Sport, s.r.o.

Belopotockého 6,
031 01 Liptovský Mikuláš

tel.: 00421- 44- 56 21 511
fax: 00421- 44- 55 22 306

highsport@highsport.sk

SCARPA®

trangoworld

KEFAS®
OUTWARD CALL

Oznamy a informácie

Niekoľko poznámok k zákonu o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci

Dňom 1. júla 2006 nadobudol účinnosť zákon NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nahradil predchádzajúci zákon č. 330/1996 v znení neskorších zákonov. Nový zákon ustanovuje všeobecné zásady prevencie a základné podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a na vylúčenie rizík a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce.

V zmysle daného zákona, okrem iných povinností zamestnávateľa, je každý zamestnávateľ povinný písomne vypracovať politiku bezpečnosti práce a pravidelne zabezpečovať ochranu zdravia pri práci a úkony s tým súvisiace. Každý zamestnávateľ je v zmysle paragr. 7 povinný pravidelne, zrozumiteľne a preukázateľne oboznamovať a informovať svojich zamestnancov so zreteľom na vykonávané práce s príslušnými právnymi predpismi a osobitnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, so zásadami ochrany zdravia pri práci, s bezpečnými pracovnými postupmi, s možnými nepredvídateľnými nebezpečenstvami a overovať ich vedomosti v danej problematike. Pri pracovníkoch, ktorí pracujú vo výškach (kde spadajú aj pracovníci obsluhujúci a opravujúci lyžiarske vleky a lanovky), je táto lehota v zmysle vyhlášky SÚBP č. 374/1990 Zb. skrátená na obdobie raz za 12 mesiacov.

Pravidelnosť oboznamovania, informovania a overovania znalostí svojich zamestnancov musí každý zamestnávateľ upraviť vo vnútornom predpise politiky bezpečnosti práce, pričom tieto školenia musí realizovať prostredníctvom odborných pracovníkov bezpečnosti práce (bezpečnostných technikov), autorizovaných bezpečnostných technikov alebo dodávateľským spôsobom prostredníctvom právnických alebo fyzických osôb, ktoré získali oprávnenie na výchovu a vzdelávanie od orgánu dozoru na základe spracovania a schválenia vzdelávacích projektov, tak ako to stanovuje paragr. 27 predmetného zákona.

ZZ LAVEX takého oprávnenie na výchovu

a vzdelávanie získal v r. 2005 ešte v zmysle zákona č. 330/1996 Z. z., ktoré má však podľa prechodných ustanovení nového zákona č. 124/2006 Z. z. platnosť len do 30. 4. 2008. Preto ZZ LAVEX spracúva a pripravuje vzdelávací projekt na výchovu a vzdelávanie skupiny O1: Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a ustanovené pracovné podmienky pre zamestnancov a vedúcich zamestnancov, v rámci ktorého budeme školíť tieto skupiny pracovníkov:

- vedúci zamestnanci stredísk cestovného ruchu;
- technicko-hospodárski pracovníci;
- pracovníci na obsluhu a opravy vyhradených zdvíhacích zariadení (lyžiarskych vlekov) a lanových dráh;
- pracovníci na vedenie snežných pásových vozidiel a snežných skútrov;
- pracovníci na obsluhu a opravy iných vyhradených technických zariadení;
- pracovníci s elektrotechnickou kvalifikáciou;
- pracovníci lyžiarskej záchrannej služby.

Dovoľujeme si upozorniť, že predmetné školenia nie sú zhodné so školeniami, ktoré vykonávame pre pracovníkov na obsluhu, resp. opravu lyžiarskych vlekov, vedenie snežných pásových vozidiel, resp. snežných skútrov a pracovníkov s elektrotechnickou kvalifikáciou, ktoré sú kvalifikačnými školeniami na získanie alebo udržanie si preukazu, resp. osvedčenia na uvedenú činnosť. Tieto preukazy a osvedčenia majú platnosť 5 rokov a do 5 rokov treba absolvovať aktualizáciu prípravu, aby preukaz či osvedčenie nestratili platnosť a pracovník mohol aj naďalej vykonávať uvedené činnosti. Ide o školenie zamerané na oblasť bezpečnosti práce so zameraním na bezpečné správanie sa na pracovisku, používanie ochranných pracovných prostriedkov, predchádzanie rizikovým situáciám spôsobujúcim úraz, na správne používanie pracovného náradia a jeho kontrolu, vyhýbanie sa nepovoleným činnostiam na pracovisku a iné práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov tak, ako je to uvedené v paragr. 5 – 13 predmetného zákona. Uvedených školení sa musia zúčastňovať všetci zamestnanci vrátane vedúcich pracovníkov a technicko-hospodárskych pracovníkov, a to minimálne raz za dva roky, prípadne ak sú pracovníci preradení na inú prácu alebo sa zaviedie nová technológia a pod.

V prípade záujmu o bližšie informácie obráťte sa na pracovníkov ZZ LAVEX, ktorí poskytnú podrobnejšie informácie.

M. G.

Koniec panikáreniu

Ako dlho sa budeme môcť ešte lyžovať? Čo je pravdou na horových scenároch, ktoré sú čoraz častejšie uverejňované v médiách? Môžeme zabrániť prognostikovanému nárastu teplôt a aký dopad to bude mať na lanovkový priemysel? Na tieto otázky v časopise ISR odpovedal Dr. Reinhard Böhm z Centrálného úradu pre meteorológiu a geodynamiku Rakúska.

Najskôr dobrá správa. Na otázku, ako dlho sa budeme môcť ešte lyžovať, odpovedal Dr. Böhm slovom: *Vždy*, avšak súčasne dodal: *Nesmiete sa ma však pýtať, kde presne*. V tomto časovom horizonte to nedokáže presne povedať nikto. A vypracovať presné prognózy pre jednotlivé oblasti, na to sa musia globálne modely, ktoré momentálne máme, rozpracovať do malých priestorov tak, aby mohli byť použité v Rakúsku.

Uvedenú problematiku rieši pilotný projekt v Schladmingu. Meteorológovia a prevádzkovatelia lanoviek tu zoberali celú oblasť pod špeciálny dohľad. Predpovede pre budúcu zimu nemôžu byť pre Rakúsko jednoznačné.

Každá oblasť musí byť sledovaná samostatne, bod po bode, svah po svahu. Nie je jedno, o ktorý svah ide, či leží na slnku alebo v tieni. Taktiež to isté neplatí pre rovnaké svahy v Štajersku alebo vo Vorarlbergu.

Napríklad, Vorarlberg je otvorenejší západným prelomom počasia ako oblasť Schladmingu, ktorý sa nachádza skôr v chránenej polohe. Preto je v Schladmingu podstatne menej problémov s teplotou. Na druhej strane vieme, že sneh nie je závislý len od teploty, ale aj od vodných zrážok a tu má Vorarlberg výhodu, pretože všetky modely predpovedí ukazujú viac zrážok pre západné spolkové krajiny. Táto hra myšlienok znázorňuje problematiku presných predpovedí počasia.

Opatrné prognózy

Kto chce predpovedať počasie pre zimný cestovný ruch, musí byť veľmi opatrný. Hovorí sa o nasledujúcich 10 rokoch, prípadne je to nasledujúcich 30 rokov alebo až 100 rokov. Je v tom však veľký rozdiel. Dlhodobý výhľad hovorí o tom, že nabiehame práve na novú dobu ľadovú. Toto však bude trvať viacero tisícročí. Podľa Dr. Böhma sme najvyšší bod tepelného obdobia už vlastne prekročili pred pár tisíckami rokmi a nachádzame sa už na ceste do budúcej doby ľadovej. Problém je však v tom, že ľudstvo dlhodobú

**Turnikety a vstupenkové
systémy pro vleky, bazény,
stadiony a fitness**

Již 14 let s Vámi !

**NESSY spol. s r.o., tel./fax +420 495 212 004
info@nessy.cz, www.nessy.cz**

NESSY

REFORM

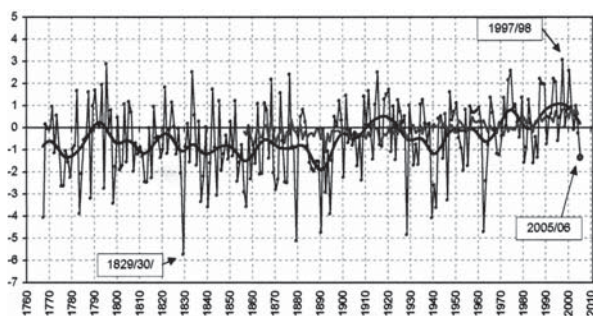
DLHOROČNÁ TRADÍCIA PRÁCE V NAJŤAŽŠÍCH PODMIENKACH - V ZIME AJ V LETE

 Ziva-SK

Predaj nových strojov, záručný a pozáručný
servis, náhradné diely aj na staršie stroje

Živa-SK, spol. s r.o., Kolárovska cesta 786, 946 14, Zemianska Olča
tel.: +421 35 7896 600, fax.: +421 35 7796 342,
mobil: +421 905 878 439 www.reform-sk.sk, e-mail: info@ziva-sk.sk

■ obr. 1: Krivka ukazuje vývoj zimnej teploty v Rakúsku od r. 1767 do 2006. Trend otepľovania je viditeľný, hoci v posledných rokoch, predovšetkým v r. 2006, ide krivka znovu dolu. V tomto roku bude opäť stúpať

klesajúcu krivku teplôt nevidí a vytvorilo si na nej akýsi pahorok. Tento pahorok bude trvať 200 až 300 rokov a môže aj narastať. Potom bude 100 až 200 rokov trvať, kým sa atmosféra zotaví. Ak veríme aktuálnym štúdiám, je trend nárastu zrážok na severozápade, to znamená aj viacej sneženia. Neskôr budú, prirodzene, vnútroalpské a skôr uzavreté lyžiarske strediská, kde nedochádza tak často k teplotným zmenám znovu vo výhode, pretože na základe nižších teplôt budú mať lepšie podmienky na mechanické zasnežovanie.

Opatrenia

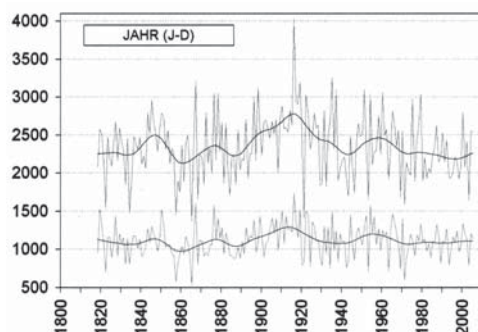
To, že dochádza k otepľovaniu, je medzičasom vedecky dokázané. Vid' obr. 1. V tomto kontexte upozorňuje Dr. Böhme na to, že menší počet zrážok môže byť pre lanovkárov problémom, ale je to najmä otázka teploty. V budúcnosti bude často kladenou otázkou, či je pre mechanické zasnežovanie dostatočne chladno. Dr. Böhme preto odporúča lanovkárom pripraviť si na budúce zimy väčšiu variabilitu. Obe posledné zimy boli dobrým školským príkladom. Variabilitu v strediskách nemôžeme vidieť len časovo, ale aj priestorovo – územne. Preto bude v budúcnosti viac stredísk, ktoré budú stratové, ale aj naopak, strediská vysoko ziskové. Nie je však potrebné byť preto pesimistami. Ako sa ukázalo, vzhľadom na posledných 200 rokov sa celkové zrážky vo vyšších polohách zmenili málo. Výskum zrážok ukázal, že vo výškach nad 1 500 m je snehu skôr viac (obr. 2). Podstatnejšie sú dopady na otepľovanie zeme v dolinách. Prirodzene, nie je pravdou, že v súčasnosti máme už len polovicu snehu, ako mnohí tvrdia. Objektívne možno hovoriť za posledných 100 rokov o úbytku približne 10 %.

Silnejší bude tento trend v nasledujúcich 100 rokoch, pretože nárast priemernej teploty bude o 2 až 3° C väčší ako v predchádzajúcom storočí. Ďalej Dr. Böhme dodáva: Všetko to, čo dnes počujeme, že za 40 až 100 rokov už nebude sneh, je veľmi

pochybné. Nie je možné, aby nebol žiadny sneh, ale určite ho bude menej. Odhliadnuc od toho, niektoré štúdie ukazujú, že vo výškach nad 1500 m bude snehu dokonca viac.

Tridsaťpäť scenárov

Presné predpovede sú pre meteorológov skutočne ťažkým problémom, pretože klimatické zmeny sú závislé od mnohých faktorov. Rozhodujúcou otázkou je, ako sa svet bude v budúcnosti vyvíjať hospodársky, politicky a demograficky. Enormne rýchlo sa v súčasnosti rozvíja hospodárstvo v Číne a Indii. Tento rast pôsobí spätne na životné prostredie. Z toho vyplýva aj veľké rozpätie očakávaného oteplenia zeme od 1,5 až po 5,5° C, ktoré uvádzajú meteorológovia. V súčasnosti existuje 35 rôznych scenárov. Spracúvajú sa v nich rôzne programy ako znížiť obsah CO₂. Ďalej sa v scenároch dá simulovať, zohľadniť pokles populácie

■ obr. 2: Spodná krivka ukazuje snehové zrážky v r. 1818 až 2005 v regióne Hohe Tauern Nord (2 000 m) s relatívne stabilným vývojom. Vrchná krivka ukazuje zrážky v regióne Sonnblick (3 100 m) v r. 1818 až 2005. Tu snehové zrážky v posledných rokoch opäť stúpili

na zemi do roku 2050. Tak možno prísť k celkom rozdielnym záverom.

Deň po zajtrajšku

Príkladom prehnanej paniky sú nepochopiteľné myšlienkové hry o roztopení ľadovcov a snehu v Grónsku, a s tým spojené extrémne stúpnutie hladiny morí. Je pravdou, že aj v Grónsku sa otepluje a je tiež pravdou, že ľad sa topí. Avšak treba sa pozerať aj na časový priebeh. Ľad sa topí kontinuálne a pomaly. Uplynie ešte minimálne 2 000, ak nie 3 000 rokov, kým sa ľad roztopí. Keď však zväzíme, že otepľovanie zeme bude trvať už len 200 až 300 rokov, po ktorom príde ochladzovanie a pritom by Grónsko potrebovalo 3 000 rokov na roztopenie, potom si vlastne vo vzťahu s Grónskom nemusíme

so stúpnutím hladiny morí robiť žiadne starosti. A to chápe každý logicky rozmyšľajúci človek.

Takže, netreba očakávať Deň po... Toľko z názorov Dr. Böhme.

Z časopisu ISR preložil
Ing. Dušan Mikloš

Spoločnosť SKI PLEJSY, a. s., Košice

Odpredá snežné pásové vozidlo Pisten Bully PB 280 DW s navijakom. Vozidlo je v dobrom technickom stave, rok výroby 12/1996, má najazdených 8 257 mth.

Kontakt:
Štefan Želasko, 0911 839 300
www.plejsy.com, zelasko@skiplejsy.sk

OSPRAVEDLNENIE

V časopise LAVEX info č. 2/2007 nám v článku Preteky lanovkárov zo zoznamu sponzorov pretekov nedopatrením vypadla firma FUCHS OIL CORP, s. r. o., Dubová Nemecká, ktorá prispela do tomboly pre štartujúcich pretekárov. Firme FUCHS OIL CORP sa ospravedľujeme a veríme, že napriek tomu si svoju priazeň zachová i naďalej.

OPRAVA

V č. 2/2007 nám šarapatil tlačiarenský škriatok: Na titulnej strane obálky nám vypadol text: Oravská Lesná - sedačková lanovka 4-CLF a na str. 19 v článku Zo života našich stredísk bolo uverejnené nesprávne označenie lanovky. Ide o lanovku typu 4-CLF.

Ešte raz k dopisovateľskej etike...

...a súčasne aj naposlady. Každá redakcia sa vždy poteší ohlasu čitateľov a prispievateľov. Tie kladné sú ocenením a povzbudením do ďalšej práce, tie negatívne sú zasa podnetom na zamyslenie sa a odstránenie prípadných nedostatkov. Všetky sú pre prácu redakcie obohatením.

Musíme sa však priznať, že vôbec nás nepotešila polemika, ktorá vznikla na stránkach nášho časopisu a čiastočne skĺzla z odbornej stránky do určitých osobných averzií. Keďže sme v minulom čísle dali priestor jednej strane, musíme tak urobiť aj v prípade druhej strany. Zverejnením ohlasu či stanoviska Petra Horníka však celú polemiku uzatvárame, nebudeme sa už na stránkach nášho časopisu k nej viac vracáť. V budúcnosti uverejníme iba odborné, i keď propagačné firemné články, ktoré budú bez akýchkoľvek, hoci aj nepriamych odkazov na prípadné slabiny konkurenčnej firmy alebo neprimeraného zvýrazňovania predností daného výrobku v porovnaní s konkurenčným.

To, prirodzene, neznamená, že sme proti vecnej, odbornej polemike či diskusií v našom časopise. Zdôrazňujeme však slová vecná a odborná polemika.

M. Čerňanská

Re: Dopisovateľská etika

Počas môjho života som prešiel množstvom miest a stretol som sa s ohromným počtom ľudí. Vždy som si vážil ľudí oddaných svojej práci. Ale briliantom boli ľudia, ktorí sa dokázali odosobniť, pozrieť sa na seba očami druhých. Boli to ľudia povznesení a s nadhľadom. Taký človek by zdvihol telefón a volal by mi, prípadne na niektorej spoločnej akcii by prišiel za mnou a povedal: ...Tie tvoje články sú zaujímavé, ale píšeš ich veľmi ostro a mylíš sa v detailoch. Týkajú sa našich výrobkov a mojej firmy. Je to nepríjemné, skús písať trochu inak, obrús ostrie svojho pera... Možno by som chvíľu oponoval, ale iste by som potom povedal: Pokúsím sa vyjsť v ústrety, dám si na najostrejšie veci pozor... Ak sa však niekto rozhodol inak, poďme na to...

Tvrdenie o bulvári v časopise Lavex info je jednoznačne pritiažené za vlasy a redaktorky sa právom môžu cítiť dotknuté (mimočodom, práve toto je hanobenie ich práce). Moje články sú skutočne písané inak, ale ten správny výraz je populárne. Je to regulárny žurnalistický žáner. Sú ním napísané tisícky kníh a aj v odborných publikáciách sú tieto prvky považované skôr za klad a plus pre ich autora. Zmyslom je totiž písať pro populus - pre ľudí. Aby ich čítali a diskutovali o nich. Pre takéto články je príznačná ľahšia forma s voľne plynúcim textom, s prvkami humoru a recesie (tie poldecáky). Samozrejme, že do nich vložím aj potrebné technické údaje, ale sú tam uvedené nenásilne a sú preto stráviteľnejšie. Píšem takto úmyselne. Úspešne sa tak vyhýbam suchopárnym textom či formám, ktorým sa po rusky

povie mozgirovka. A že je môj štýl správny, o tom ma presvedčajú mnohé pozitívne ohlasy. To zrejme ide mimo nespokojného recenzenta, pomimo ktorého prešiel asi aj poznatok o správnom využívaní citátu, ako výrazovej formy. Citát doslovne zachytáva konštatovanie inej osoby v presnom slovo-slede a plnom význame. Je preň typická autenticnosť, bezprostrednosť a tolerovaná aj gramatická nesprávnosť (často citujem napr. vo východniarčine). Keď takýto citát či referencie získavam, vždy dotýčnemu poviem, že jeho výrok bude uverejnený a pod ním jeho identita a jeho formulácie mu nakoniec prečítam a upozorním ho aj na ostrejšie výrazy. Odpoveď často znie: Len to tam presne tak napíš..., pretože práve klient sa cíti byť tým najfundovanejším odborníkom. Musím potvrdiť, ani jediný respondent mi ani raz nezavolať, neoslovil ma a nevytkol mi, že to tak nepovedal, že jeho slová sú prekrútené alebo vymyslené.

Ak si čitateľ pozorne všimá, čo píšem, zistí, že si dávam pozor na to, aby som neprekročil určitú hranicu, aby som,

nedajbože, neočiernil inú osobu, inú firmu alebo značku. Takže, nie moje tvrdenie je v tomto prípade to nepravdivé. A tiež by som si dal pozor na oháňanie sa etikou, lebo to je palica s dvoma koncami, ktorú by som osobne nedvíhal. Pretože aj ja sa môžem pýtať, ako to, že už roky znášam cez oficiálne miesta tlaky, ktoré idú očividne od konkurencie? Ako to, že má ktosi cudzí prístup k mojim redakčným, no nikde nezverejneným textom (organizmus na svahu)? A ešte sa pýtam, ako to, že sa školenia vodičov SPV ako oficiálnej akcie združenia, ktorého som členom aj ja, zmenili na bezbrehé propagovanie jednej značky? Toto sú vážnejšie otázky ako to, čo môže a čo nemôže redakcia zverejniť svojmu inzerentovi.

Výsledok je však iný. Dostal som sa do takej pozície, v akej som chcel byť. Ďakujem za reklamu. Odteraz určite moje články budú čítať všetci.

S pozdravom Peter Horník (Györi)

ARCTIC CAT

NAJŠIRŠÍ VÝBER

PRE PRÁCU, ŠPORT A ZÁBAVU

AUTORIZOVANÝ PREDAJ A SERVIS

AUTO RASTER

AUTO RASTER, s.r.o.
 Neresnická cesta 3A
 960 01 ZVOLEN, Slovensko
 Tel./fax: +421 45 532 40 03
 E-mail: servis@autoraster.sk
 www.autoraster.sk

UTair Europe, s.r.o.

- nová spoločnosť
na trhu leteckých prác

- **vápnenie a iné posypy**
- **hasenie požiarov**
  - požiarne vaky s objemom 3 405 litrov
- **výsadkové lety**
- **vyhliadkové lety**
- **preprava stavebného materiálu**
  - výstavba telekomunikačných sietí
  - stavba stožiarov, komínových telies, antén
  - výstavba lyžiarskych vlekov a lanoviek
  - preprava bremien v podvese do hmotnosti až 4 000 kg

Právnická adresa
UTair Europe, s.r.o.
Palisády 33
811 06 BRATISLAVA

Adresa pracoviska a poštová adresa:
UTair Europe, s.r.o.
Letisko Piešťany
Žilinská cesta 597/81
921 01 PIEŠŤANY

Tel./fax: +421 33 7935833, mobil: +421 903 205673
e-mail: utair-eu@mail.t-com.sk
www.utair-eu.sk

OCHRANNÉ MATRACE, SIETE

e-mail : finso@finso.sk

FINSO

Vysokoškolákov 4, 010 08 Žilina
tel : 041 / 76 37 335, tel : 0903 211 624
tel : 0903 548 755, fax : 041 / 76 456 24

**Lyžiarske
značky**

*technické
textilie*

**FÓLIE - PLACHTY
AUTOPLACHTY
SIETE - LANÁ
REKLAMA**

Rubis

Borax

Safyr

10 m

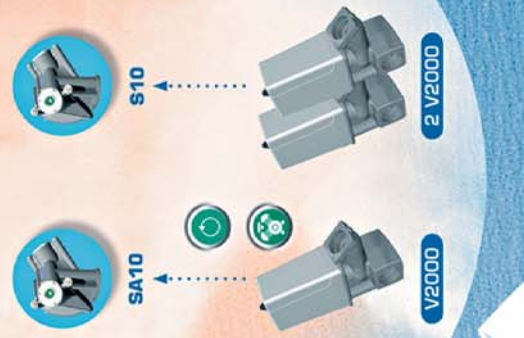
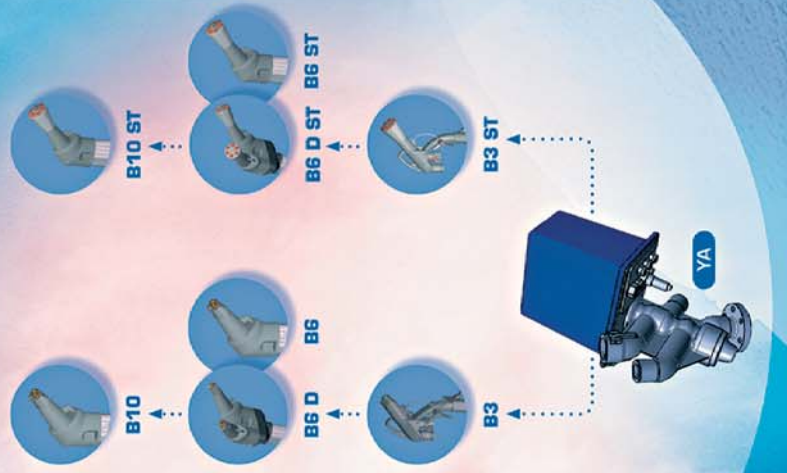
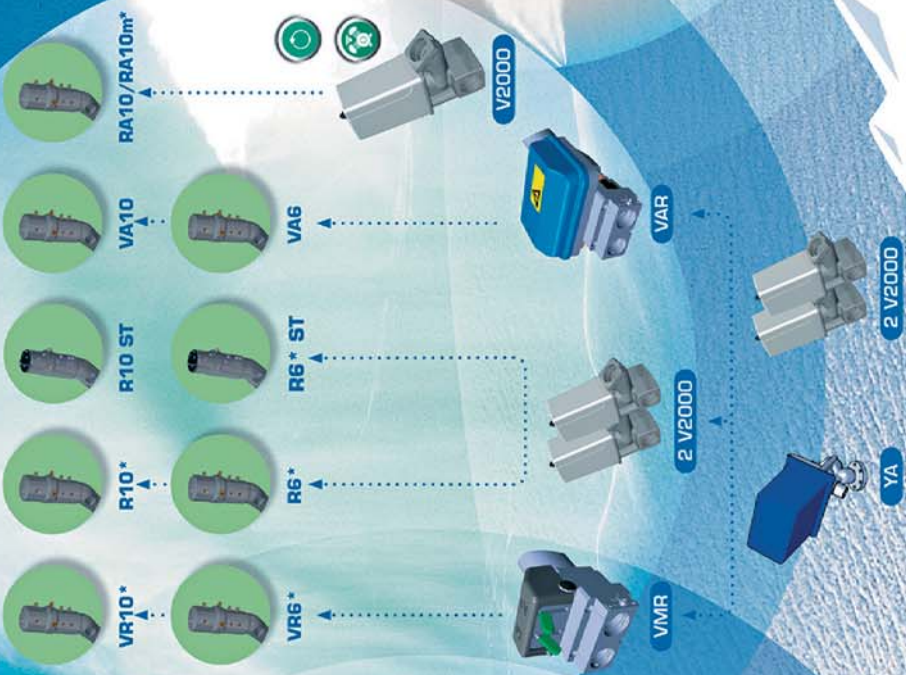
6 m

10 m

6 m

3 m

10 m

Technické údaje sú orientačné. Pre podrobné informácie kontaktujte nášho odborníka. Všetky údaje sú uvedené v angličtine.

ALVENIUS®
nowline

NOVINKA

Vysokopevnostná
ocel' (až 80 barov)
Teraz ešte ľahšia

potrubie
na zasnežovanie

OL TRADE

Distribútor v SR: OL TRADE s.r.o., Galvaniho 12, 821 04 Bratislava

Tel.: 00421 2 4341 40 39, Fax: 00421 2 4341 40 43

E-mail: oltrade@oltrade.sk, www.oltrade.sk

Zo života našich stredísk

Lyžiarske stredisko Jezersko – Bachledova dolina

Východne od Belianskych Tatier, v malebnom prostredí pohoria Spišská Magura, sa nachádza lyžiarske stredisko Jezersko – Bachledova dolina, ktoré chceme našim čitateľom bližšie predstaviť. Vzniklo prepojením pôvodne dvoch samostatných lyžiarskych stredísk – pôvodného lyžiarskeho strediska Bachledova dolina, ktoré sa nachádza južne od obce Ždiar a patrilo spoločnosti 1. Tatranská, a. s., a lyžiarskeho strediska Jezersko na druhej strane Spišskej Magury, rozprestierajúce sa asi 3 km nad obcou Jezersko, ktoré prevádzkovala TJ Štart Kežmarok. Pred vyše dvoma rokmi obe tieto strediská prevzala spoločnosť IMMOBAU, s. r. o., Bratislava. A práve s konateľom tejto spoločnosti DUŠANOM ŠÍŠKOM sme sa pohovorili o súčasnosti i perspektívach tohto strediska.

■ **Kedy sa vaša spoločnosť rozhodla vstúpiť do podnikania v cestovnom ruchu, konkrétne do prevádzkovania lyžiarskych stredísk a prečo práve v oblasti Spišskej Magury v Bachledovej doline a Jezersku?**

Naša spoločnosť už od roku 2003 hľadala vhodnú lokalitu na realizáciu podnikateľských plánov spoločníkov v oblasti cestovného ruchu. Zvažovali sme rôzne možnosti a keď sme sa dozvedeli, že TJ Štart Kežmarok predáva svoj lyžiarsky areál v Jezersku, rozhodnutie padlo veľmi rýchlo. Musím priznať, že bolo aj emotívne, veď každý z nás tam počas strednej školy prežil lyžiarsky kurz. Jezersko je veľmi atraktívne svojím prostredím. Ale už od začiatku sme si uvedomovali, že bez Bachledovej doliny by bol rozvoj málo perspektívny. Po viacerých rokovaniach s 1. Tatranskou, a. s., sme sa napokon dohodli a odkúpili sme aj lyžiarske stredisko Bachledova dolina.

■ **Máte za sebou skúsenosti z 2-ročnej prevádzky spomínaných stredísk. Posledná zimná sezóna bola veľmi problematická na prevádzku z dôvodu nepriaznivých klimatických podmienok a vaše strediská zatiaľ neumožňujú technicky zasnežovať lyžiarske trate. Ako by ste zhodnotili úspešnosť z pohľadu naplnenia vašich zámerov?**

Pravdu povediac, mali sme šťastie a prvá zimná sezóna potvrdila naše predpoklady, pokiaľ ide o návštevnosť. Súčasne nás aj upozornila na nevyhnutnosť vybudovania technického zasnežovania. Potreba kvalitného zasnežovania sa v plnej miere potvrdila v sezóne 2006/2007. Od začiatku sme si uvedomovali, že získanie stavebného povolenia bude náročný proces, ale prekvapilo nás, že to trvalo takmer dva roky.

Ale, ako sa vraví, všetko zlé je na niečo dobré. Ak by sme povolenie získali v predchádzajúcom roku, azda by sme postavili niečo základné, jednoduché a kto vie, ako by sme dopadli v uplynulej sezóne. Dnes pripravujeme plnoautomatický zasnežovací systém s veľkým počtom koncových zariadení.

■ **V blízkosti lyžiarskych tratí má v prevádzke dva lyžiarske vleky penzión Deni. V predchádzajúcej lyžiarskej sezóne ste sa dohodli na spoločnom lístku, čo je výborný ťah pre návštevníkov strediska, ale aj z hľadiska silnej konkurencie na území Vysokých Tatier a v blízkom okolí. Ako sa tento krok osvedčil a budete v tejto spolupráci aj naďalej pokračovať?**

Spoluprácu považujeme dnes za samozrejmosť a sme radi, že to pochopil aj náš sused a že sme dokázali klientom ponúknuť spoločné lístky. Prinieslo nám to priaznivé ohlasy od návštevníkov, odpadlo aj nekončné zvyhodňovanie skupinových lístkov. Práve v tomto období diskutujeme o podmienkach spolupráce pre nasledujúcu sezónu. Verím, že príde k dohode.

■ **Aké sú ďalšie zábery spoločnosti pri budovaní tejto lyžiarskej oblasti? Plánujete budovať vlastné ubytovacie a stravovacie zariadenia a ďalšie služby?**

V tomto roku pripravujeme terénne úpravy zjazdoviek, najmä v Bachledovej doline, plánu-

■ Konateľ spoločnosti Dušan Šiška

jeme vybudovať technické zasnežovanie a začali sme s rozširovaním parkovacích možností tak, aby sme kapacitu zvýšili na dvojnásobok a priblížili sa k číslu 500 vozidiel. Chceme sa venovať hlavnej činnosti, a preto budovanie ubytovacích zariadení neplánujeme.

■ **Počítate perspektívne aj s prevádzkou v letnej sezóne?**

Pokiaľ ide o letnú turistickú sezónu, tá je určite zaujímavá a pri dnešnej úrovni nákladov priam nevyhnutná. Sedačková lanová dráha v Bachledovej doline spĺňa požiadavky pre letnú prevádzku, čo je prvým predpokladom. Preto pripravujeme aj aktivity pre turistov a radi by sme v budúcom roku stredisko prevádzkovali aj počas letnej turistickej sezóny.

■ **Pre lyžiarske strediská už niekoľko rokov platí zákonná povinnosť zaisťovať bezpečnosť na lyžiarskych tratiach a prvú pomoc pri úrazoch na tratiach. Ako máte vo vašom stredisku zabezpečenú túto povinnosť a aké máte skúsenosti s lyžiarmi, ich správaním sa na lyžiarskych tratiach a úrovňou ich lyžovania?**

■ Pohľad na trate v Jezerskom – v pozadí panoráma Belianskych Tatier

Otázka bezpečnosti je pre nás prvoradá a už od prvej zimnej sezóny sme do nej investovali. V spolupráci s pracovníkmi spoločnosti Sitour sme vybavili všetky kritické miesta bezpečnostnými sieťami a ochrannými matracmi. V budúcej sezóne budeme mať už aj nové značenie všetkých zjazdoviek. Okrem týchto nepovinných, ale podľa nás nevyhnutných prvkov, nám prvú pomoc na svahoch počas prevádzky zabezpečuje Tatranská horská služba THS-DZ dvoma stálymi pracovníkmi.

Pokiaľ ide o lyžiarov a ich úroveň lyžovania, má naše stredisko konkurenčnú výhodu v počte jedinečných zjazdoviek. Disponujeme až 8 samostatnými zjazdovkami rôznej náročnosti, vďaka čomu si lyžiari nájdu to, čo im vyhovuje a nemiešajú sa na svahu dobrí lyžiari s tými, ktorí iba začínajú.

Ďakujeme za informácie a stredisku SKI Jezersko - Bachledova dolina prajeme ďalší úspešný rozvoj a množstvo spokojných návštevníkov.

Rozhovor pripravil Miroslav Grešo

▪ Sedačková lanovka v Bachledovej doline

ZUSAMMENFASSUNG

In der Rubrik „Aus dem Leben unserer Zentren“ stellen wir diesmal das Skizentrum SKI JEZERSKO BACHLEDOVA vor. Das Zentrum befindet sich östlich von der Belauer Tatra im malerischen Gebiet des Gebirges Spišská Magura. Das Zentrum entstand durch die Verbindung von zwei ehemaligen selbständigen Zentren. Über die heutige Ausstattung des Zentrums und seine weitere Entwicklung informiert der Geschäftsführer der Gesellschaft Dušan Šiška.

SUMMARY

In the section "From the life of our resorts", we are introducing the ski resort SKI JEZERSKO BACHLEDOVA, which lies east of the Belianske Tatry mountains in the beautiful surroundings of the Spišská Magura mountains. The resort was created by putting two resorts together. The general manager of the company Dušan Šiška informs about the resort's equipment and next development.

KOMPLEXNÁ PONUKA OLEJOV A MAZÍV

- oleje, mazivá pre lanovky
- oleje, mazivá pre zariadenia na výrobu a úpravu snehu a zjazdoviek
- automobilové, priemyselné a špeciálne mazivá
- technické poradenstvo
- tribodiagnostika
- filtrácia olejov

Matejkova 9, 841 05 Bratislava
Tel.: 02/654 40 444, -5, Fax: 02/654 40 446
Mobil: 0905 442 800, 0905 645 600
madast@madast.sk

Lanovkáři, ako ich nepoznáme

Dnešným hosťom rubriky, v ktorej predstavujeme pracovníkov lanoviek a vlekov na pozadí ich koníčkov a záľub, je **JOZEF ŠOFFA** z Košíc. O jeho veľkej záľube, vodnej turistike, som sa dozvedel náhodou pri počúvaní relácie v rádiu. Hlas hosťa relácie mi pripadal známy a po chvíľke počúvania som sa ubezpečil o tom, že je to lanovkár a veľmi dobrý priateľ Jozko Šoffa, ktorý je otcom výstavby lyžiarskeho strediska Kavečany pri Košiciach. Vieme o ňom, že už v roku 1967 si neďaleko svojho domu postavil lyžiarsky vlek na benzínový pohon. Neskôr sa tento zárodok budúceho lyžiarskeho strediska snažil budovať a od r. 1982 vo funkcii vedúceho strediska, prevádzkovateľom ktorého bola TJ Metro-pol Košice, vybudoval postupne 7 lyžiarskych vlekov a potrebné služby.

■ Skôr, ako sa budeme rozprávať o tvojej druhej láske, vodnej turistike, prezrad' našim čitateľom niečo o sebe a svojom pôsobení v lyžiarskom stredisku Kavečany.

Narodil som sa v Kavečanoch a keďže môj otec má záľubu v práci s drevom, už v roku 1947 vyrábala z jaseňového dreva lyže pre miestnych chlapcov. Tak som sa už ako 3-4-ročný dostal k lyžovaniu, s ktorým som dodnes neprestal. Po absolvovaní strednej priemyselnej školy elektrotechnickej začal som študovať na Vysokej škole dopravnej v Žiline, štúdium som však prerušil a vrátil som sa do Košíc. Až neskôr som absolvoval vysokoškolské štúdium externe na fakulte telesnej výchovy a športu, kde som absolvoval ako inštruktor lyžovania a vodných športov.

V stredisku Kavečany som bol od začiatku, pri navrhovaní lyžiarskych trás, pri výstavbe lyžiarskych vlekov a ich prevádzkovaní. Mali sme 7 lyžiarskych vlekov Tatrakopoma, vybudovali sme tam čajovňu a ďalšie služby a vysokotlakový systém zasnežovania. Keď sa vybudovalo zasnežovanie a začali sme mať problémy so zadĺženosťou, stredisko prevzala iná firma. Tam to však tiež išlo

dolu vodou, skončili v konkurze a stredisko začalo chátrať. Sedem lyžiarskych vlekov stálo a nič sa nerobilo. Neskôr, ako poslanec miestneho zastupiteľstva, som sa snažil, aby majetok strediska prešiel pod obec a vytvoril sa podnik pre miestne služby. Do majetku obce však prešlo len zasnežovanie a SPV Kässbohrer, vlek zostali TJ, ktorá ich rozpredala. Nakoniec, po niekoľkých rokoch nečinnosti, obec naše zariadenia prenajala istej firme, ale aj oni po dvoch rokoch prestali platiť nájom a stredisko zasa skončilo. Až teraz spoločnosť, ktorá prevádzkuje stredisko Jahodná, prevzala aj stredisko Kavečany, odkúpili vlek, od obce si prenajali pozemky a zariadenia a stredisko opäť začalo fungovať k spokojnosti lyžiarskej verejnosti.

■ Porozprávaj nám teraz niečo o tom, ako si sa dostal k vodnej turistike a čo všetko pre teba tento druh športu znamená.

Vrátim sa ešte na chvíľu k tomu prvému benzínovému veku. Lyžoval som aj počas vojenskej základnej služby, bol som v ATJ Dukla, kde som mal v lyžovaní dobré výsledky, bol som aj armádnym majstrom. Tam sme lyžovali na všetkom a kde sa dalo. Už vtedy sme tam mali určité systémy, ktoré nám uľahčovali šliapanie do kopca. Na základe toho som potom doma vlastnoručne vyrobil vlek, mal dĺžku 400 m a celkom dobre nám slúžil. A keďže chodili k nám lyžovať aj kamaráti – vodáci, dostal som sa k vodnej turistike. Ešte pri TJ Slávia Univerzita sme založili vodácky oddiel a odvtedy som vodu neopustil. Prírodzene! Popritom mám aj ďalšie koničky, turistiku, spoznávanie krás prírody, vysokohorskú turistiku, ktorú spojenú aj so zlyžovaním pestujem už od roku 1967, kedy boli v Studenej doline medzinárodné preteky. Vtedy sa to ešte nevolalo skialpinizmus.

V našom vodáckom oddieli sme za dlhé roky zorganizovali viacero expedičných akcií, splavovanie divých vôd. A to nielen u nás na

Foto: M. Grešo

■ Jozef Šoffa

Slovensku, ale aj v Čechách, Maďarsku, Rumunsku, Slovinsku, Bosne a Hercegovine, Rakúsku atď. Obrazne by sa dalo povedať, že od Kaukazu až po Londýn som splavil takmer všetky rieky a riečky, ktoré stoja zato. Treba poznamenať, že vodná turistika, splavovanie je vecou kolektívu – partie. Tam nemôže ísť človek sám, vždy musia ísť najmenej 2-3 posádky spolu, aby si mohli v prípade potreby navzájom pomôcť, napríklad pri prevrátení člna, alebo na ťažších miestach preniesť plavidlá atď.

■ Na ktoré zážitky si najradšej spomínaš?

Krásnych zážitkov a spomienok bolo veľmi veľa, nemožno ich všetky spomínať. Uskutočnili sme expedičné akcie na riekach, kde ešte nikto nebol. Spomeniem aspoň niektoré kuriozity. Napríklad v januári a februári sme chodievali do Maďarska, do oblasti, kde z bane vyteká teplý potok. Dookola je sneh a my sa plavíme po teplej vode. V Čiernej Hore sme v r. 1978 splavovali kaňon Morače prvý raz. Nevedeli sme, čo nás čaká v tiesňave. Bolo to dolu azda viac ako 200 m pod cestou a ešte vyššie viedla železnica. Dostali sme sa na miesto,

■ Kavečany v r. 1967 – vlek na benzínový pohon, výrobok J. Šoffu

Foto: archív J. Šoffu

■ Plavba veteránov

*SEDAČKOVÉ LANOVKY

*LYŽIARSKÉ VLEKY

Pol'ná 4, 060 01 Kežmarok, Slovensko

tel: +421/52/787 76 11-12

fax: +421/52/787 76 47

e-mail: service@tatrapoma.sk

office@tatrapoma.sk

web: www.tatrapoma.sk

ktoré bolo také nepriehľadné, že sa nedalo ísť ďalej. Hľadali sme možnosti, niektorých členov sme poslali na lane ďalej za roh, ale zistilo sa, že sa nedá v plavbe pokračovať. Museli sme nechať lode uviazané v kaňone a vystupovali sme ako horolezci hore po lane. Na druhý deň ráno sme lode ťahali hore po lane, z horolezeckých lán sme si urobili lanovku – jedno lano nosné, druhým sme ťahali lode hore. O štyri roky sme tam boli opäť a už sa nám podarilo splaviť aj tento úsek. Krásne zážitky mám aj so splavovaním kaňonu Starý, ktorý je druhým najväčším na svete, má hĺbku 1 500 m a dĺžku asi 63 km. Prírodzene, splavuje sa tak, že na jednom mieste, asi v polovici, sa bivakuje. Je to ťažká trasa, také miesta, ktoré sú napríklad

■ Splavovanie rieky Poprad

na Dunajci najťažšie, tam sú tými najľahšími... Na všetky tieto splavy mám nezabudnuteľné spomienky. Teraz, po 30 rokoch, sa nám podarilo zábery natočené 8 mm kamerou zdigitalizovať a máme z toho pekné CD. Každý z účastníkov sa z toho teší.

■ **Pri splavoch na zahraničných riekach ste našli aj priateľov – vodákov, s ktorými ste sa stretávali na spoločných akciách?**

Pri príprave každej zahraničnej akcie sme hľadali kontakty na zahraničných vodákov. Máme dobré kontakty v Budapešti, Sarajeve, dobré vzťahy s vodákmi v Čechách, v Poľsku, v Rakúsku... A sme radi, keď sa s nimi stretáme, či už tam, alebo keď oni prídu k nám, na naše akcie. Už dávno mám v terminovom kalendári splavovanie Dunajca. Medzinárodné splavy organizujú Poliaci v Krakove, ktoré trvajú 4 dni po etapách, kde býva aj 2 tisíc účastníkov. Zúčastňuje sa ich veľa poľských krajanov z Ameriky a Kanady a prakticky celá Európa.

Aj v tomto roku začiatkom júla bol už 36. ročník medzinárodných pretekov na Dunajci, kde som v posledných rokoch organizátorom. Ani jeden z ročníkov som nevynechal. Prírodzene, robíme aj iné akcie, napríklad každoročne v máji sa otvára sezóna splavovaním Belej, Čierneho Váhu, Bieleho Váhu, Popradu, Revúcej a pod.

■ **Ako v každom športe, určite ani vo vodáctve nie je v súčasnosti situácia veľmi ružová. Štát sa už akosi nestará o rozvoj, najmä mládežníckeho športu. Aké perspektívy do budúcnosti vidíš napríklad vo vodnej turistike?**

Teraz je skutočne ťažko dostať ľudí do oddielu, škola už na túto činnosť peniaze nemá, lode si kupujeme a sú aj drahšie. Kedysi nás bolo 150 členov, dnes je to asi 50. Mnohí z tých, ktorí k nám chodili, majú už veľké deti a znovu sa k nám hlásia. Situácia je skutočne zlá, vysokoškolský šport na Slovensku pomaly zaniká, nie sú peniaze na

■ Slovenskí vodáci pri splave slovenských horských riečok

prenájom telocvične, kde sa ľudia stretávali, nie je možnosť poskytnúť lodku... Tak to robíme tak, že jedného – dvoch zoberieme so sebou, pripoja sa k nám, a tak sa pomaly rozširujeme. Je to problematické, ale myslím si, že sa to začína zlepšovať, lebo rodičia, ktorí kedysi športovali, vedú svoje deti tiež k športu. Samozrejme, štát by sa mal tejto otázke viac venovať a prostredníctvom rôznych projektov podporovať najmä mládež. My každoročne robíme počas jedného týždňa na Dunajci letnú školu kanoistiky. Zoberieme tých, čo sa v tomto športe chcú trochu podučiť a naši inštruktori sa im venujú. Naberá to pomaly na intenzite, stále nám narastá počet záujemcov. Mládež takto získava vzťah nielen k vode, ale celkovo k prírode. Aj toto je jeden z výchovných hľadísk.

Ďakujeme Jožkovi Šoffovi za rozhovor a želáme mu, aby bol ešte dlho zdravý, plný sily na jeho náročné koničky a zažil ešte veľa krásnych chvíľ tak v lete na vode, ako aj v zime na zasnežených svahoch.

Miroslav Grešo

ZUSAMMENFASSUNG

In der Artikelserie „Seilbahnleute wie wir sie nicht kennen“ stellen wir Seilbahn- und Skiliftangestellten, die außer Skifahren auch andere Hobbys haben. Diesmal ist es der langjährige Mitarbeiter und der eigentliche Begründer des ostslowakischen Skizentrums Kavečany bei Košice Jozef Šoffa. Unter den Skileuten ist er auch dafür bekannt, dass er schon im Jahr 1967 unweit seines Hauses in Kavečany selbst einen Skilift mit Benzinmotor aufbaute, und somit die Fundamente des zukünftigen Skizentrums legte. Sein zweites Hobby ist Wassertouristik – die Bergflüsse runterfahren. Im Gespräch erwähnte er viele Erlebnisse aus diesen Reisen, und es waren wirklich nicht wenige, denn wie er selbst sagte, hat er von Kaukasus bis London alle europäischen Flüsse, die für diese Sportart geeignet sind, runtergefahren.

SUMMARY

In the article series "Cableway workers as we don't know them", we introduce cableway and ski-lift workers who have besides skiing also other hobbies. This article is dedicated to a long-time worker, the actual founder of the East Slovak ski resort Kavečany at Košice, Jozef Šoffa. He is famous also for the petrol powered ski-lift which he built in 1967 near his house in Kavečany, and thus laid the foundations of the future ski resort. His second hobby is water tourism – sailing down mountain rivers. In the interview he mentions many experiences from those journeys, since as he says, he sailed down all European rivers from Caucasus to London, which are suitable for this kind of water sport.

Kässbohrer informuje

Kto dosahuje veľké výkony, môže vo veľkom aj oslavovať

Firma Kässbohrer AG oslavovala záver predchádzajúcej sezóny prvou AfterWork Party. Približne 1 000 návštevníkov z celého sveta prišlo v dňoch 22.–24. mája 2007 do Laupheimu.

Kässbohrer tu prezentoval kompletnú paletu výrobkov aj s najmladším prírastkom, transportným vozidlom PistenBully Scout. Uprostred expozície stál PistenBully 600 s navijakom. Dokonale vystavená prehliadka sily si žiadala svoj sprievod. Organizátori to dosiahli aranžovaním vozidla PistenBully Polar v kombinácii s autom Ferrari F430 Spyder 2 x 490 koní. Obe vozidlá boli fascinujúce!

Ako horúcu novinku predstavil Kässbohrer tzv. aktívne ovládanie navijaka, ktoré vylepšuje riadenie vozidla pri používaní navijaka. Softvérový balík skvalitňuje priamu jazdu vozidla s navijakom na svahu. V kabíne vozidla PistenBully 600 má vodič jednoduché obslužné možnosti cez dotykovú obrazovku (Touchscreen) alebo otočno-tlačidlový ovládač (TerminalControl-Center) integrovaný do pravej opierky sedadla. Jednoducho možno zobrazovať aj podrobnú diagnostiku porúch.

V rámci AfterWork Party firma vystavila a ponúkla aj 60 ozajdených vozidiel z ktorých 24 našlo nového majiteľa. Žiadané boli predovšetkým staršie malé modely.

Napríklad PB 150D z roku 1989, ale aj PB 210DR s 11 800 motohodinami zmenili majiteľa. Mnohé žijú jednoducho dlhšie! Ako zvyčajne, zákazníci si mohli vybrať medzi kategóriami úprav vozidiel Economy, Standard a Premium. Pre každého sa našla vhodná ponuka: či si zákazník chce ďalej sám vylepšovať svoje vozidlo, alebo uprednostní kvalitu dielni Kässbohrer, čím zároveň získa na svoje vozidlo aj záruku.

Oddelenie náhradných dielcov predstavilo zákazníkom aktuálne opotrebitelné dielce vhodné k pripravenosti na novú sezónu a dielce nevyhnutné na letnú prehliadku a údržbu. Na školiacom modeli si návštevníci mohli osobne vyskúšať rôzne nastavenia vozidla – cez mechanické a hydraulické vynulovanie vysokotlakových čerpadiel a obmedzovacích ventilov až po nastavenie pracovných tlakov prídatnej hydrauliky.

Samozrejme, všetci hostia mali možnosť prezrieť si vlastnú výrobu vozidiel priamo počas prevádzky výrobných liniek.

Foto: D. Miklós

■ Plný dom nielen pri vydarenom večernom vystúpení

■ Červená vášeň 2 x 490 PS. Stroje pre ozajstných mužov!

Istota – trafiť do čierneho

Popri množstve technicko-obchodných informácií sa uskutočnilo aj dôležité športové podujatie: PistenBully biatlon. Organizátori počas noci pred pretekmi vyviezli na trať približne 900 m³ snehu. Na udržanie trate v dobrom stave sa denne spotrebovalo ďalších asi 250 m³ snehu. Takto boli vytvorené prvotriedne podmienky aj napriek nepriaznivému počasiu, či už v prvý deň za dažďa alebo v nasledujúcich dňoch, keď teplota vystúpila na 33° C. S výrobou snehu začali 10 dní pred pretekmi. Pri perfektnom priebehu biatlonu pomohli firme Kässbohrer spoločnosť Lyžiarska hala Neuss, Biathloncamp Fritz Fischer a firma Salomon.

Množstvo snehu, napokon aj krásne počasie, privítalo na štarte 130 družstiev. S nadšením a pretekárskym duchom nastupovali družstvá do neúprosného boja oddelene z bežeckých a zjazdových lyžiarskych stredísk, aby sa vytvorili rovnaké šance. Absolvovať beh voľným štýlom 280 m, potom rýchlo znížiť pulz a laserovou puškou päťkrát trafiť do čierneho! Kto netrafiť, musel za každý chybný výstrel absolvovať trestné 40 m kolo. Celkom ako v súťaži profesionálov!

Medzinárodnú účasť tvorili pretekári z Nemecka, Rakúska, Švajčiarska, Francúzska, Talianska, Slovenska, Čiech, Poľska, Nórska, Švédska, Rumunska, Bulharska, Nového Zélandu, Ukrajiny, Ruska, Škótska a Španielska. Každý deň boli medailisti oceňovaní hodnotnými cenami.

Potešiteľné je, že vynikajúco obstáli aj družstvá zo Slovenska. Prvý deň obsadili tretie miesto Jaroslav Sokol a Ján Gavalier z 1. Tatranskej, a. s., Štrbské Pleso a v celkovom hodnotení za všetky tri dni v kategórii zjazdových stredísk obsadili krásne piate miesto! Šťastnými víťazmi v kategórii bežeckých stredísk sa stali nemeckí pretekári z Ruhpoldingu, Horné Bavorsko. V hodnotení zjazdových stredísk dosiahli prvenstvo nórski

■ Parkúr: S nástupom na trestné kolo – oplatiť sa zvládnuť

pretekári z lyžiarskeho strediska Kongsberg Skisenter AS. Víťazné strediská získali na bezplatné používanie počas štyroch týždňov v sezóne 2007 – 2008 vybrané vozidlá PistenBully 600, resp. PistenBully 100. Pestrý program nedovolil účastníkom ani na chvíľu nudiť sa. Uvoľnené zábavné večerné vystúpenia hudobných skupín zo Slovenska a Nemecka završili AfterWork Party. Najväčšiu skupinu účastníkov tvorili tradične Slováci. Za výdatnej podpory ľudovej hudby Hron z Banskej Bystrice pod vedením Štefana Babiaka, 80-členný slovenský súbor zdvihol celú sálu zo stoličiek. Medzinárodní hostia prejavovali hlasné nadšenie.

Všetci účastníci hodnotili veľmi vysoko predovšetkým výbornú organizáciu PistenBully biatlonu, ale aj celú AfterWork Party. Vydarený záver sezóny a možno aj úvod do ďalších PistenBully AfterWork Party? Pre všetkých, ktorí tento Top-Event zmeškali...

Text a foto: Ing. Dušan Mikloš

Kässbohrer sa rozširuje

Najväčší svetový výrobca snežných pásových vozidiel Kässbohrer Geländefahrzeug AG Laupheim, Nemecko, rozširuje predajnú ponuku. V letných mesiacoch tohto roku odkúpil fínsku súkromnú firmu Keitele Kantkone OY, ktorá je výrobcom známych vozidiel na úpravu bežeckých tratí s obchodným označením Paana. Tieto vozidlá sa predávajú najmä v severných štátoch.

Firma Kässbohrer GFZ ponecháva výrobu v plnom rozsahu, zatiaľ v pôvodnom technickom riešení a vozidlo je zaradené v obchodnom programe firmy. Vzhľadom na svoju konštrukciu a výkon je určené najmä na úpravu bežeckých tratí s prírodným snehom.

Pripadným záujemcom poskytnete podrobnejšie informácie generálne zastúpenie pre Slovensko – firma Termont Martin.

Ing. Dušan Mikloš

■ Pri biatlone vydali pretekári zo seba všetko – až po hranicu bolesti

■ Najnovšia inovácia firmy Kässbohrer – aktívne riadenie navijaka

TATRAPOMA informuje

Lanovka už aj v LS Opalisko pri Závažnej Porube

Začiatkom júla t. r. sa v lokalite Opalisko pri Závažnej Porube uskutočnila komplexná skúška a potom úspešné preverenie spôsobilosti dvojmiestnej sedačkovej lanovej dráhy s pevným uchytením vozňov na dopravné lano, typového označenia Tatrapoma TS.

Technológia lanovej dráhy výrobcu Tatrapoma Kežmarok bola pôvodne namontovaná v lyžiarskom stredisku Veľká Rača, v lokalite Lalíky, kde až do roku 2004 bez problémov slúžila návštevníkom strediska. Hoci technológia lanovej dráhy bola relatívne v dobrom technickom stave a dobre udržiavaná, kapacitne už nespĺňala požiadavky tohto strediska. Preto v rámci modernizácie a skvalitňovania infraštruktúry bola demontovaná a nahradená vysoko kapacitnou lanovou dráhou s odpojiteľnými vozňami.

Pôvodnú technológiu LD odkúpila organizácia SKI Centrum Opalisko Závažná Poruba. Na základe projektu (dodávateľ Tatrapoma) bol urobený výber vhodnej technológie, resp. jej doplnenie a po odbornej repasácii, ale bez zásadnej modernizácie, zariadenie namontovali v lokalite Opalisko.

Poháňacia stanica s napínaním typu Delta je situovaná v údolnej stanici. V zasrešenom a uzatvorenom napínanom voze

Foto: L. Mačičák

▪ Traťová podpera na lanovke TS 2 Opalisko

Foto: L. Mačičák

▪ Údolná stanica lanovky v stredisku Opalisko

sú umiestnené všetky agregáty, okrem náhradného prúdového zdroja, ktorý je mimo poháňacej stanice a slúži na napájanie elektromotora núdzového pohonu a ostatných príslušných agregátov. Dopravné lano je od českého výrobcu ŽD Bohumín. Montáž v súčinnosti s odberateľom

– prevádzkovateľom realizovala Tatrapoma. Lanovku mali podľa pôvodných plánov uviesť do prevádzky už v minulej zimnej sezóne, avšak pre rôzne technicko-ekonomické problémy sa s jej prevádzkou začne až v nastávajúcej zimnej sezóne.

Ing. Ladislav Mačičák

Technické údaje

Systém lanovej dráhy: visutá jednolanová obežná s pevnými (neodpojiteľnými) vozňami – dvojmiestnymi sedačkami.

Výrobca lanovej dráhy	Tatrapoma Kežmarok		
Vodorovná dĺžka	724,0 m		
Šikmá dĺžka	755,2 m		
Prevýšenie staníc	214,7 m		
Priemerný sklon	29,65 %		
Prepravná kapacita	– zimná prevádzka (lyžiari)	1 200 os/h	
	– letná prevádzka (peší turisti)	720 os/h	
Najvyššia dopravná rýchlosť	– zimná prevádzka (lyžiari)	2,5 m/s	
	– letná prevádzka (peší turisti)	1,5 m/s	
Rýchlosť pri núdzovom pohone	0,7 m/s		
Počet vozňov na trati (na oboch stranách dopr. lana)		101 ks	
Nosnosť vozňov: osobný TS 2/79		2 osoby	
Dopravné lano	34,0 mm EN 12 385-8 (6x36 WS+SFC)		
Priemer lanového kotúča:			
poháňacieho	– napínacieho	3 200 mm	
	– vratného	3 550 mm	
Rozchod dopravného lana	4 000 mm		
Napínací fah:	2x90 kN		
Druh a max. výkon hlavného pohonu pri stálom chode		elektrický jednosmerný regulačný motor s tyristorovým meničom 160kW	
Núdzový pohon:		elektromotor 55kW, cez pomocnú čelnú prevodovku.	

SKI SYSTEM PLUS

Výrobce a dodavatel
odभावovacích systémů
pro lyžařská střediska
a ostatní sportoviště

Areál NZ 1069, 735 34 Stonava
Tel.: 596 425 029
GSM: 731 463 381

SKI
SYSTEM
PLUS

www.technoalpin.sk

TECHNOALPIN
Snow experts

PORADENSTVO

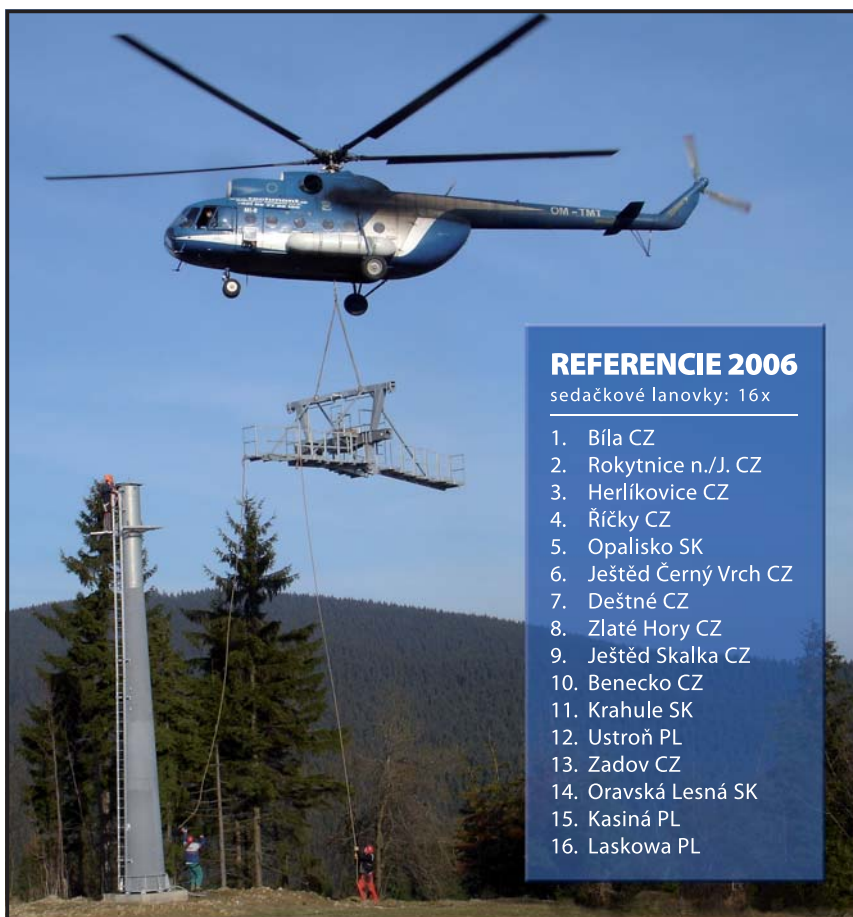
PROJEKTOVANIE

INŽINIERING

REALIZÁCIE A SERVIS

REFERENCIE 2006

seadačkové lanovky: 16x

1. Bíla CZ
2. Rokytnice n./J. CZ
3. Herlíkovice CZ
4. Říčky CZ
5. Opalisko SK
6. Ještěd Černý Vrch CZ
7. Deštné CZ
8. Zlaté Hory CZ
9. Ještěd Skalka CZ
10. Benecko CZ
11. Krahule SK
12. Ustroň PL
13. Zadov CZ
14. Oravská Lesná SK
15. Kasiná PL
16. Laskowa PL

TECHMONT

Helicopter
Company

tel./fax: +421 52 772 21 26
www.techmont.sk

TechnoAlpin East Europe, s.r.o.,
Riečna 31, 010 04 Žilina
e-mail: technoalpin@technoalpin.sk
Tel.: 041 700 26 44 - 45
Fax: 041 700 26 46

Plnoautomatické garážovanie v stanici

Fieberbrunn je označovaný ako najlepšie schované lyžiarske stredisko v Rakúsku. Z hľadiska techniky sa však Bergbahnen Fieberbrunn skrývať nemusia, sú veľmi inovatívni. Na novo postavenej lanovej dráhe 8-MGD Reckmoos inštalovali prvé plnoautomatické garážovanie v stanici firmy Doppelmayr.

Nová lanovka s kabínkami pre 8 osôb Reckmoos sprístupňuje krásne slnečné svahy nad 2000 m n. m. Technickou novinkou tejto lanovky je automatické garážovanie kabín, ktoré parkujú vždy po jednej tretine vo vrcholovej stanici, v údolnej stanici a v menšom priestore pre garážovanie. Samotné garážovanie prebieha tak, že keď je prevádzka nastavená na garážovanie, jazdia kabínky normálnou rýchlosťou až po zrýchľovač. Potom pride oblúk, zrýchľovač a potom spomaľovač s nízkou rýchlosťou (1,5 m/s). To všetko prebehne za 28 minút. Presne tak prebieha automaticky umiestňovanie kabín na lano pri začiatku prevádzky.

Umiestňovanie a prepravu kabín v stanici preberá tak pri garážovaní, ako aj na začiatku prevádzky v oblasti spomaľovača, príp. zrýchľovača reťazový dopravník, ktorý je umiestnený na strane v oblasti zakrytia štandardného opláštenia a je ľahko prístupný.

Systém garážovania má dielce, ktoré sa málo opotrebovávajú a je veľmi spoľahlivý. Kedykoľvek je možné aj manuálne parkovanie kabín. Po ukončení prevádzky s ces-

Byť a zostať úspešným

Výstava Interalpín potvrdila, že firma Doppelmayr je na správnej ceste. Spoločne s našimi zákazníkmi sa delíme o zodpovednosť za hospodársku a ekologickú budúcnosť našej branže. A to nielen pre turistické oblasti, ale aj pre mestské aglomerácie.

Aby sme tejto zodpovednosti vyhove-
li, ustavične vynakladáme veľkú snahu v oblasti inovácie a technológie. O jednoznačnosti našej špičkovej pozície v celosvetovej výstavbe lanoviek sa mohlo presvedčiť 17 tisíc návštevníkov, ktorí navštívili našu expozíciu.

Demonštrovali sme napríklad naše vyhrievanie sedačiek, systém kontroly polohy lana RPD alebo veľké pojazdné mechanizmy pre ťažké kyvadlové lanovky.

Z výstavy Interalpín sme si priniesli veľa uznania a podnetov, ktoré sme okamžite zaznamenali do plánovania budúcnosti. Každý zákazník Doppelmayr/Garaventa si môže byť istý, že jeho požiadavky sme vnímali vážne a že ich svedomito uskutočnime. Chceme byť pre našich zákazníkov najlepším partnerom, aby nás ako najlepších odporúčali ďalej.

Michael Doppelmayr

tujúcimi a parkovania kabín môže obsluha podľa predpisov vyjsť v konvoji dvoma kabínkami do vrcholovej stanice.

Spoločnosť Bergbahnen Fieberbrunn je s firmou Doppelmayr veľmi spokojná. Osobitne oceňuje flexibilitu firmy vo fáze plánovania a dojednávania detailov.

Technické údaje

Prepravný výkon	2 200 os/h
Čas jazdy	4,9 min.
Rýchlosť jazdy	6,0 m/s
Počet kabín	53
Postupnosť	13,1 s
Šikmá dĺžka	1 725 m
Prevýšenie	590 m
Počet podpier	10
Pohon	vrcholová stanica
Napínanie	údolná stanica

Najdôležitejšie znaky automatického garážovania v stanici pre sedačky a kabíny firmy Doppelmayr:

1. Bezpečný pred výpadkami: umiestňovanie dopravných vozňov prebieha automaticky; vo výnimočných prípadoch možno veľmi jednoducho garážovať ručne. Garážovacia technika a hlavné komponenty sú od seba nezávislé.
2. Jednoduchá údržba: pri dopínaní dopravníka nie je potrebné novo umiestniť spínače alebo naprogramovať riadenie.

3. Jednoduchý princíp: málo elektronických komponentov ako spínače, stykače, pneumatické ventily a pod.

4. Veľmi rýchle garážovanie a vyprázdňovanie.

Nová kyvadlová lanovka ako spojenie na Bergdorf

Pozemnú lanovku Lauterbrunnen - Grutschalp v Berner Oberland (Švajčiarsko) vybudovali v roku 1891. Lanovka spája Murren 1 (1639 m) s Lauterbrunnen (797 m).

Išlo o stavbu dopravného spojenia vo forme dvoch navzájom nezávislých systémov. Z Lauterbrunnen do Grutschalp (1486 m) viedla pozemná lanovka s pohonom vodnej záťaže, odtiaľ zvyšné 4 km do Murren elektrická úzkorozchodná adhézna lanovka.

Pozemnú lanovku v priebehu rokov viackrát modernizovali. V 90. rokoch bolo zistené rastúce nebezpečenstvo v dôsledku zosúvania svahu. Preto sa rozhodlo nahradiť tento systém kyvadlovou lanovkou, ktorá mala preklenúť zosuvom ohrozené časti svahu.

Krátky čas výstavby

V novembri 2005 podal investor žiadosť o stavebné povolenie, v apríli 2006 sa začalo so stavbou. O sedem a pol mesiaca bola preprava opäť v prevádzke.

Trasa novej kyvadlovej lanovky vedie v osi bývalého vedenia trasy pozemnej lanovky. Keďže svah sa neupokojil, museli sa urobiť zvláštne opatrenia. Údolná i vrcholová stanica sú na pôvodných miestach, boli prispôbené zmeneným podmienkam, strojovňa je nová. Pre transport tovaru je na spodnej

Foto: Doppelmayr

- Efektívne využívanie stavebného objemu. Na 53 kabín bola potrebná jedna malá garáž. V staniciach UNI-G možno bez problémov garážovať 40 kabín v údolnej a vrcholovej stanici

- Lanovka vedie z 800 m na 1486 m. Štyri podpery majú výšku 25, 42, 48 a 19 m

strane kabíny namontovaný nosič pre záťaž. Kabína lanovky je dimenzovaná pre 100 osôb (asi 8 ton), ako aj pre 6 t užitočného zaťaženia pre náklad. Celková hmotnosť plného zaťaženia vrátane vlastnej hmotnosti kabíny je asi 26 ton.

S prekládkou tovaru, ktorá je dôležitá pre Murren, sa jazdí v pravidelnej prevádzke v 12-minutových intervaloch, čo zodpovedá kapacite 600 osôb a 30 ton tovaru za hodinu v jednom smere. Prepravný výkon lanovky 100ATW je značne vyšší ako výkon starej lanovky (320 os/h a na smer), prevyšuje dokonca adhéziu dráhu (360 os/h). Kyvadlová lanovka má záchranný vozeň pre 26 osôb. Záchrana prebieha pomocou unikového okna na hlavnej kabíne na strane k vrcholu. Záves záchranného vozidla je preto výškovo nastaviteľný - v závislosti od sklonu jazdnej dráhy.

Bezpečnostné a prevádzkové brzdy sú riadené dvoma nezávislými agregátmi. To zabraňuje prebrzdzeniu zariadenia pri rýchlozávere. Brzda na behúni vozňa je riadená v závislosti od smeru. Aktivácia pri jazde do údolia okamžite, smerom na vrchol po dojazde, krátko pred zastavením.

Technické údaje

Prepravný výkon	600 os/h + 30 t náklad
Čas jazdy	3,5 min
Rýchlosť jazdy	- tetiva lana 10 m/s - pri podperách 7 m/s
Dopravné prostriedky	1 kabína pre 100 os + nákladný barel pre 6 t
Šikmá dĺžka	1 433 m
Prevýšenie	686 m
Počet podpier	4
Pohon	vrcholová stanica
Nosné laná v staniách	fixne zakotvené

V stredisku Tignes chvália Doppelmayr

Tignes vo francúzskych Alpách neďaleko Albertville je rozsiahlou, dobre sprístupnenou celoročnou turistickou oblasťou.

Obec Tignes pozostáva z 3 miestnych častí: Le Lavachet, Val Claret a Tignes-le Lac.

■ Lanovka 6-CLD Palafour nahradila dve 3-miestne sedačkové lanovky s pevným uchytaním

Priestor je veľmi rozsiahly a navyše spojený na Val d'Isère, čím vznikla oblasť Espace Killy. V samotnom Tignes je v lete v prevádzke 8 lanoviek, v zime 35 a v Espace Killy je 96 zariadení. Prezidentom spoločnosti STGM, ktorá spravuje oblasť Tignes, je Bernard Genevray, ktorý na otázku, čo očakáva od lanovky, dáva krátku, stručnú odpoveď: Spôľahlivosť, robustnosť a vysokú úroveň bezpečnosti. A práve tieto slová vysvetľujú jeho vzťah k zariadeniam firmy Doppelmayr. Prvé zariadenie STGM zakúpili z firmy Doppelmayr v r. 1997. Odtedy tu už inštalovali 11 nových zariadení Doppelmayr, všetko odpojiteľné systémy. V oblasti Tignes viaceré zariadenia umožňuje nielen opakované jazdy (napríklad lanovka 6-CLD Palafour), ale aj prepojenie medzi inými sektormi.

Nová lanovka 6CLD Palafour vedie z Tignes-le Lac na L'Aiguille Percée do výšky 2 760 m. Služí ako prívodná komunikácia (pre Val Claret), ale aj ako lanovka pre opakované zjazdy. Údolná stanica má 90° nástup s dopravným pásom. Vybudovaním tejto lanovky sa zvýšila prepravná kapacita v porovnaní s oboma predošlými zariadeniami, ktoré nahradila z 2 700 os/h na 3 600 os/h. Firma Doppelmayr potrebovala na montáž vrátane elektrotechniky 5 mesiacov. A tak lanovka bola za 8 mesiacov pripravená na prevádzku.

Technické údaje

Prepravný výkon	3 600 os/h
Čas jazdy	4,9 min
Rýchlosť jazdy	5,0 m/s
Počet sedačiek	98
Postupnosť	6,0 s
Šikmá dĺžka	1 320 m
Prevýšenie	471 m
Počet podpier	15
Pohon	vrcholová stanica
Napínanie	údolná stanica

V nasadení 45 tisíc torzných tyčových úchyty

Od roku 1993 používa firma Doppelmayr pri odpojiteľných lanovkách torzné tyčové úchyty (DT-úchyty). V súčasnosti je nimi vybavených približne 700 zariadení.

Torzne tyčové úchyty sú jednoducho zosťavené a preto nie sú poruchové: jadrom sú 4 torzné tyče z vysoko pevnej ocele. Na koncoch a v strede sú štvorhranné. Zvernú silu úchyty vytvára osem prvkov. Po vjazde do stanice tlačí jedna kolajnica na spojkovú kladku na pohyblivých zverných čelustách. Pritom sa kladka spojky stlačí nadol, až kým nie je zverná čelusť pod polohou mŕtveho bodu. Úchyt zostane otvorený, odpojí sa od lana a jazdí v otvorenom stave okolo staničného oblúka. Pri vjazde sa pohyblivá zverná čelusť pohybuje nad mŕtvym bod. Potom sa úchyt zatvorí na základe sily pružín a napojí sa na lano.

■ V strediskách, kde sú v prevádzke lanovky Doppelmayr s torznými tyčami, vedúci prevádzky lanoviek sa vyslovujú veľmi pochvalne o spoľahlivosti a ľahkej údržbe torzných tyčových úchyty

Málo zatváracích procesov - nízke opotrebenie

Iné typy úchyty (bez polohy mŕtveho bodu) sa pri vjazde do stanice od dopravného lana odpoja a pred obehom stanice opäť zatvoria. Pri opúšťaní stanice musí byť úchyt pred napojením opäť otvorený.

Ekonomický a bezpečný

Torzny spojovací úchyt má len polovicu otváracích a zatváracích procesov, a tým aj nižšie opotrebenie. Preto je tento systém, ktorý používa Doppelmayr a Garaventa, veľmi ekonomický. Firma Doppelmayr predpisuje ročne na jednu lanovku 5 náhodných kontrol úchyty. V priebehu 5 rokov alebo 50 000 staničných obehov, musí byť každý úchyt minimálne jeden raz ročne skontrolovaný a udržiavaný. Na zariadeniach, ktoré sú postavené v krajinách EÚ po roku 2003, treba dodržiavať intervaly údržby podľa normy CEN. Ročne musí byť rozmontovaných 25 % úchyty.

Dlhá protikorózna ochrana

Všeobecne stačia odporúčané údržbové intervaly. Extrémne podmienky životného prostredia však môžu vyžadovať kratšie intervaly údržby, napr. pre hrdzavý povlak pri agresívnom, SO₄ zaťaženom vzduchu v priemyselných oblastiach a pod. Možná by bola aj hrdza v dôsledku tvorby kondenzovanej vody pri silných častých teplotných výkyvoch. Protikorózna ochrana torzných tyčí však vydrží veľmi dlho. Tyče sú s povrchovou úpravou, 4-hranné podložky sú dodatočne mazané špeciálnym mazivom.

Vysoká miera bezpečnosti pre pasažierov

Samotné zlomenie torznej tyče by bezpečnosť pasažierov neobmedzilo. Úchyty DT sú tak skonštruované, že vykazujú trojnásobne vyššiu sťahovaciu silu, ako by bolo potrebné na zabránenie zošmyknutia dopravných prostriedkov. Pri zlomení polovice torznej tyče klesne zverná sila len o 12,5 %. Pre včasné rozpoznanie úbytku sily pružiny je každý úchyt pri opustení stanice automaticky kontrolovaný, prípadne by prišlo k automatickému vypnutiu lanovky.

Le Lièvre blanc prekonáva všetky rekordy (Francúzsko)

Le Lièvre blanc (Biely zajac) je najtypickejším zimným zariadením a súčasne je to najrýchlejšia lanová dráha firmy Poma na svete. Nachádza sa v Ax-les-Thermes v Pyrenejach.

Ax-le-Thermes je tretím najväčším strediskom lyžovania vo francúzskych Pyrenejach. Jeho história sa začala pred 50 rokmi, ale bolo to len nedávno, čo stredisko stavilo na toto výnimočné zariadenie. Lanovka so 6-miestnymi vozňami je najrýchlejšim zariadením tohto druhu na svete. Dosahuje dopravnú rýchlosť 6 m/s na trati s dĺžkou 2 700 m, pri prevýšení 614 m. Cestujúcim ponúka pohodlie a podnecuje ich stráviť viac času na lyžiarskom svahu.

Táto lanovka znamená pre stredisko prevádzku pri vyššej rýchlosti a rovnakej kapacite, čím sa šetria náklady.

Ale vráťme sa k zákazníkovi. Predpokladajme, že pochádza z Toulouse. Viete, ako dlho by mu trvalo, kým by sa dostal z Toulouse na vrchol Ax-les-Thermes? Iba hodinu a 45 minút. Zariadenie Biely zajac inštalovali preto, aby posilnil kapacitu staršej kabínkovej lanovky. Prevádzkovateľ sa tak už nemusí obávať, že vietor mu znemožní prístup do vrcholovej časti strediska. Vďaka premyslenému osadeniu lanovky a dôkladnej štúdii trate môže byť lanovka v prevádzke pri akomkoľvek smere a sile vetra. Biely zajac prepraví 3 000 cestujúcich za hodinu. V jeho prípade je vzťah cena/výkon/pohodlie neprekonateľný vo všetkých kategóriách.

Alžírsko rekonštruje lanovky

Štiri lanové dráhy určené na rekonštrukciu, rozsiahle inovácie a mnoho ďalších projektov! Pred desiatkami rokov sa Alžírsko zameralo na firmu Poma a postavilo niekoľko jej zariadení.

■ **Vrcholová stanica Multix 6 Le Lièvre blanc Ax-les-Thermes**

El Madania je najstaršou zo štyroch lanoviek. Postavili ju v roku 1956 a renovovali v roku 1982. Lanovku Notre Dame d'Afrique vybudovali v roku 1982 a ostatné dve – D'Hamma Mémorial a Du Palais vybudovali v roku 1987. Na projekte rozsiahlej renovácie týchto štyroch dráh sa zúčastňuje celé zoskupenie Poma. S modernizáciou sa začalo v marci 2007. Ide o komplexné práce ako výmena kabín, modernizácia mechanických a elektrických častí, ktoré budú trvať 18 mesiacov.

■ **Údolná stanica lanovej dráhy D'Hamma Mémorial**

Ostro sledovaná inaugurácia (Rusko)

Uprostred Kaukazu sa rozprestiera Kabardinsko-Balkarská republika, jedna z republík Ruskej federácie.

V tomto roku tu slávnostne odovzdali prvý úsek kabínkovej lanovej dráhy Poma s 8-miestnymi kabínkami. Lanovka vedie na Elbrus (5 633 m), najvyšší vrch Veľkého Kaukazu. Výstavba však bude pokračovať ďalej ďalšími dvoma úsekmi. Cestujúci sa tak prepraví do nadmorskej výšky

3800 m. Na prestrihnutí symbolickej pásky sa podieľali viacerí prezidenti susediacich republík.

■ **Elbrus, údolná stanica prvého úseku kabínkovej lanovky počas inaugurácie**

Špecifické požiadavky strediska Villars sur Ollon (Švajčiarsko)

Zadávacie podmienky pre kabínkovú lanovú dráhu

TC 8 Multix neboli najjednoduchšie.

Lanovku bolo treba vybaviť zásobníkom vody pre potreby vysokohorskej reštaurácie. Predchádzajúca kabínková lanovka stále zásobovala reštauráciu kontajnermi s vodou. Preto aj nové zariadenia malo plniť túto úlohu, avšak bez toho, aby sa kontajnery dostali do styku s cestujúcimi. Zásobník, ktorým je lanovka vybavená, umožňuje denne prepravíť od 7 do 10 tisíc litrov vody.

Zachovanie urbanistických podmienok vo Villars si vyžiadalo vybudovanie dvoch garáží pre vozne. V objekte pri údolnej sta-

nici garážuje 15 vozňov a v garáži vo vrcholovej stanici 44 vozňov. Celá koncepcia služieb sa koncentruje na pohodlie klienta a kvalitné poskytovanie služieb. Preto aj kabínková lanová dráha v sebe zjednocuje také prvky, ako sú – zaujímavý dizajn, rýchlosť, pohodlie a spoľahlivosť.

■ Poháňacia stanica lanovky Multix 8

Plánovanie rekonštrukcie sa vyplatí (Francúzsko)

Okrem modulárnej koncepcie je dôležité hľadať na životnosť lanovej dráhy vo fázach a plánovať budúce renovácie.

Inými slovami, prevádzkovateľ by si mal stanoviť: v tomto roku vymením kabíny a na budúci rok vymením elektrické systémy. Ide teda o predvídanie, plánovanie a aplikovanie princípu modularity na renovácie.

Stredisko Flaine vymenilo staré kabíny za nové 4-miestne typu Diamond. Touto renováciou sa zvýšil výkon o 20%. Modernizácia kabínkovej lanovej dráhy

■ Kabína Diamond 4 v stredisku La Norma

Les Mélézes z roku 1972 v stredisku La Norma jej priniesla zvýšenie bezpečnosti a spoľahlivosti. Renovovala sa mechanická časť koľajisk, elektrické rozvádzače a celý systém prístupových lávok pre vyššiu bezpečnosť obsluhujúceho personálu.

Letní využití lyžařských vleků

Lubomír Rek, s.r.o.
Brněnská 1146/30
591 01 Žďár nad Sázavou
Česká republika
+420 732 149 011 mobil
+420 566 629 566 tel/fax

DOWN HILL RACER

majster na sneh

Výhradný distribútor

Pinoth®

SNOWWORK, s.r.o.
Havrana dolina 314, 053 76 Mlynky

tel.: +421 53 449 31 33
mobil: +421 905 291 333

e-mail: snowwork@troyka.sk
web: www.snowwork.eu

majster na sneh

Výhradný distribútor

GEMINI®

SNOWWORK, s.r.o.
Havrana dolina 314, 053 76 Mlynky

tel.: +421 53 449 31 33
mobil: +421 905 291 333

e-mail: snowwork@troyka.sk
web: www.snowwork.eu

SNOWTECH

Bratislava, a.s.

Riešenie pre kompletnú dodávku
a servis produktov popredných
zahraničných výrobcov:

SKIDATA
access unlimited

LENKO
QUALITY SNOW

ALVENIUS

SKIDATA
access unlimited

pokladničné kontrolné systémy:

- systémová technológia magnetických a čipových kariet
- bezdotyková technológia
- komplexná dodávka zariadenia vrátane hardware a software pre široké využitie v strediskách cestovného ruchu, výstaviskách, športových komplexoch, parkoviskách a pod.

LENKO
QUALITY SNOW

zasnežovacia technológia s vysoko efektívnou výrobou snehu:

- manuálne a automatické snehové delá
- tyčové delá
- široký výber prídavných zariadení a ostatného príslušenstva

ALVENIUS

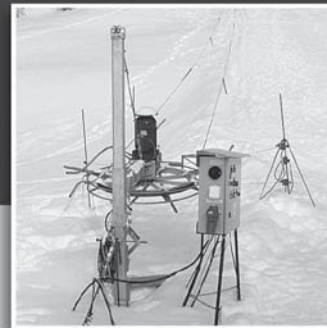
vysoko a nízko tlaké potrubné rozvody:

- pozinkované rýchlospojkové oceľové rúry
- fittingy a ostatné príslušenstvo v tej najvyššej kvalite

SNOWTECH Bratislava, a.s., Líščie nivy 23, 821 08 Bratislava
tel.: 02/5564 2427, fax: 02/5070 0218
e-mail: snowtech@snowtech.sk, www.snowtech.sk

Přenosné lyžařské vleky s nízkým vedením lana

Provozové 2,2–3 kW ■ S pevnými unášeči
3–7,5 kW ■ Vhodné pro lyžařské školy,
rekreační střediska, hotely a penzióny jako
vleky přibližovací nebo spojovací.

Kontakt: Ing. JAN MIKESKA
Příčnice 1132 ■ 744 01 Frenštát p. R. ■ CZ
www.vleky.cz ■ e-mail: info@vleky.cz
tel.: 00 420 556 836 366
00 420 603 838 760
fax: 00 420 556 835 924

Obchodní zastoupení
na Slovensku, v Polsku a Rakousku

Vleky jsou certifikovány dle směrnice
Evropského parlamentu a Rady 2000/9/ES

sufag.com
sufag.sk

SUFAG

SNOWNET GROUP

Sufag Slovakia zastupuje od tohto roku na Slovensku známeho rakúskeho producenta zasnežovacej techniky, firmu SUFAG. Dlhoročné skúsenosti a špičkové produkty zabezpečili Sufagu oficiálne partnerstvo vo FIS. Svoje know-how pretavil do nových modelov zasnežovacích diel a zasnežovacích tyčí. Sufag dnes ponúka komplexné riešenie zasnežovania lyžiarskych svahov a bežeckých trás podľa požiadaviek investorov.

Počiatky úspechov spoločnosti SUFAG sa datujú do roku 1964, keď firma Linde pripravila návrhy svojho prvého zasnežovacieho dela. Po udelení patentu v roku 1968 bolo začiatkom roku 1969 uvedené na trh prvé nízkotlakové delo bez použitia vzduchu. Roku 1970 bolo delo zdokonalené o samostatný nukleátorový okruh trysiek, ktorý vytvára zárodoky kryštálikov ľadu. Takéto vylepšené delá boli veľmi úspešné najmä na americkom trhu. Roku 1983 bola odkúpená od firmy Linde licencia na výrobu zasnežovacích diel a v Kennelbachu, blízko mesta Bregenz, vznikla spoločnosť SUFAG. SUFAG naďalej vylepšoval technológiu výroby snehu, až v roku 1988 prišiel na trh model SuperSilent, najtichšie snežné delo sveta. Najnovšia verzia tohto dela si drží svoj primát dodnes. Spolupráca na vývoji s Technickou univerzitou v Grazi priniesla ovocie v produkcii vysoko kvalitného snehu. Výskum ukázal, že veľkosť rozprašovaných kvapôčiek vody je kľúčovým faktorom v kvalite výroby snehu. To priviedlo SUFAG k uvedeniu multitryskového systému s veľmi malým priemerom jednotlivých trysiek, kde ich veľkosť a tvar vytvára extrémne drobné kvapôčky vody, ktoré zamrzajú už pri hraničných teplotách pod bodom mrazu. Kvalita snehu sa blíži ku kvalite prírodného snehu. Roku 2004 vyvinul Sufag svoju plnoautomatizovanú tyč Supersnow. To bol ďalší krok k prevzatíu úlohy vedúceho producenta zasnežovacích zariadení. V minulom roku Sufag uviedol na trh vysokovýkonné delo Compact Power a zvýšil predaj o 30 %. Veríme, že naši budúci zákazníci ocenia okrem kvality zasnežovacích zariadení aj promptný servis, preventívnu starostlivosť a školenia svojho personálu.

Sufag Slovakia okrem predaja koncových zariadení, hydroboxov, hydrantov, šácht a automatizácie zabezpečuje aj návrhy a inštalácie komplexných zasnežovacích systémov s čerpacími stanicami, potrubných a elektrických rozvodov, prípadne osvetlenie zjazdoviek. Radi vám osobne predstavíme našu spoločnosť a jej ponuku na tohtoročnej medzinárodnej výstave INTERLAVEX v Podbanskom.

Na vaše otázky s radosťou odpovieme e-mailom na info@sufag.sk alebo poštou na adrese: SUFAG Slovakia s.r.o. Partizánska cesta 3 97401 Banská Bystrica.

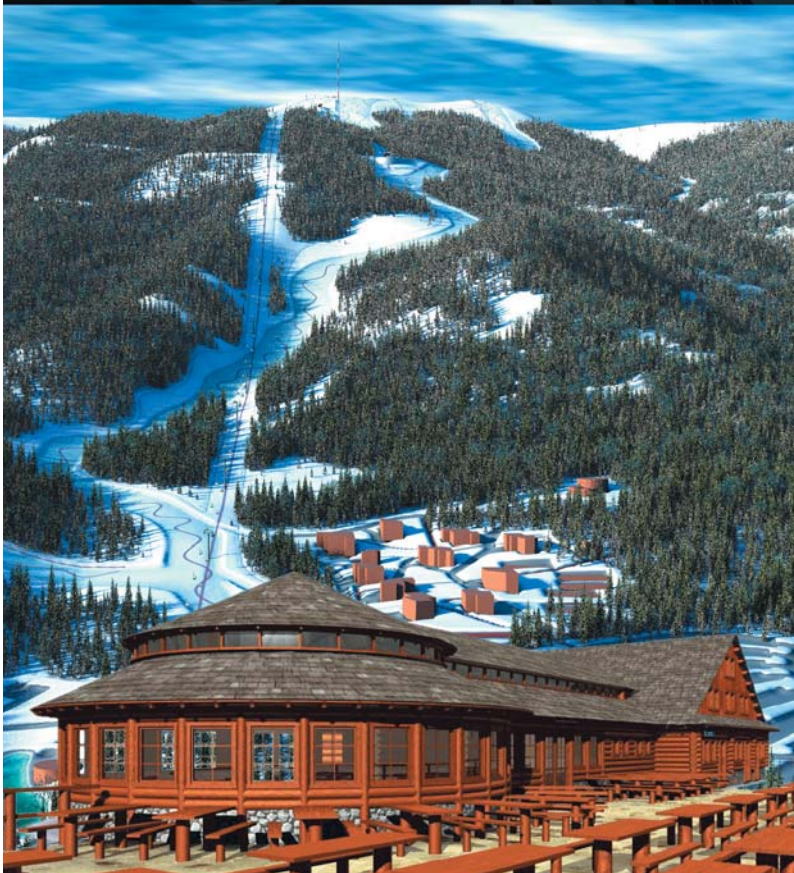
Mgr. Ján Weiterschütz,
konateľ Sufag Slovakia s.r.o.

3D vizualizácie 3D animácie Virtuálna realita

Vašich projektov a zámerov

SIGN s.r.o., Partizánska cesta 32, 974 01 B. Bystrica
e-mail: sign@smartdesign.sk, telefón: 0907 602566

UTair Europe

- váš partner pri výstavbe a rekonštrukcii lanoviek

UTair Europe, s. r. o., je nová letecká spoločnosť so sídlom v Piešťanoch. Povolenie na vykonávanie prác sme získali koncom novembra 2006.

Vznikli sme s cieľom doplniť potrebné kapacity na trhu vykonávania leteckých prác vo všetkých formách a chceme potenciálnym zákazníkom ponúknuť nové možnosti použitím novej výkonnejšej leteckej techniky. Táto ponuka je určená aj prevádzkovateľom

a staviteľom vlekov a lanoviek.

Naša spoločnosť prevádzkuje 1 vrtuľník Mi-8T, ktorý je dobre známy a dva úplne nové vrtuľníky Mi-171. Tieto vrtuľníky majú väčší výkon a lepšie výškové charakteristiky, čo umožňuje prepravu bremena v podvese do hmotnosti až 4 000 kg a do výšok, ktoré v Slovenskej republike vlastne nemajú obmedzenia.

Základný pracovný kolektív spoločnosti tvoria piloti a ďalší pracovníci s bohatými skúsenosťami v oblasti vykonávania leteckých prác a v oblasti obchodu. Možno si kladiete otázku, prečo využiť pri stavebnej činnosti vrtuľníky, ktorých prevádzka je drahšia v porovnaní s využitím žeriavov. Táto otázka je opodstatnená, ale len do okamihu, kým si ako zákazník a realizátor stavebnej činnosti neporovnáte kompletnú kalkuláciu nákladov. V mnohých prípadoch by bolo použitie žeriavov veľmi nepohodlné, ba až nemožné, či už z pohľadu neprístupnosti terénu alebo reštriktívnych opatrení environmentálnych organizácií. O priebežnom čase výstavby ani nehovoriac.

■ **Transport kontajnera v Bachledovej doline**

Foto: L. Kuvíček

Wiegand

30 Years of Innovation

first!

summer use for ski-lifts

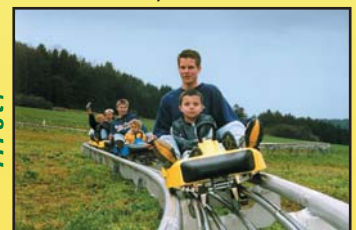
first!

brake belt, centrifugal brakes

first!

automatic Lifter system

first!

toboggan run on two rails:
the "Alpine Coaster"

first!

automatic toboggan transport
on chairlifts

first!

Wie-Li® people mover

first stainless steel toboggan runs
with wet weather usage
first two-seater toboggans
first electro-magnetic braking
system to control speeding
first electrically powered
toboggan run: the Bobkart®

first!

Custom built to suit your site

Josef Wiegand GmbH & Co KG, Landstraße 12, D-36169 Rasdorf, Tel. +49(0)66 51/98 00, Fax +49(0)66 51/379, info@wiegandslide.de, www.wiegandslide.com

Použitie vrtuľníka Mi-171 má viacero výhod. V porovnaní s maximálnou nosnosťou doteraz používaných vrtuľníkov Mi-8T, ktorá je reálne asi 2 500 kg v závislosti od teploty vzduchu a nadmorskej výšky, použitím vrtuľníkov Mi-171 je možné prepravovať celky s hmotnosťou do 4 000 kg. Samozrejme, aj tu má vplyv teplota okolitého ovzdušia, menší vplyv má (až od 2 000 m) nadmorská výška. Prínosom pre stavebníka je:

- väčší objem prepraveného betónu na jeden let, kontajner na 1 m³, menší počet letov,
- stôžiare (podpery) môžu byť umiestňované vo väčších technologických celkoch, menší počet letov, kratší čas montáže, menej náradia a vybavenia potrebného na zmontovanie stôžiar z jednotlivých častí,
- celková úspora nákladov na postavenie vleku alebo lanovky.

Aby sa využili možnosti vrtuľníka Mi-171, je vhodné, aby dodávateľ technológie a realizátor stavby spolupracovali už v prípravnom období a aby jednotlivé stavebné celky boli navrhnuté s ohľadom na nové možnosti montáže.

Súčasnú lanovku sú zložené technologické zariadenia, často presne nastavené od výrobcu a niektoré stavebné skupiny treba montovať celku. Hmotnosť týchto celkov (vrcholových staníc a iných komponentov) prevyšuje 4 000 kg a vznikne potreba použitia vrtuľníkov s väčšou nosnosťou. Aj túto požiadavku vieme riešiť. Máme úzke kontakty so spoločnosťou Utair Aviation v Rusku. Spoločnosť prevádzkuje celkovo asi 200 vrtuľníkov a je najväčším prevádzkovateľom vrtuľníkov Mi-26, ktorých nosnosť je až 18 000 kg.

Na základe požiadavky, resp. po dohode s investorom, vieme zabezpečiť aj ostatné logistické činnosti na stavbu vlekov a lanoviek, t. j. prepravu stavebného materiálu na miesto, viazanie bremien, prípadne aj samotnú montáž zariadenia, aj keď túto si spravídla organizuje dodávateľ technológie.

Sme pripravení prerokovať akékoľvek požiadavky dodávateľov technológií alebo realizátorov stavebnej časti projektu.

Naše kontakty:

Tel./Fax: +421 33 7935833,
Ing. Peter Chupáč,
výkonný riaditeľ: 0903 205673
Ing. Ľubomír Kuvíček, vedúci obchodu a marketingu: 0903 219340
www.utair-eu.sk

■ Výstavba sedačkovej lanovky na Kasprov vrch zo Zakopaného

Prinoth®

zodpovedný v službách zákazníkom

Pri nákupe techniky na úpravu svahu sú najdôležitejšie tri faktory: kvalita, cena a servis. Treba zdôrazniť, že Prinoth na Slovensku nezaostáva ani v jednom z týchto faktorov. Možno vás o tom, ak ste sa, samozrejme, už nepresvedčili osobne, presvedčí tento článok.

Na to, aby si čitatelia mohli urobiť určitý obraz, ponúkam trochu štatistiky. Na slovenskom trhu vykonáva Snowwork aktívny servis na 58 strojoch značiek Prinoth, Leitner a Bombardier (v súčasnosti už združené pod jedného výrobcu - Prinoth). Na Ukrajinu je to ďalších 12 strojov.

Tieto čísla sme dosiahli za posledných 5 - 7 rokov, čo znamená, že už 7 rokov naši klienti úspešne využívajú naše snežné pásové vozidlá i náš servis. Ku každému stroju, zakúpenému prostredníctvom firmy Snowwork alebo priamo z firmy Prinoth, uzatvárame s klientom zmluvu o dielo, ktorá nás zaväzuje k presným servisným výkonom a termínom. Napĺňanie záväzkov vykonávame teleservisom a mobilným servisom.

K doterajšiemu jednému servisnému vozidlu pribudlo v tomto roku ďalšie. Snowwork má k dispozícii bohato vybavený vykurovaný priestor (90 m²) a vonkajšie skladové priestory (600 m²), teda slušnú servisnú prevádzku. Už v minulom roku sme sami repasovali 4 vozidlá. Ustavične dopĺňame sklad náhradných dielcov, do ktorého už bolo vložených takmer 100 000 EUR. Priama dodávka náhradných dielcov z rakúskej centrály trvá 24 - 48 hodín. V rovnakom intervale sme schopní zabezpečiť odstránenie väčšiny porúch. Základom celého servisu je, samozrejme, personál. A to bol pre mňa, ako majiteľa, najtvrdší oriešok. Potreboval som človeka, ktorý má:

- dostatočné vzdelanie,
- dostatočnú prax na strojoch SPV,
- absolvoval špecializované kurzy,
- výborne ovláda cudzie jazyky - západné aj východné,
- má schopnosť pracovať v extrémnych podmienkach,
- je flexibilný,
- má riadiace a organizačné schopnosti,
- je zodpovedný a samostatný.

Keď som v tejto činnosti začal, stretol som sa s milými chápvavými úsmevmi kolegov, ktorým bolo jasné: na Slovensku takého človeka nenájdete. A mali pravdu! Ratriakársky svet je však rozsiahly a príslušnosť k značke spája ľudí zďaleka. A, navyše, moje ruské konexie ma rýchlo priviedli na správnu stopu a Olega Golubieva som našiel a vybral si správne. Osobne som však presvedčený, že dôležitejšia je otázka či sú o tom presvedčení aj klienti. Skúsme sa preto spýtať na ich mienku:

Tatrawest Zuberec, Ján Kovalčík, spolumajiteľ - 1 ks Prinoth T4S a 1 ks Prinoth Everest W.

Máj 2006: *Hneď na začiatku roka sme mali poruchu na fréze, čo by sa asi nemalo stavať. Ale to sa odstránilo a čo sme mali ešte na drobných poruchách počas roka, to sme vedeli urobiť sami s technickou konzultáciou po telefóne... Uvažujeme ešte o ďalšom stroji s navijakom. Asi ten istý typ, ale vyčkáme, ako nám prebehne sezóna. Pokiaľ ide o stroj, čo sa týka práce, svahovej dostupnosti i dostupnosti servisu a obsluhy, javí sa pre nás vhodný. Neľutujem.*

August 2007: *Ako som spomínal, potrebovali sme do strediska silný stroj s navijakom. Zobrali sme zasa značku Prinoth /Everest W/ a navijak nám sezónu zachránil. K strojom nemáme výhrady. V rámci servisu sme s Olegom veľmi spokojní. Skutočne vidieť kvalitu, človeka a odborníka. Dokonca považujem za výhodu, že je z Ukrajiny. Aby sa tu presadil a udržal, robí viac, ako by možno robil domorodec.*

Ski centrum Liptovský Ján, Ladislav Kráľ, riaditeľ - 2 ks Prinoth T4M

September 2006: *Stroj máme už 8 rokov. Je to dobrý, silný a rýchly stroj... Ak by som mal teraz voľiť, určite by to bol znova Prinoth. Pokiaľ ide o servis, poviem toto - pokiaľ tam nebol Oleg, tak to nebolo nič moc. Ale Oleg tomu dal šľavu, vidno, že strojom rozumie, vie si vždy sám poradiť, vie poradiť aj zákazníkom. Je to skutočný odborník a servis má teraz už určitú úroveň.*

August 2007: *...V Liptovskom Jáne máme Prinoth už od r. 1997. Od roku 2003*

Foto: P. Horník

■ Naši technici na pravidelnom zvyšovaní kvalifikácie

využívame servis Snowworku. Spočiatku to neklapalo, ale po príchode Olega je badateľný enormný progres v kvalite. Odstraňovanie porúch prebieha hneď po nahlásení. Buď poradenstvom a servisom po telefóne, alebo príchodom technika a odstránením poruchy do 48 hodín. Veľmi pozitívne vnímam nedávno uskutočnené školenie našich technikov. Je tu evidentná snaha o ďalšie stupňovanie kvality. Repasovanie strojov vo vlastnej dielni na Slovensku je veľký ústretový krok k zákazníkom a určite to prispeje k ďalšiemu rozšíreniu strojov vašej značky. Nakoniec, aj my si teraz takto vyberáme. Jednoznačne sme spokojní a chceme inovovať vozový park nákupom ďalšieho vozidla značky Prinoth.

SKI Centre Levočská dolina, Jozef Jabročky, vedúci prevádzky – 2 ks Leitner LH 500

Rok 2006: ...Spolupráca našich firiem (SKI centre Levoča – Snowwork) je na veľmi dobrej úrovni a funguje bez problémov. Servis je rýchly, technik prichádza hneď na zavolanie. A pokiaľ ide o Olega, môžem vysloviť maximálnu pochvalu. Čokoľvek dobré o ňom povieš, pod to sa podpíšem. August 2007: Aj naďalej je spolupráca našich firiem dobrá a zlepšuje sa. Teraz dávame dôraz na po- a predsezónnu prípravu strojov. V minulej sezóne sme ani s jedným strojom nestáli ani jeden raz. Chyby sa odstraňujú rýchlo. Ak je to niečo menšie, dohodneme sa s Olegom na čase príchodu. Ak máme vážnejší problém, prichádza takmer hneď.

SKI Centrum Vrátna, Gabriel Ficery, technický riaditeľ – 2 ks /Prinoth Everest W
...Po dvoch úspešne zvládnutých sezónach môžem podať pozitívnu referenciu na celkovú prevádzku stroja, t. j.:

- kvalita úpravy (fréza) No. 1
- výborná dostupnosť a ovládanie stroja
- dostatočný výkon stroja na navijaku
- dostatočný celkový výkon pri sklone na našich zjazdovkách.

Nedá mi nespomenúť prevádzkové náklady. Tu treba podotknúť, že po výmene strojového parku sa naše prevádzkové náklady rapídne znížili. Záleží to v prvom rade od ľudí! A súčasne od kvalitnej servisnej zmluvy a rýchleho odborného servisu. Oba stroje pracovali skoro bez porúch, až na drobné, možno výrobné nedostatky pri dodávke prvého stroja. Všetky tieto chyby boli v krátkom čase (v rámci servisnej zmluvy) odstránené.

Spotreba PH stúpla zhruba o 1/3 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi. Ale tento faktor nie je až natoľko limitujúci, vnímam ho ako opodstatnený, nakoľko je objem a výkon motorov zakúpených strojov väčší v porovnaní s predchádzajúcimi. Taktiež sme zvýšili podiel práce strojov na navijaku, čo sa podpísalo na zvýšenej spotrebe. Avšak výsledkom je kvalitne upravená zjazdovka a spokojní zákazníci.

Ako vidno, Snowwork sa vyvíja dynamicky aj v službách zákazníkom. Plne si dokážeme zastat prácu a plniť náročné úlohy. A naďalej sa zlepšujeme. Technici absolvovali ďalší

kurz zvýšenia kvalifikácie, priberáme nových, už zaškolených a zapracovaných technikov, rozširujeme vozový park – na sklade máme pre zákazníkov pripravených ďalších šesť strojov, repasovaných v našej dielni, našimi technikmi.

A nezastaneme. Ďalšie výrazné zlepšenie a skvalitnenie je už naplánované. Ale o tom až nabudúce...

Peter Horník (Györi)

Prinoth – – história, čísla a fakty

Prinoth je oddávna synonymum pre snežné pásové vozidlá najvyššej kvality. Už v roku 1951 založil Ernest Prinoth autodieltu – materskú firmu dnešného podniku.

V roku 1960 začal experimentovať s pásovými traktormi na snehu a v roku 1964 začal vyrábať prvé sériovo vyrábané snežné pásové vozidlo – legendárne P15. V roku 1972 jazdilo po zjazdovkách až 2 500 takýchto vozidiel, sčasti už aj s vlastným patentom – snehovou frérou.

Jednoznačným úspechom bolo udelenie zákazky na úpravu lyžiarskych tratí pre majstrovstvá sveta 1972 v Grödene. Úspech firmu neopúšťal a od fúzie s firmou Leitner AG, divízia pásových vozidiel v roku 2000 a po prevzatí firmy Camoplast v roku 2005 ponúka najkompletnejšiu paletu snežných pásových vozidiel pre európsky trh – Leitwolf, Everest Power, Everest Parkdesigner, Bison, T4S a Husky. Svojou minuloročnou celosvetovou produkciou 770 predaných vozidiel sa usadil na vrchole trhu. Vedúcu úlohu na svetovom trhu hrá aj 239 spolupracovníkov podniku. Tí vytvárajú vynikajúce technológie a dizajn budúcnosti, ktoré robia ich produkty svetovými a podnik neporaziteľným full servis predajcom snežných pásových vozidiel.

Podnik sa stále rozrastá, expanduje. V Sterzingu – časť Unterackern vo februári 2004 dali do prevádzky veľkú výrobnú halu Prinoth s rozlohou 5 200 m². Ďalších 1 200 m² kancelárskych plôch poskytuje komfortný priestor pre vysoko sofistikovanú a logisticky dokonalú prácu. Celý výrobný proces beží systémom just in time, to znamená bez medziskladových zásob, od subdodávateľa priamo do výroby a okamžite k zákazníkovi. Vysoká efektivita práce, kvalitný moderný výrobok v rozumnej cenovej relácii prináša spokojného a verného zákazníka. A to je sila, ktorú si Prinoth nesmieme vážiť. Firma má silu aj v inej dimenzii. Je neoddeliteľnou súčasťou a oporou holdingu, ktorý mu na oplátku poskytuje pevné zázemie a neotrasiteľnú stabilitu.

Leitner Technologies sa medzinárodne presadzuje v oblastiach výroby a obchodu s lanovými dopravnými zariadeniami, snežnými pásovými vozidlami, lokálnymi prepravnými a urbanistickými systémami a veternou energiou. Produkty a servisné výkony sú na prvý pohľad veľmi rozdielne. Ale je

■ Prestížny projekt Leitner-u nad Barcelonou

to práve rôznorodosť a z toho vyplývajúce možnosti prepojenia, ktoré im stále otvárajú nové perspektívy. S technologickým know-how a jasným strategickým vybavením sú vystavení denne novým výzvam. Prítomnosť dôsledne podľa najdôležitejších hodnôt: sociálna zodpovednosť, etika, kvalita a rast. Spoločne reagujú na aktuálne a budúce potreby stále sa meniaceho trhu v oblasti mobility, turizmu, energie, ochrany životného prostredia a chcú aktívne prispievať k zodpovedným riešeniam otvorených otázok budúcnosti.

Leitner Technologies – čísla a fakty

V roku 2006 sa obchodné čísla ďalej zvyšovali. Progresívna globalizácia otvorila skupine nové možnosti a perspektívy. Obrat koncernu dosiahol v roku 2006 spolu 592 miliónov EUR. To predstavuje zvýšenie obratu o 6 % oproti predchádzajúcemu roku a rast o 160 % v posledných piatich rokoch. Za uplynulý rok bolo uvedených do prevádzky na celom svete 119 lanových dopravných zariadení a predaných 770 snežných pásových vozidiel. V sledovanom roku bolo do výskumu a vývoja investovaných 12 mil. EUR, s cieľom ďalšieho zvýšenia technologického náskoku.

Spolu 1 731 angažovaných spolupracovníkov bolo vo svete nasadených pre Leitner Technologies. Je to skutočne celá armáda kvalitných, kvalifikovaných a vysoko motivovaných ľudí, ktorá predurčuje celú skupinu, ako aj každého jej člena k líderstvu vo sfére svojho pôsobenia.

Peter Horník (Györi)

■ Minimetro v Perugii – urbanisticky príjemné riešenie dopravy

jednomístné lyžařské vleky bubínkové SINGLE
jednomístné lyžařské vleky teleskopické BASIC
dvoumístné lyžařské vleky DOUBLE, DOUBLE MAX
letní bobové dráhy - zastoupení firmy BRANDAUER
pracovní skútry SHERPA - zastoupení firmy ALPINA
prvotřídní maziva a oleje - zastoupení firmy NILS ITALIA

Náš cíl - Vaše spokojenost !

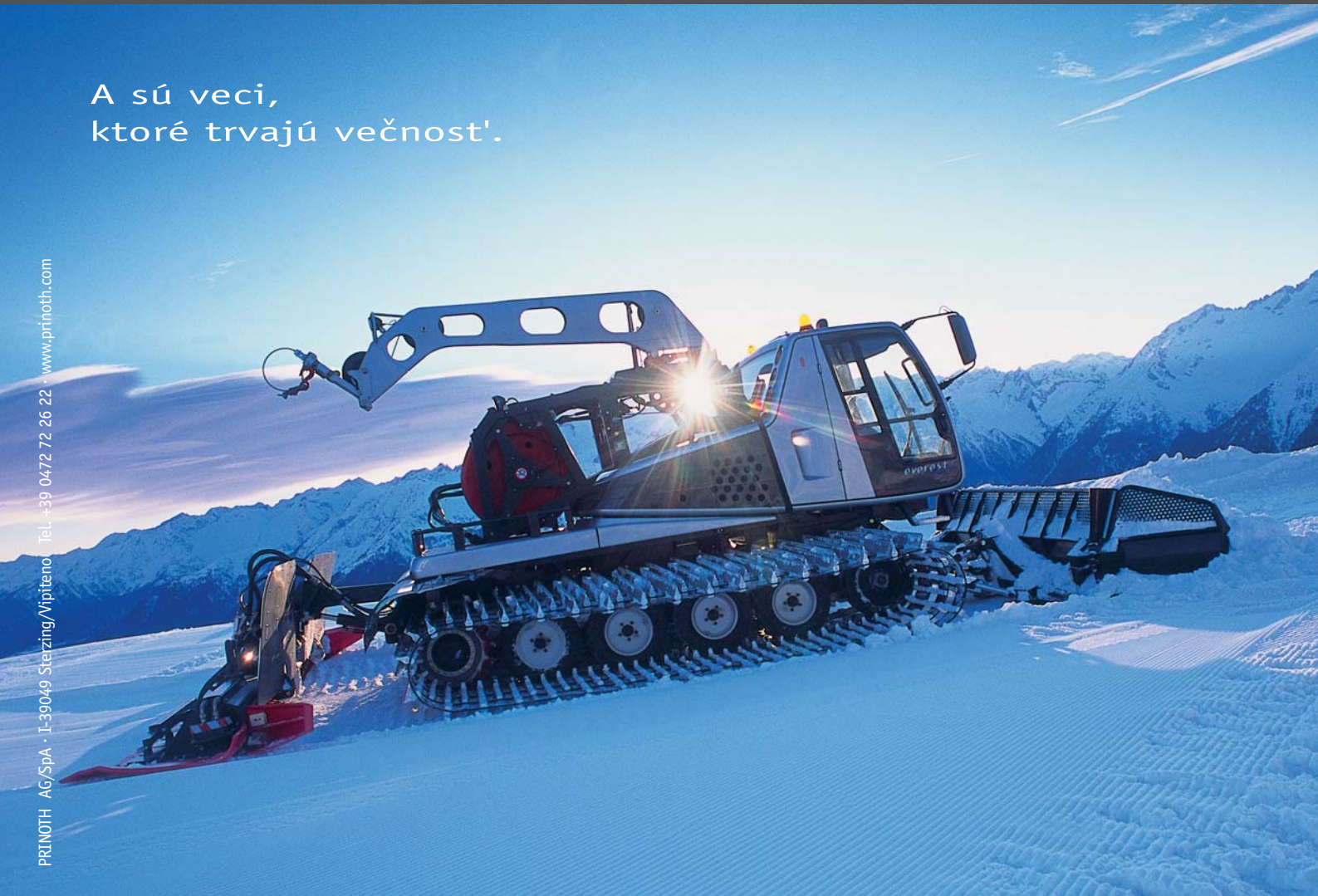
Michálek s.r.o., Píšťovy 825, 537 01 Chrudim - oddělení lanová doprava
tel. +420 469 682 334, fax +420 469 681 232, e-mail: konstrukce@michaleksro.cz

www.michaleksro.cz
www.lyzarskevleky.cz
www.bobovedrahy.cz

Existujú hodnoty,
ktoré nikdy nezanikajú.

A sú veci,
ktoré trvajú večnosť'.

PRINOTH AG/SpA · I-39049 Sterzing/Vipiteno · Tel. +39 0472 72 26 22 · www.prinoth.com

Trvácnosť hodnôt, odolnosť, dokonalosť tvarov. Snežné pásové vozidlá PRINOTH dodržia sľuby: inovatívna technika, vysokohodnotné materiály, perfektné spracovanie, výkonné motory. Aj po rokoch!

Prinoth

Pohodlne si sadnite, sklopte ochranný kryt, a počúvajte... Ticho. Necítite vietor, tvár Vám neovieva studený vzduch, žiadne vibrácie ; len ľahčké klzanie priestorom. Vychutnávate... širokoúhly výhľad, dymové presklenie, predstavenie beží... Je Vám fajn.

Multix 6

ARCABULLE... CESTUJTE V PANORAMATICKEJ TRIEDE

www.poma.net

POMA